

Лука мейо Рохеллис Хабар (Иса авараглис хабар)

1 къам

Байбикил

¹⁻² Илоъ э^Ндо йахъийо шинаб жо, аь^Нйд-
дакъа бехъхъа йегайана Каламлил хьул-
лухъ богъцалана йе^Нйагъийа хабалла чахал
муьхобальна зукъойо тели аьдамла. ³ Ва-
гъальльобза, муьгъканлъилаъ вагъальос ни-
сол-илена, гъихъхъалакъа къацццо йахъийа
жойлас дул чахал гьокмо бахъийо диена,
гьурмат къоддас Теофил, ⁴ дул малъзи
йойо шинаб жо гъаькъкъаб гаьгъийакъа
дибо йакцо йо^Нкъальгъа.

Закариял Рохеллис Хабар тухъийо

⁵ Гъерод Ягъудиялиъ ханлъилаъ гаъгъийа замаллиъ, зукъона гей Абия тухумлис* Закариял^о нисоцас гъо^нс кашиш. Гъолцос ахъона зукъойо Гъарун авараглила наслолас аьдам. Гъольльос ца^нна зукъойо Элисабет. ⁶ Гъоллѳл къонана зувакъона Аллагълис мацова валийа. БетІергъаллис къацІц^о амрона, муъмин-лагъликъа тІаддаб жона йак^о нилІна йовагъийо гъолло. ⁷ Амма гъоллос къова зувакъеэш. Элисабет зукъона къова бахъаьцас аьдам. Гъоллѳл къонана зувакъона мех мекъейа сук^ооба.

⁸ Гъо^нс водолалъ Закария, гъидела тухумликъа ирга мокъоль, Аллагълил хъуллухъ богъцас зукъойо. ⁹ Кашишлала аьдатликъа гъолцокъа цІула йо^нкъойо БетІергъаллила бил^оъ э^нкъена маьгъ нийа бохас готІ мейал. ¹⁰ Вагъли йогъцалаъ, гисда гаъгъийа къацІц^оола аьдамла какла йовагъийо. ¹¹ Вагъальльо мехлаъ Закариял эгал итІилло Бичаслис малаик. Малаик эчейо маьгъ нийа бохас готІ богъцала хирияб мицала кІетІакъала рахълиьда. ¹² Гъули эгаль, Закария

* 1:5 Кашишлас гъо^нсдойс тухум.

гъаьгъелъна гъихлъойо ва йилла гъи^Нчлейо.

¹³ Малаикли гъолцохъа нисойо:

– Ми гъицІакъа Закария, Аллагълил дибо гъари-доъа тухъийо. Дибола ахъхъа, Элисабети, дул оъжо о̄с. Ягъя гула ми оъждикъа ца^Нна. ¹⁴ Дул талигъна рохелна бахъца, тели аьдамла рази бахъца гъули ахъийакъа, ¹⁵ судло нисода БетІергъаллидой аь^Нйдā гъули къоддас ахъца. Гъолцо гъинона чІаъана хулаъас. Ийола о^Нхаъзу Илагъияб Ругълис оцца. ¹⁶ Израиллис телидас аьдамла гъолцо гъидела БетІергъан Аллагълильдā муъвахолча. ¹⁷ Иляс авараглислъийо къудратна гъаьл-Кюльина бахъна о^Нкъос гъули Гъокцогъа аь^Нйдā: ийо-абосна къовасна сидил-гъо^Нсо йакІодана йуь^Нвахолал, Аллагъликъа мутІиь бахъаъцасна муъмилла̄ла гъинолкъа мокъолал, Къоддас о^Нкъольол халкъ гъаьдур бовал.

¹⁸ Закария малаиклихъа нисолло:

– Лъинкъад дил вагъли йикъеш? Дона ицлолъна гей, дие ахъона мех мекъейо аьдам гей.

¹⁹⁻²⁰ Малаикли гъолцол жаваб ниллийо:

– До гей Аллагълидой аь^Нйдā гаьгъийо Жабраил. Гъолцо э^Нгъна гей дѹхъа икълашанна рохел нисанна. Гъинила замаллиь йахъцала до нисова йаьжла̄къа божаьаль,

гьуна же дул йикъе, дибо йаъже йохца, дѹхъа гьѡъщона нисона йахъаъас, до нисойо жо йахъцал.

²¹ Вагъальлъѡ мехлаъ халкъ гисдѡ гувабацѡна бечена зукъойо Закария о^Нкъаллахъа. Суле Аллагълила билѡѡѡс гиса говаъаслѡна гьикмат бѡхъна зувакъойо гьоллѡл.
²² Гиса о^Нкъоль, Закария халкъбилахъа икълашена ахъеэш. Гьоглол биджи йахъийо Аллагълила билѡѡъ гьолцол Аллагъли илгъам* гуллолъи. Гьольлъѡгъа муьгъаттѡ гьоглохъа кѡдѡд ишан богъна икълашейо; Закария йаъже йохна гьихлъойо. ²³ Аллагълила билѡѡъ хьуллухъ богъцас водбо йовальоль, Закария билѡгъа э^Нкъейо.

²⁴ Ласона гаьчѡел гьолцѡс ахъѡ Элисабет о^Нх гаьгъийо йахъийо. Лъина боцо мекъецал, гього аьдамлѡъ гисакеш. ²⁵ Гьоглѡ нисос зукъойо:

– Гьуна, вагълѡ йогъна гей Кьоддѡла Бетѡргъалли, вагъалло водлѡъ дѡхъа гъаьй йе^Нхелло аьдамлѡъ э^Ндо дѡкъас рогъона болъонна**.

* 1:22 Илгъам – Аллагъли тухъал (йикъал) йитѡлло йаъже.

** 1:25 Аллагъли цѡб гулечѡе къова бѡхъаъаль, ийолѡкъа рогъѡ мокъѡс зукъѡна.

*Жабраил малаикли
Мариянхъа Рохеллис Хабар нисос*

²⁶ Илънасла бицоъ Галилейлила Назарет шагъарбаъ, ²⁷ Давудила наслолала Усуплю нисойо сукІол йо^Н къал гъадур йойо киббадой Аллагъли Жабраил малаик э^Нш. Гьольльо киббасна ца^Н зукъойо Мариян. ²⁸ Малаикли э^Н докна нисос:

– Рази йахъ, Аллагълис баркат михъойо! БетІергъан Аллагъ дугъой гей.

²⁹ Нисова жойлакъа гъайран йахъна гъихльойо гьоло, вагъло сийо саламди бахъал нуцІослю нисона.

³⁰ – ГъицІакъа Мариян, – лю нисойо малаикли гьольльохъа, – Бичаслис рагъмат михъойо дул, ³¹ Гъуна, ми о^Нх гагъийона йахъна дул оъжо ахъца. Иса гула Гьолцокъа ца^Нна. ³² Ца^Н йе^Нкъейо сукІо ахъца Гьолцокъа. Кьоддалас Оъжоллю нисас Гьолцохъа. БетІергъан Аллагъли Гъули Давудила – гъинила абола* – тахликъа** голца. ³³ Гъули ахъца нитоназу Якъубила халкъилал пачалъилаъ, ханлъина гьолцос гьо^Нсна йолъаъас.

* 1:32 Гьолцола наслолас або Давуд авараг зукъойо.

** 1:32 Тах – ханлъилас къо (трон).

³⁴ Марияни малаиклихъа нисолло:

– Ахъо ѳе^Нкъешла дил нигъад вагъли ахъца?

³⁵ Малаикли жаваб богъна нисос:

– Илагъияб Ругъ мокъос дукъа. Къоддалала гъаьлкІолъилас гъидоци ѳахъца дул. Вагъалъльобза гъолцо къовахъа илагъиябна Аллагълис ОѳжоналІо нисос. ³⁶ Гъуна, дибо аьгарай, къова бахъаьцаслІо нисоцас Элисабетна, же ицлолъаьлѳо о^Нх гаьгъийо ѳахъийо. Гъолцо къовал илънас боцо гей, ³⁷ Аллагълихъа ѳахъаьцас жо гъоьщона гаьа.

³⁸ Бета Марияни нисойо:

– Гъуна, до БетІергъаллис лагъ гей! Ми нисогъа ѳахъала дил.

Бета малаик гъольльодойс оьчойо.

Ахъо-къова Мариян Элисабетила билІоь

³⁹ Лади водлаъас эдеъзи ѳахъна Мариян ѳе^Нкъеш Ягъудиялила маьдаьла улкалиъ гаьгъийа шагъарбаъ. ⁴⁰ Закарияла билІоьна э^Ндокна, гъольльо Элисабетил салам бос. ⁴¹ Мариянис салам тухъийоназу, Элисабетила о^Нхаъ гаьгъийо къова лахдас, гъоло Илагъияб Ругълис ѳоцца. ⁴² Бета гъольльо ѳукъо тухъинна нисос:

– Барка дул, Мариян! Къацїцїа ийолаъ э^Ндо же ми баркат михъойо йахъийо. Баркат гаъгъийо гей дибола о^Нхаъас къова. ⁴³ Дїгъа Къоддāлас ийо дїдой йо^Нкъойо – насди дил вагъдо баркат! ⁴⁴ Гъуна, дибо салам дил тухъийоназу, цїлїона диела о^Нхаъас къова лахдāйо. ⁴⁵ Гъольльокъа божийо ми гъардараб гей, судлїо нисода Бетїергъалли дұхъа нисойо жо йахъца.

Мариянис рец-бакълис кечї

⁴⁶ Марияни нисойо:

– Диела йакїи Бетїергъан къоддākїца,

⁴⁷ Цїлїона гей дие ругъна диела Аллагъли тиса багъоцалакъа,

⁴⁸ Судлїо нисода гъаъй йе^Нхелло гъинила пакъираб лагъликъа.

Гъуна, дил баркат михъоль желагъа муьгъаттā къацїцїола агъловā дил рец бовас,

⁴⁹ Гъаълкїюльи йōль дил Къудратаб Бетїергъалли.

Гъогцос ца^Нна илагъияб гей.

⁵⁰ Гъинхъа гъийабачїецала агъло-агълолакъа раъгъмат гулца.

⁵¹ Гъинила кад къуватабла ишла йовагъийо.

ЦацакІзи бовагъийо йакІо чІугъарабла аьдамла.

⁵² Гьогцо залимабла – тахлāкъас тІува-тІийо, пакъирабла – къоддабāкІийо.

⁵³ Нувабаковāl гьолцо кІетІо шинаб жо нилІийо, бечедабла гьоьшшона гаьчІел мец-цабакІийо.

⁵⁴⁻⁵⁵ Гьолцо комак бōйо Израиллила хал-къилал – гъинила лагълāl;

Аллагъллил йакІкъа гей илла умумаллил – Ирбагъинил, гьолцола къавмаллил абадул-аба-дийаль раьгъмат бовал нисойо къутІи.

⁵⁶ Гьулиь лъанальийо боцона багъона, Мариян къāь билІогъа йе^Нкъейо.

Ягъя ахъийо

⁵⁷ Мех мокъоль, Элисабетил оьжо ахъийо.

⁵⁸ Аллагълли букъо гургъел богъна гьольльол оьжо ахъийо тухълъо, гьольльогъой маду-гъллана аьгарлъина рази бахъийо. ⁵⁹ БелІ-насла водий оьждил суннат бовал мокъовā сукІобāl йатІийолІо абокъацей оьждикъана Закария ца^Н гулал*. ⁶⁰ Амма ийо нисойолІо

* 1:59 ЖугьутІаллис аьдат гей оьжо ахъна белІнасла водий суннат богъцас; вагълълъо водий ца^Н гул-цас аьдатна зукъона гей гьоглІо замаллāь.

2 къам

Иса авараг ахъийо водо

¹ Гьогло водлаъ Август къайсарила амро-лакъя дуниялликъя гагъийа къацІа аьдам-ла чāхал нуцІос зукъона гей. ² Вагъли аьдам-ла чāхийолъи зукъона гей аь^Нйддаш, Квири-нийли Шамлиъ наиблъи йогъцала замаллаъ. ³ Мекъейолло къацІа гъй-гъидела шагъар-баъ жувол чахиллал. ⁴ Галилеялис Назарет шагъарбаъаш аьгъиъна Усупна Ягъудияллиъ Бетлегъемло нисойо Давудила шагъарбаъ къодо э^Нкъейо жу чахиллал, судло нисода гъули Давудила насло-зуриятлисна билосна сукло зукъойо. ⁵ Гьолцогъой къацІо зукъойо гьолцол магъар гулло о^Нх гагъийо ахъо Мариянна. ⁶ Гъулиъ гьоддол мокъоль, гьог-лол къова ахъал мех мокъойо. ⁷ Марияни ойо аь^Нйддаш къова, оьжо. Бета къйлāъна оьлна голло гьольльо гъули синакІбаъ, жувол бецал биллоъ маъче михъаъаль.

Малаиклана векāна

⁸ Гьогло мицаъ зувакъона гей авлахъ-лиъ нише гъидеш боцІи богъоцас векā. ⁹ Гьоглодой Бичаслис малаик о^Нкъойо,

БетІергъаллила Нурли гангъизи бѡйо гьоллѡл, гьольльѡхъа век̄ана йилла гьийаба-чѡейо. ¹⁰ Малаикли нисос век̄ахъа:

– ГьийабацІакъа, до мизол бакъойо къацІѡла аьламлил бахъцас букъо рохел. ¹¹ Жейса Давудила шагъарбаъ ахъна гей Аллагъли аьдамла тиса багъал э^Нйо Кьоддас Масигъ. ¹² Гъуна, миже вагъальльѡкъа боьважаллъийо аьламат: мизол и^Нхъос синакІбаъ ѡлІна голло къова.

¹³ Гелокъасзу малаиклигъой къацІѡ йо^Н-къос гъа^Нсаъла агълолас йукъо гъаз. Аллагълил тасбигъна йогъна гьолло нисос:

¹⁴ – Гъа^Нсаъла Аллагълил рецна,
Лийо дуниялликъа Аллагъли цѡб гул-лал – рекъелна!

¹⁵ Малаикла гъа^Нсаъ мекъена муьгъаттā, век̄а сидхъа гъо^Нсо нисос:

– БетІергъалли илол тухъал битІилло вагъдо хабарна, гъулиъ йахъийо жона йикъелал Бетлегъемлиъ иле мекъал.

¹⁶ Вагъаллиъисзу къапІун мекъейā гьоллол, мийахъос Мариянна, Усупна, синакІбаъ укилло къована. ¹⁷ Къова эгāйназу век̄а нисос, къова ахъийас хабар гьидел малаикли илгъам бѡйолѡ. ¹⁸ Гъодлохъа энекзи бахъийā къацІѡла аьдамла аьжаиб бахъна гьихбалъос

векā нисойо жойлакѡа. ¹⁹ Нисова жойлаш маънана богъна, Марияни шоваълече йакІ-къа йовахийо гьолло шибаблис йаъжбо. ²⁰ Малаикли нисогъа гьидел тухъанна беганна битІилло хабар битІун михьоль, Аллагълил речна тасбигъна богъна векā къаъ боъвачош.

Исал суннат бѡйо

²¹ БелІен водиъис къовал суннат бѡслаъ, гьолцокъа Иса ца̄^Н гулца. Вагъли ца̄^Н зукъо-йо малаикли Мариян о^Нх гаъгъийо йахъал аь^Н йдā гулалІо нисойо ца̄^Н.

Иса Аллагълила билІоъ акъойо

²² Мусала къанонликъа гьоггѡл маѡолцас водбо йо^Н вакъоль, гьолло оъжо Иерусалимлив акъос БетІергъаллил назро* огъна нилІал. (²³ Аллагълила амролакъа ийола си^Н йаъас гисакийо шибаб абоддас насло БетІергъаллил назролъилаъ икъелца зукъона.) ²⁴ Вагъальльѡ динияб къанонликъа къурбаллил мухал нуѡІос зукъона гей къона ванаъас илба, йаги илбалис къона лІапан.

* 2:22 Назро – Аллагълил нилІанна йованна нуѡІойо тІадаб илагъияб жо.

²⁵ Гьуна вагьальльо мехлаъ, Иерусалим-лиъ зукьона гей Симеонлю нисойо сукю. Гьули зукьона динияб муъмин ва Израил-лис халкъ БетІергьалли тапшур боваллакьа йакю гаьгьийо сукю. Гьолцогьой зукьона Илагьияб Ругьна. ²⁶ Гьолцол Илагьияб Ругьли тухьал йитІилло жу Бичаслис Масигь эгайчѐ угьаъцаслъи. ²⁷ Вагьаглю водий гьули Илагьияб Ругьли о^нкъолло Аллагь-лила билюъ. Ийо-абона акьос итІино Иса гьулиъ, Гьолцол бовал нуцюойо динияб аьдат бовал. ²⁸ Симеони окчиш Гьули кѐъ, бета Аллагьлил рецна богьна нисос:

Симеони муьгьалІ йахъцас жо нисос

²⁹ – Йа Рабби дие БетІергьан, до Дибо лагь, мокьола дил къадар до угьал, Ми нисова йаьжкъа рекьенна богьна. ³⁰⁻³¹ Ми къацІюла халкъилал йикъальгьа гьаьдур йѐйо хьосарлъи йегайо диела гьаьйдѐл, ³² мажуслѐл канлъи-лъай, дибола Израил халкъилал рецна къадрона.

³³ Оьждикьас Симеони вагьлѐ нисоль, ийо-або гьайран-гьикмат бахьийо. ³⁴ Гьоллол доьъана богьна Симеони нисос Мариянхъа, оьждида ийохъа:

– Гьуна, вагъацо ѡѣдиѣкъ̄а телид̄ас Израил халкъилас аьдамла бейакца, телид̄ас къоддаб̄акца, вагъди къова ахъца Аллагълис аьлааматцой, амма тели аьдамла гьолцол данде бечеш, ³⁵ – дибона йак̄ю балъайяхъа лъукъзи йахъца, – телилас йак̄иѣ гаьгъий̄а пикрована загьир й̄ахъалъгъа.

Гьаннати муьгъал̄I йахъцас жо нисос

³⁶ Зукъойо гьулиѣ гьиниѣ караматлъи гаьгъийо Гьаннат – Пенуэлис кид, Ашерилла къибиллиѣис, йилла ицлолъийо аьдам. Гьинила бет̄Iергъаллигъой ахъо йе^Нкъена муьгъатт̄а ална л̄и йагъос. ³⁷ Белнаигна ѡ^Нкъона л̄и йе^Нкъецацал къоролай нитоназу Аллагълила бил̄юѡс йольаѡас зукъона гей нишена-хискъана бет̄Iергъаллил какна-к̄Iална йогъна, т̄Iаѡат-ибадатликъа йечена. ³⁸ Вагъалъльо мехлаѣ гьольльо Аллагълил рец-бакъ богъна м̄еш зукъойо Исас хабар, Иерусалим тапшур боваллакъа йак̄ю гаьгъийа къац̄юла аьдамл̄ал.

Къ̄аѣ Назаретлиѣ мекъейо

³⁹ Бета гьолл̄ол, бет̄Iергъаллила къанонликъа бовал нуц̄юйо аьдатна богъна, мекъена

мокъос Галилеялиъ, гъидела шагъар Назаретлиъ. ⁴⁰ Итїино укълъис зукъойо, къува-табна аькъилабна ахъца зукъойо, Аллагълис баркат зукъойо Гьолцощь.

Ацїона кьонлїис Иса Аллагълїла билїоъ

⁴¹ Шибаб лїиъ Гьолцощь ийо-або мекъагъийо Иерусалимлиъ Пасхалїо нисоцала ид-водил. ⁴² Гьолцощь ацїона кьона лїи ѱе^н-кълель, аьдатликъа ид-водил гьоллїл мекъейо кьодо Иерусалимлиъ. ⁴³ Бета ид-водо йольона муьгъаттā гьоллїл къаь мекъейо, гьихлъос гьоллос насло Иса Иерусалимлиъ; гьули гьихлъїлїи икъаъас ийолна аболна. ⁴⁴ Гицїийолїо гьодлол Гьули гїслїона бадлогъой. Йалїокъеш йагъойо гьино йольона муьгъаттā, муьхобалъийолїо гьоллїл гьули и^н зал аьгарлъїлаъна бега-бийакъейāъна. ⁴⁵ Гьулина и^н хъечїе, къаь кїаьймуьхона мекъейолїо гьоллїл Иерусалимлиъ гьолцогъойна миздабана. ⁴⁶ Лъанасла водиъ Гьули и^н хьона гей Аллагълїла билїоъ муалимлāъ алїо кьена эчена, гьоглохъа энекси ахъна гьоглол суалла нийаццас. ⁴⁷ Къацїцїā энекси бахъийа гъайран-гъикмат бовагъца зукъона гьолцола а^н кълолана жаваблāна. ⁴⁸ Гьули

эгалъ, ийо-або гъикмат б̄ахъийо; гьолцола ийо оѣждихъа нисос:

– Й̄а̄ дие оѣжо, сийод ми илол й̄ойо. Гьуна, дибо абона дона йукъа пашманлъила ми и^Нзийо.

⁴⁹ Гьолцо гьоллохъа нисос:

– Суд миже до и^Нзал нуцІос? Мизол икъаъасди зукъойо до диела Абола билІоъ ахъал нуцІоцаслъи?

⁵⁰ Амма ийо-абол биджи йахъеэш гьолцо нисō йаѣжл̄аш маъна. ⁵¹ Бета Гьули аѣгъиъна э^Нкъейо гьоллогъой лІийо Назаретлиъ. Гьули ийо-або нисогъа уѣ^Нхо-аѣ^Нхейо. Ийона гьогцос йаѣжбо шоваѣлече йакІкъа йо-вахийо.

⁵² Иса укълъийо, аѣдамл̄ала а^Нкъло-пикролаъ о^Нкъойо, Аллагълинна аѣдамл̄анна Гьули йилла атІийо.

3 къаѣм

Ягъя авараг халкъиладой аѣ^Нйд̄а аѣгъиъца

¹ Тиберий къайсарлъилаъ ахънас ацІоналъинас лІи зукъойо; Ягъудиялиъ наиблъилаъ Понтий Пилат зукъойо; Галилеялиъ ханлъилаъ Гьерод зукъойо; гьолцос ис Филипп зукъойо Итурейлилана Трахонитлилана

вилаятлис хан; Лисаний Абиленалихъ хан-
 лъилахъ зукъойо; ² Гъаннана Кайафана биш-
 шун букъа кашишлалъилахъ гагъгийа мехлахъ,
 Закарияла ождил – Ягъял боьчІа авлахъ-
 лихъ Аллагълис йаьже тухъийо. ³ Гъолцо
 Иордан э^Нхедой гъица гагъгийа мицаъ
 кІаьйлІона лъйд мацоллолъи тІибитІизи
 йойо, мизос мунагъла тавба богъда чурзи
 йахъцалІо нисойо. ⁴ Вагъаддийа йаьжбо
 чахна гей Ишая авараглила Текликъа:

«Гъо^Нс гъокІ тухъца боьчІа авлахълихъ:

Гъуги о^Нкъольол гъино къачІази йова,

Къоддалал гъино йа^НкъойцІойо йова,

⁵ Шибаб куво-аьракъ йольала,

шибаб маь-бизова йе^Нйальала,

ЧикІ-чекІдийо жо йа^НкъойцІала, хир-хоб-
 кІилā маьче мелъала,

⁶ Шибаб ругъ-чаголъилал Аллагълис хъо-
 сарлъи йегала».

⁷ Гъолцодой мацолал мокъова халкъи-
 лала аьламлихъа Ягъя нисагъийо:

– Гъай миже, цІодола бекелалис насло!
 Льод миже тІамзи бойо къодо мокъоцала
 Аллагълила симолдойс боьвачал? ⁸ Миже
 бова тавбалас пихъ йегала. Иле Ирбагъини-
 ла наслолас къова гейлІо нисона бикълаба-
 шакъа. Гъуна До мизохъа нисос, Аллагълил

йадда вагъаддѡл къалана Ирбагъинила къовал Гьогцохъа йуъ^Нвахонна йахъца. ⁹ Хохила хемухадой о^Нг гуллолъи мизол йикъе. Клетю пихъ къодо йахъаъцас хоххо буъчна цюъ гулцаслъи йикъе.

¹⁰ Гьиде сийод йовал нуцюсло нисос зукъойо аьдамла. ¹¹ Ягъя жаваб ницца зукъойо:

– Кьона мухун гагъийа гьо^Нсцойс гагъчал нила, кен гагъийана вагъалла йова.

¹² Мунагъла чурзи йовагъиллал мокъова гъаькъ бокюлал бечелла аьдамлана нисолло гьолцохъа:

– Йа Муалим, иле сийод йовал нуцюс?

¹³ Гьоллол жаваб нилйю Ягъя:

– Мизол бегаллагъа къоддас багъакъа гъаькъ.

¹⁴ Вагъаллазу рагъухъаллана мокъона нисолло:

– Илена сийод йовал нуцюс?

Гьоллохъана нисойо:

– Гьо^Нссидихъасна гъичегонна окко йагъакъа, гьо^Нссидикъана гагъчо аьйиб гулакъа, мизол ниццала харжликъа рази бахъна бече.

¹⁵ Масигъ о^Нкъаллахъа гувабацюна бече-йаь, халкъилал пикро бахъца зукъойо Ягъя

Масигъ зогъаллѠна. ¹⁶ Ягъя къацѠцѠлал жаваб нилѠийо:

– До мизос мунагъла лъйд йа^Нцолца, амма о^Нкъос дѣгъана йилѠа къудратаб СукѠо. До гей гъолцола гъалалъцолас къохъа йа^Нкал мустагъикъаб гаъччо сукѠо. Гъогцо мизос мунагъла йа^Нцолас Илагъиябли ругълидна цѠойидна. ¹⁷ Гъогцола каъ аъ^Нко гей, нахоъос хъибо мацонна гъинила баъкъиъ гулца, нахо гъо^Нсна йедаъцала цѠоъна гунна Гъолцо йекѠелца.

¹⁸ Рохеллис Хабар нисона вагъаллазу тели баддѠнна насигъатла Ягъя аъдамлаъ йовагъийо.

¹⁹ Гъерод ханли гъинила истѠис ахъо Гъеродиада йо^Нкъойолъина, бади гъокцос чороклъина Ягъя мотѠолиъ йакъеллъо, ²⁰ Гъероди Ягъя тѠусагъийаъ голло, ханли йовагъийа бадло кешлъилакъа къодо вагъли кешлъина телилъийо.

Исана лъйд ацолца

²¹ КъацѠцѠо гаълъда-гаъгъийо аъламна мокъона лъйд мунагъла йа^Нцолцалаъ, Исана лъйъна э^Ндокна доъба бѠслаъ, гъа^Нса йе^Н-йагъейо. ²² Илбалила суратбакъа Илагъияб

Ругъ мокъойо гьолцодой. Бета гъа^Нсаъкъа̄ гьокІ тухъийо:

– Ми гей дил ацчас дие Оъжо. Дукъа До рази гей!

Исала умумаллис кьибил

²³ Иса Аллагълил хьуллухъ бовал уь^Нхольийаъ, гьолцос зукъойо лъанайиглъийо ли. Гьолцола умумаллис вагъаддийо кьибил гейло нисос зукъойо: гьолцос або Усуп, гьолцосна або Эли, бета ²⁴ Маттат, Леви, Малки, Яннай, Усуп, ²⁵ Матитя, Амос, Нагъум, Гьесли, Наггай, ²⁶ Магъат, Маттати, Шимъи, Йосех, Йода, ²⁷ Йогъанан, Реса, Зеруббабел, Шеалтиэл, Нер, ²⁸ Малки, Адди, Къасам, Алмодам, Эр, ²⁹ Ешуа, Элизер, Йорим, Маттат, Леви, ³⁰ Шимъон, Ягъуда, Усуп, Ионан, Элякъим, ³¹ Мелеа, Менна, Маттата, Натан, Давуд, ³² Йишай, Йобед, Боаз, Шалмон, Нагъшон, ³³ Аминадаб, Админ, Арам, Гьецрон, Перец, Ягъуда, ³⁴ Якъуб, Исгъакъ, Ирбагъин, Терагъ, Нагъор, ³⁵ Серуг, Реу, Пелег, Эбер, Шелагъ, ³⁶ Къейнан, Арпакшад, Шем, Нуьгъ, Ламек, ³⁷ Метушелагъ, Гьенок, Яред, Магъалалезэл, Къейнан, ³⁸ Энош, Шит, Адам, Аллагъ.

4 кѡам

Илбис Иса кѡосси овал муьхотухъийо

¹ Илагъияб Ругълид оцІийо Иса Иордан-лиъис кІаьй уь^Нхона гѡйо, бета Ругъли Гъули о^Нкѡолло боьчІча авлахълиъ. ² Вагълиъ йагъойо Иса оь^Нкѡонайиг водо. Илбисли гѡлщос гъаьлна бикъелло. Вагълосинаб замаллиъ сикІаь лукІма мейэш. Оь^Нкѡонайиг водо йе^Нкьель, Гъули нукойо. ³ Вагъальльо мехлаъ илбисли нисос Гѡлщохъа:

– Ми Аллагълис Оьжо зогъда, вагъалІо кьалхъа ниса баьбалал йуь^НхолІо.

⁴ Иса гьоглІол жаваб нилІийо:

– Текликъа чахна гей: «Сид баьбалакъа боваъас инсалли гьинис оьмро».

⁵ Бета илбисли маькъана о^Нкѡонна, сид лагъзатлиъ дуниялликъа гаьгъийа къацІцІа пачалихъла йегабалло Гѡлщол. ⁶ Бета гьоклІо нисос:

– Вагъадло къацІцІола пачалихъла̄с ихтиярна рецна до Дул нилІал, судлІо нисода гьольльос ихтияр дѡхъа нилІна гей, до дил атІтІийал вагъло ницца. ⁷ Ми дил сужда богъда, вагъли къацІцІо дибо йахъца.

⁸ Иса жаваб нилІийо:

– Текликъа чахна гей: «Сид Аллагълил-лаъ сужда бовакъа, БетІергъаллиллаъ ибадат бовакъа».

⁹ Бета илбисли Гъули Иерусалимлиъ эжена Аллагълила билІола кьохъкъана гонна, Гъолцохъа нисос:

– Ми Аллагълис Оъжо зогъда, вагъалІоъ-ла лІийо огиці! ¹⁰ Текликъа чахна гаъад: «Аллагъли малаиклакъа амро бовас ми цІу-ми овалІо нисона». ¹¹ Бета: «Малаиклаъ каъ охна эзас къалил дибо хаъба мехелече».

¹² Иса жаваб бѳйо:

– «Ми БетІергъан, дибола Аллагълил гъаълбики йовакъа» – лІо нисона чахна Текликъа.

¹³ Гъолцол къаціціо гъаълбики йогъна лъикъоль, илбис гъо^Нс санаъатаб мех мо-къоцал боъийо Гъолцодойс.

*Иса аварагли Галилеялиъ
ваъза-насигъатла йовагъал уь^Нхольийо*

¹⁴ Иса о^Нкъойо Галилеялиъ Илагъияб Ругъна Гъиниъ бахъна. Гъолцос ца^Н наназу со^Нгъой гагъгийā мицаъ йе^Нкъейо. ¹⁵ Сина-гоглаъ э^Нкъена Гъолцо ваъза-насигъатла йовагъийо, къаціціола Гъолцол рец-бакъ бѳс зукъойо.

Назаретлиъ Иса авараг къабул ойэш

¹⁶ Бета Иса тарбийа-лъай ниллийа Назарет шагъарбаъ э^Нкъейо, гъинила аьдатликъа шамат водиъ синагоглиъна э^Ндокийо. Гьоллол Тѣк хьовал минбарликъа къодокийо. ¹⁷ Ишай авараглис Тѣк ниллийо Гьолцохъа. Вагъаддийо калима гаьгъийо мицаъ Тѣкна йе^Нгъена, хьойо Гьолцо:

¹⁸⁻¹⁹ – «Дйъ Бетѣргъаллис Ругъ гей, гьолцодил ихтияр ниллийо Рохеллис Хабар мискиллахъа мейал, асирлъилаъ гаьгъийа тиса багъоналѣо, боцдийаъ канлъи йо^Нкъоналѣо, азаб-акъубалиъ гаьгъийа гиса мегъналѣо. Аллагълила рагъматлис мех мокъоналѣо нисал э^Нгъна гей До».

²⁰ Бета Гьули Тѣкна йи^Нхьона, хьулухъчийахъана нилѣна, къе эчейо. Синагоглиъ гаьгъийа къацѣолаас гаьй йе^Нхейо Гьолцо-къа. ²¹ Иса гьоллохъа нисал уь^Нхотохъийо:

– Жейса миже вагъалѣо калималихъа энекзи бахъцалаъ, чахийо жо тѣубази йахъийо.

²² Гьолцола каламли гьоллол букъо асар бойо. Исала сикѣаькъа гугъцала вагъальлъо баркатаб каламли къацѣа аьжаиб бовагъийо. Бета гьолло нисойо:

– Усупис оьжод гей Гьули?

²³ Иса нисойо гьоллохъа:

– Гъай-гъай миже Дѣхъа кицина бакъона нисас: «Ми дохтур зогъда, гъакъкъа Мизу сагъ ахълѠо. Илол Капернаумлиъ йахъийо шинаб жо тухъийо, же вагъалѠо Дибола абола ракъликъана йова!» – лѠона нисас миже Дѣхъа.

²⁴ Амма Гьогцо гьоглохъа нисойо:

– Гъакъкъаб жо гей, гьо^нсна авараг гъинила абола ракъликъа бикѠзи оваъас.

²⁵ Гъакъкъаб жо нисос До мизохъа: Иляс авараглила замаллиъ лъана лѠина илъна боцо бахъийо мицакъа водо гуйчѠе къацѠ-цѠо дуниялликъа йукъо ракъи йо^нкъона.

²⁶ Израиллиъна тели къоролла зувакъодана, Сидонлидой гъи^нца гагъгийа Царепатила сид къоролайдойаъ э^нйэш Аллагъли Иляс.

²⁷ Элиша авараглила замаллиъ Израиллиъна барас унтилаъ кѠовабакѠова тели аьдамла бѠахъдана, Шамлиъис гьо^нс НаъманлѠо нисо-цас сукѠовѠаъ а^нцолеш гьольльѠо унтилаъас.

²⁸ Вагъли тухъийоназу, синагоглиъ гагъгийѠа аьдамла гъалаг бѠахъийо. ²⁹ Багъбаъна гьолло Гъули шагъарбаъаш гисана эжена бачилѠ тѠотѠаллѠо нисона, гъидес шагъар бѠйо бизола раъалликъа акъос зукъойо. ³⁰ Амма Иса халкъилаъас алѠос обчона обийо.

*Капернаумлиъ Иса аварагли
йегабаллā караматла*

1. Чикейо зиннал гиса боуИийо.

³¹ Бета Галилеялила Капернаумло нисо-
цала шагъарбаъна э^Нкъена, гьоллол шамат
водлāъ Аллагълис калам биджи бовал
уь^Нхолъийо. ³² Гьолцола ваъзалāкъа аьдам-
ла аьжаиб бахъна зувакьойо. Гьолцо нисо-
цас жо нисос зукьойо Гьиниъ гьаьлкЮлъи
гаьгъийаъцой.

³³ Синагоглиъ зукьона гей зинналлā охийо
гьо^Нс сукЮ.

³⁴ – ЭццакІа! Сийод дул илоькъа йатІна,
Назаретлиъис Иса! – лЮ нисона йукьо
илІелāл уь^Нхолъийо гьули сукЮ. – Иле па-
сад бовалди о^Нкъона Ми! Дил икъеш Ми
Аллагълис Илагъияб СукЮ ахъцаслъи!

³⁵ Иса гьокІ йоьиллийо гьольльос:

– ГьокІ йоьла, больо Ми гьолцола ма-
гьоьос!

Синагоглиъ алІлЮда гьули сукЮона къе
икъена, гьоьшшона зарал бойчІе гьолцола
магьоьос зиннал гисакийо. ³⁶ КъацІцІā гьай-
ран бахъийо. Гьоллōл сидхъа гьо^Нсо бикъ-
лабашал муьхобалъийо:

– Сийо йаъжед гьули, гьинила кьуватлидна кьудратлидна амро богъцас зинналлал; гьольльогъа муьгъаттā гьоллōлна инсаллила магъоьос гисабакцас, – лō нисона.

³⁷ Нāназу сō^Нгъой гаьгъийā мицāь митемекъейо Исас хабар.

2. Петерлис йукъо ийо кIокIō йахъилло

³⁸ Бета аьгъиьна, синагоглиьисна гисакна, Иса Симонлō нисоцала сукIодой биллōгъа э^Нкъеш. Симонис йукъо ийо йаьчI-йиххала унтилаь йилIа кIокIона йи^Нхьос. Гьоло йахълаллō нисона гьарзи йōс Гьолцохъа. ³⁹ КIокIовадой гьи^Нцана э^Нкъена, йаьжена нисона, гьольльоьос унти больолца. Вагъаллиьисзу йаьгъиьна, гьоллол кен-о^Нх гулал йуь^Нхольча гьоло.

3. КIовакIовāна бāхъилло, зинналлана аьдамлāъаш йовацIийо

⁴⁰ Бохъ тIикейа анталаь тели кIовакIовā аьдамлана бāкъона мокъойо Гьолцодой. Исана шибаблил кō йе^Нхенна гьоллōл бāхъилло. ⁴¹ Лади аьдамлāъаш зинналла йовацIийо.

– Ми Аллагълис Оџо гей! – лѠо нисона илѠелабас зувакьойо гьоллѠл йоввачошлаъ.

Амма жу Масигъ гагъгийолъи зиннал-лѠл икъель, Иса гьоллос гьокѠа йоваъиллис зукьойо.

⁴² Бета хиса водо хишейоназу гисакна Гьули боьчѠа авлахълиъ э^нкъейо. Халкъила Гьули и^нзийо. И^нхьона муьгъаттѠ, гьидедойс нѠна э^нкъѠкъалѠо нисона гьардизи бѠхъийо. ⁴³ Амма Иса гьоллохъа нисойо:

– Аллагълис Парчагълъи йо^нкъоцалас Рохеллис Хабар нисал До бадло шагъарбѠъна э^нкъал нуцѠос, вагъальльѠл э^нйо гей До.

⁴⁴ ВагълѠ Ягъудиялила синагоглѠъ э^нкъена, Гьолцо ваъза-насигъатла йовагъийо.

5 къаьм

Иса авараглис Ѡ^нйддѠш асгъабла

¹ Аллагълис калам тухъал батѠийѠ аьдамлѠ сѠ^нгьой къацѠобакна гагъгийѠ мехлаъ, Гьули зукьойо ГеннисаретлѠо нисоцала ралъадбадой. ² Ралъадбаъ къона гама бегас Исал. БисѠхъла, гамалиъис гисана гугъна, гьидеш бисѠ йовахцас къйла низабас зувакьойо гьулиъ. ³ Иса Симонила гамалкъа къодокийо.

– Раѡалликъас даѡгъаб ралъадбаѡ э^Нддѡ гама беѡа, – лѡ нисона гъарзи йѡйо Гъолцо Симонхъа.

Гамалкъа къѣна эчена Гъолцо аѡдамлѡл ваѡза-наѡигъат бѡс зукъойо. ⁴Ваѡза-хабар болъоль, Симонхъа нисос:

– Ралъадбала гилъилла мицаѡ гамана мокъонна, тѡутѡа дибо бисѡ йовахцас къѡ.

⁵Симони Гъолцол жаѡаб нилѡийо:

– Йѡ Насигъатсукѡ! Гъу^Нлъ нише-хишей ла тѡутѡдана илол гъо^Нсна биса михъеѡш. Амма Ми нисойо йѡѡже йугъолече до гъа^Нкъкъасѡѡа къѡ тѡутѡал.

⁶Вагълѡ нисогъа тѡулѡлѡ, гъоллол тели биса михъойо. Бисѡла йѡкъкъольилахъа къѡ йѡѡхал йуѡ^Нхольийо. ⁷Балѡ гамалкъа гаѡгъийѡ гъалмагълѡхъа ишан богъна комак-лил иѡалѡейо. Мокъона гъоллона къѡѡѡ комак богъна, къонана гамѡ бисалис йова-ѡилло. Давлалила йѡкъкъольилахъа къонана гамѡ ралъадбаѡ гъанкъизи йѡѡхал йуѡ^Н-хобальийо. ⁸Вагъли йегаль, Симон-Петри Исала мицнѡдой аѡ^Нйдѡ суждалкъана эчена нисойо:

– Йѡ Бетѡерѡахъаяѡ, олъо дидойс Ми! До гей мунагълѡс оѡийо сукѡ!

⁹ Вагълā нисаъасди, гъулина гьолцогъой къацІо гаьгъийāна котакалда гъийабачІена зувакъойо тели бохийо биса бегаль. ¹⁰ Вагълāзу, Симонил гьалмагълъилаъ гаьгъийā Зебедайис оьждаъ, Якъубна Иоанна, гъийабачІейо. Бета Иса Симонхъа нисойо:

– ГъицІāкъа! Желагъа муьгъаттā ми аьдамла бисацой бовахца*.

¹¹ Гамāна мицакъана къисабана, гаьльгъа къацІцІо жона йечаннегъна, гьоллōл Исагъой къацІо мекъейо.

*Барас унтилаъ кІокІойо
сукІо сагъ ахъилло*

¹² Гъуна Исал, сид шагъарбаъ о^Нкъоль, къацІцІо магъокъа барас унти чІалІейо гьо^Нс кІокІойо сукІо эгас. Иса эгаль, гъули сукІо Гьоцодой аь^Нйда мотІо лІийода къēна экна гъардизи ахъал уь^Нхольча:

– Йā БетІерчІахъаяв! Дул адда, до Духъа а^Нцонна сагъ огъна ахъца!

¹³ КІокІовал кōна йе^Нхенна Иса нисойо:

– Дил атІна гей: ми а^Нцо, сагъна ахъ!

* 5:10 Гьольльос маьна: «Аьдамла Аллагъллильда муьвахолча».

Нисослаъзу чѣлѣйю жона магъокъа къодос ѱекна, гъули сукѣо а^нцона сагъ ахъийо.

¹⁴ – Гъо^нссидихъана хабар мейчѣе, э^нкъена бегала дибо магъо кашишлил, аьдамлѣл ми ахъийолъи икъальгъа Мусала къанонликъа къурбан муха, – лѣо нисона лъази ѱѣйо Иса гъогцохъа.

¹⁵ Амма Исас хабар халкъилаъ гъех митемекъейо. Гъолцохъа энекси бахъална, унтилаъас сагъ бахъална тели аьдамла мовакъос зувакъойо. ¹⁶ Гъулилѣо нисода, аьдамла гаьчѣела мицаъ э^нкъена тѣаьатлиъ ахъца зукъойо.

Магъо хъохъойо сукѣо ахъилло

¹⁷ Гъо^нс водолалъ Иса ваъза-насигъат бѣслаъ, Гъолцохъа энекси бахъийа аьдамлѣъ э^ндо зувакъойо Галилеялила шибаб аьлѣашна, Ягъудиялиъисна, Иерусалимлиъисна мокъовѣ фарисейлана динияб аьлимлана. Бетѣргъаллис къудратлъи зукъойо Гъолцоъ кѣовакѣова бѣхълал. ¹⁸ Гъуна гъо^нс аьдамлѣлѣо^н вакъана гонна акъойо магъо хъохъойо сукѣо. Кѣокѣо сукѣо Исадой аь^нйдѣ о^нкъолална голална гъаьракат багъос зукъойо гъолло. ¹⁹ Амма тели халкъ бахъийахъа,

эзал гъино йи^Нхъеш. Къамакъас кІарама-
тІина йолъонна, лІо^Н вакъа голгъа Исадой
аь^Нйда алІлода лІийо э^Нйо. ²⁰ Гъули сукІо
акъона мокъова сукІобас божи бегаль, Иса
нисойо:

– Аьдам, ми мунагълъас а^Нцойо!

²¹ Диниябла аьлимлана фарисейлана сид-
хъа-гъо^Нсо бикълабашал муьхобалъийо:

– СукІо сукІод ахъал нуцІос вагъди ва-
гъллийо инжитаб-гъакъираб жо йекІцас?
Аллагълхъаь инсаллис мунагъла чурзи йо-
вагъна йахъаьас, – лІо нисойо гъогло.

²² Гъоглола йакІиь гаьгъийо жона йикъе-
на, Иса нисолца:

– Суд мизола йакІиь вагъллийа пикрова
йахъийо? ²³ Сийод нисал пигъаяб гей: «Ми
мунагълъас а^НцойолІод» йаги «Аьгъиь-
на э^Нкъе-гогълІод»? ²⁴ Амма мизол йикъе,
Аьдамлила Оьждисна ихтияр гей аьдамлаш
мунагъла чурзи йовагълал... – Иса кІокІо-
вахъа нисойо: – До дұхъа нисос, аьгъиьна
лІо^Нна бежена билІогъа э^Нкъе!

²⁵ Вагъллиьисзу аьгъиьна, жу акъойо
лІо^Нна бокчина, Аллагъллил рецна богъгъа,
гъинила билІогъа э^Нкъейо. ²⁶ Гъайран-гъик-
мат бахъийа гъолло къацІцІола Аллагъллил

рец бѡйо. ЙилѦа гыйабачейахъа гьолло йекийо:

– Гьикматаб жо йегайо илол жейса, – лѡ нисона.

Иса аварагли Левий асгьаблъилаъ охца

²⁷ Гьольльогъа муьгъаттѦа Иса билѡѡос гисакийо. Гьинолис гъакъ бокѡлцала билѡдой Гьолцол къѣ эчена эгайо Левий ца^Н гаьгийо гь^Нс гъакъ бокѡлцас сукѡ.

– Дйгьой муьгьалѦ тос, – лѡ нисос гьолцохъа Иса.

²⁸ Къацѡ жона гаьльльѡчо йечаннегна, аьгьиъна Гьолцогьой муьгьалѦ э^Нкъейо Левий. ²⁹ Гьинила билѡѡ мокьоль, Левий йукьо гьоболтъи йѡйо Исал. Гьулиъ зукьойо гъакъ бокѡлцасана, гьулазу гьоллогьой къацѡ гагьийѦ баддѡл аьдамлана.

³⁰ ФарисейлѦна гьоглола диниябла аьлимлѦна Исала асгьаблѡхъа морлѡна нисолло:

– Суд миже гъакъ бокѡлцала сукѡбагьойна, мунагьлѡс бовацѡийѦ аьдамлагьойна къацѡ бес-хулѡс?

³¹ Иса гьоллол жаваб богъна нисос:

– КѡвакѡваллѦъ, сахаб сукѡбал дохтурлис комак батѦаъас. ³² До гогъна гей

муъмилла гаъчел, мунапикъла ийабаллал,
гьолло тавба бовал балло.

Клаллис суал

³³ Гьогло нисолло Исахъа:

– Ягъяла асгъаблѧна фарисейлѧла мутаѧ-
лимлѧна дѧсдѧс как-клалла йовагъцала мех-
лаъ, гьоддѧл Дибо асгъабла суд бес-хуллѧна
бѧхъца? – лѧо нисона.

³⁴ Иса гьоллохъа нисойо:

– Къимако шеблаъ гаъгъийа мехлаъ,
гьолцо бейтелликъа ийабаллѧйа аьдамлѧхъа,
бес-хуллечлѧ клал йохна бечеллѧо нисона
йахъцади мизохъа? ³⁵ Къимако гьоллодойс
агъойо водбо йо^н вакъас, вагъалло водлѧъ
клал йохна гьоллонна бѧхъас.

³⁶ Бета Иса гьоллол вагъаддийо хабар
мѧйо:

– Лѧона иццѧо лѧицѧона йаьхенна келла
лѧицѧокъа гъечлѧ гуцѧаъас. Иццѧо лѧицѧо-
на йугъос, келла лѧицѧокъа иццѧо гъечлѧ
гуцѧийолѧина кьухъаъас. ³⁷ Лѧона гитѧаъас
иццѧо гѧино йугъал йо^н кьова тѧикѧилаъ.
Бетана иццѧо гѧинона кѧѧ мекъас, йаьхена
тѧикѧина йугъас. ³⁸ Иццѧо гѧино гитѧал ну-
цѧос иццѧа тѧикѧилаъ. ³⁹ Келло гѧино хуллѧо-

на муьгъаттā, лъōнна кьодо ицїцїо гъино хуллал батїаъас, судлїо нисода келлозу гъино кїетїо гейлїо нисос.

6 къаьм

Шамат водо

¹ Шамат водиь хьибола майдаллāкъкя̄ мекьал нуцїойо Исана Гьолцос асгъаблана. Асгъаблā хьибос кьо^нвā кōьна йуьвашинна мугъла йуь^нвахъча зувакьойо. ² Садло фарисейлā гьодлохъа нисолло:

– Шамат водлāь йовал йахъаъцас жо суд миже йōс? – лїо.

³ Иса гьоллол жаваб нилїийо:

– Хьойэшди миже, жуна къацїо гаьгъийāна нувабакона гьихбалъоль, Давуди йōва жойлас? ⁴ Аллагълила билїоъна э^ндокна Давуди бокчина гей Аллагълил бакьойо, кашишлāйаъ муьхъал бахъаъцас баьба. Гъинина муьхъна гей, къацїо гаьгъийāнна нилїна гей.

⁵ Бетана нисойо гьоглохъа:

– Шамат водис ихтияр Аьдамлила Оьждихъа гей!

Шамат водиъ кѡ хъохъойо сукІо ахъилло

⁶ БалІосола шамат водиъ Иса ваъза-наси-гъатлил синагоглиъ э^Нкъал нуцІойо. Гъулиъ зукъона гей кІетІакъас кѡ хъохъойо гъо^Нс сукІо. ⁷ Диниябла аьлимлана, фарисейлана Гъолцохъа гуцІобахъна бечена зукъойо сагъ оваллāлІона, шамат водиъ вагъли кІокІо ахъинналІо нисона Исакъа аьйиб мокъо-лалъгъа. ⁸ Амма гъоглола йакІиъ гагъгийо жона йикъена, Иса кѡ хъохъова сукІохъа нисойо:

– Аьгъиъна алІлІодā эче! – лІо.

Гъуги аьгъиъна алІлІодā э^Нкъейо. ⁹ Бета Иса гъоллохъа нисойо:

– До мизохъа гъо^Нс жо нисолал: шамат водиъ сийод йовал йахъца – кІетІолъид йаги кешлъид? Аьдам ахълалди йаги угъолалди нуцІос?

¹⁰ Гъогло къацІцІолахъана говацІона, Иса гъолцо сукІохъа нисойо:

– Кѡ йа^НкъойцІола, – лІо.

Иса нисогъа йойо гъолцо сукІо. Хъохъойо кѡ сагъ йахъийо. ¹¹ Гъоггѡл йилІа гъалаг бāхъийо, Исал сийоди йовал нуцІослІо нисона сидхъа-гъо^Нсо дандибази йовал муьхобалъийо.

АцІона кьона чапар гьакІийо

¹² Вагьалло водлāъ Иса гьари-дoвъалил сид мāькъана э^Нкъена нише-хишей Аллагь-лил тІаъат богьна эчейо. ¹³ Хискъа Иса Гьинис асгьаблана ийалІена, гьоллоъ э^Ндос ацІона кьона сукІона гьакІна, гьоллокъа чапарлалІо нисона ца^Нда гувалло. Гьоллōнна зувакьойо: ¹⁴ ПетерлІо* нисона тІокІца^Н гьагьийо Симон, гьолцос ис Андрей; Якъуб, Иоанн, Филипп, Бартоломей; ¹⁵ Маттей, Тома, Алфайлис оъжо Якъуб, Зелот** ца^Н гьагьийо Симон, ¹⁶ Якъубис оъжо Ягьуда ва бета Исал хиянат ахьийо Ягьуда Искаріот***.

*Майдалликъа Иса
букъо ваъза-насигьат бōйо*

¹⁷ Гьинила асгьаблāгьой кьацІо Иса, мāькъаш лІийона гогьна, авлахълиъ эчеш. Гьулиъ мокъос Гьолцос тели асгьаблана,

* 6:14 Петер – шедлІо нисойо маъна гей.

** 6:15 Зелот – Римлил данде бегъцас зукъова кьокъалис сукІо.

*** 6:16 Искаріот (ИшкІерийот) – вагьальос маъна зогьал бахъца «КІерийот шагьарлис сукІо» – лІо нисойо.

къацІцІо Ягьудиялиъисна, Иерусалимли-
 ъисна, гьулāзу ралъадбадой шеблаъ гаъ-
 гьийā Тирна Сидонна шагъарбāъаш букъо
 аьламна. ¹⁸ Гьулиъ мокъойо Исала ваъ-
 за-насигъатлихъа энекзи бахъална, гьулāзу
 унтилаъас бāхълаллакъа йақІо йо^Нкъовāна,
 чикейа зинналлā азаб ниццаса аьдамлана;
 гьоллōл Иса сагъ бовагьийо. ¹⁹ КъацІцІола
 халкъилал йатІна зукъойо Исаль кō йе^Нхе-
 лал, судлō нисода Гьолцоъкъā гугъцала
 букъа къудратлихъа къацІцІā бāхъца зу-
 вакъойо.

²⁰ Бета асгъаблāхъа гъаьйна йе^Нхенна
 Иса нисос:

– Гъардарабла гей миже
 мискин-пакъирла,

Аллагълис Парчагълъи мизол
 йи^Нхьоль.

²¹ Гъардарабла гей миже, же
 нуко-а^Нхъабā,

Аллагъли мизос о^Нха йовацІлас.

Гъардарабла гей миже, же бийабацаса,
 бета миже лъо^Нвабās.

²² Гъардарабла гей миже, аьдамлāl
 бātІеэса,

гьогло атабāкІийа, мизокъа цІокъдабāйа,
 мизос чикейа цā^Нда гейлō нисона

гиса тІуватІас мизос ца^Нда,

Аьдамлила Оьждиддāла.

²³ Рази бахъ, рази бахъна богбацІ миже,
судлІо нисода гъа^Нсаъ мизол
букьо шапаъат гей.

Вагъаллāзу гьоглола наслолāла
аболāна авараглāл йōйо.

²⁴ Амма балагъ-азаб мизол
бечедлъилаъ гаьгъийāл,
кІетІо оьмро же мизол нилІийо.

²⁵ Балагъ-азаб мизол,
же о^Нх йовацІна гаьгъийāл,
бета миже нувабакас.

Балагъ-азаб мизол, же льо^Нвабайал,
бета миже бийабана макьо йагъас.

²⁶ Балагъ-азаб мизол,
кІетІā аьдамла гейлІо нисона
сикІаль къацІцІола багъовāл.

Гьоллола умумаллина вагъаллā
йилІа рец-бакъ бовāгъийо
аьйдлā гьересиаваараглāл.

Рокьилас амро

²⁷ Дїхъа энекзи бахъцала мизохъа нисо-
цас гей: мизос тушмалла батІ, миже батІаъ-
цалāл кІетІослїи йова. ²⁸ Мизол наьъана

богъцалал баркат гулала, миже нуькучІ бо-
вагыйā доъъалиъ бāгъа. ²⁹ Дул гогākъа
баъкъеллал, бадона гогā гуцІола; дūхъас
чохъа-гужгат йагъовал, къодос мухунна йа-
гъона нилāа. ³⁰ Шибабли гъарзи йōвал гъарзи
йōйо жо нилāа, нилІийахъасна къāъ йокІā-
къа. ³¹ Бадло дул йовакъōйо жо ми гьоллон-
на йова. ³² Миже бāццалал мизол бātІийās
нййо кирид бахъал? Мунагълād бовацІи-
йāлна бāцца жувōл бāццаса аьдамла. ³³ Ми-
зол кІетІослъи йōвал къāъ йоцІона йōва
кІетІослъилас нййо кирид бахъал? Мунагълād
бовацІийāна вагълизу жо йōс. ³⁴ Къāъ
нилāаллакъа кул бахъна боцІи сукІол къар-
залаъ нилІийа сукІол нййо кирид бахъал?
Мунагълād бовацІийāна сидил гьо^Нсо ницца
йоцІол, къāъ къодос камийойчІе, йо^Нкъал-
лакъа йакІона йо^Нкъонна. ³⁵ Амма мизол
мизосзу тушмалла бātІ ва садакъā йовагъа;
йоцІол нилІийакъа къāъ йо^Нкъаллакъа кул
бовākъа; бета мизол тели кири бахъца, бета
миже Къоддāла Аллагълис къовалъилаъ
бāхъца. Баркалла нилāаъцалāнна, кешлъи
йōвална цІоб гулцас гаьльльō Гъуги. ³⁶ Ми-
зос Абольийозу гургъел-раьгъмо гаьгъийа
бāхъ мижена.

Гъицаса какзи бовākъа

³⁷ Миже сукІокъа аьйиб бовākъа, Аллагъ-ли мизокъана боваъас; миже аьдам какзи овākъа, мижена какзи боваъас; миже къодос тилІбак, мизокъасна тилІбакас. ³⁸ Мижена нилІа – мизонна нилІас. ЙилІа лахлІо-къуь-къона гъоьдо богъна боцІийо мoгъоре ницца мизол. Нйя мoгъорейад мизол масадана, вагъаллийа мoгъорейад мизонна масас.

³⁹ Вагъаддийона мисал бакъойо Иса гъоллол:

– Боцдийа сукІохъа бадисо боцдийо сукІо эжеллина ахъцади? Гъоллол къонана хъарандийаъ бейакассаъди?

⁴⁰ Гъинила муалимлигъа лъай къоддас ахъаъас мутаъалим. Амма жузу, къацІцo жо йикъенна, камиллъилаъ о^нкъода, шибаб мутаъалим муалимлъийо ахъца.

⁴¹ Суд дибола гъаъь гаьгъийо михъо бегайчe истІила гъаъь гаьгъийо цІих йегас?

⁴² Йана духъа дибола истІихъа нигъад нисона йахъца: Верея ис, дибола гъаъьаш цІих йагъоллаъче дйд. Дибола гъаъьаш михъо бегāъас. Йе къона мотІо гаьгъийо инсан, гъакъкъа ми дибола гъаъьаш михъо

болъола, бета йагъал йахъца истѣила гъаь-
ъаш цѣих.

⁴³ Кѣтѣа хохкъа нѣйоди пихъ гуцаъас,
бахъешла хохкъа къодо кѣтѣо пихъна
гуцаъас. ⁴⁴ Шибаб хоххо бикъеш пихълихъа
гуцѣобахъна, судлѣо нисода тѣитѣакъа ле-
гъи йахъаъас, зазликъас кѣодо бокѣолаъас.
⁴⁵ Кѣтѣа сукѣо гъинила йакѣила кѣтѣа гъа-
масбаъас кѣтѣослѣи гиса йагъос. Йакѣо чикѣ-
ѣа сукѣо гъинила йакѣила чикѣѣа гъамасбаъас
кешлѣи гиса йагъос, судлѣо нисода сикѣа
нисос йакѣиъ гаьгъийо жо дѣслѣиль.

Къона бигъа

⁴⁶ – Йа Бетѣрчѣахъаяв, йа Бетѣрчѣахъа-
яв! – лѣо нисона суд Дѣхъа илѣелабас, До
нисогъана йойчѣе. ⁴⁷ Дѣгъой гугъцаса, Дѣхъа
энекси бахъцаса, Дие йаъже тѣубази йогъ-
цаса – лѣоль мелъейад бахъцасна нисал
До мизохъа: ⁴⁸ гъули э^нлъейо ахъца билѣо
йогъцала сукѣоль. Гъолцо э^нддас маьчена
моьтѣона шедкъа къодо бигъа гулло. Водбо
тели гувагъльо, э^нхе билѣокъа йогицѣийо,
гъольльохъа гъули лахлѣонна йахъеш, би-
лѣо ахо къучѣликъа йо^нкъонна йоль. ⁴⁹ Дѣхъа
энекси ахъдана, До нисогъа йоваъцас сукѣо

э^Нльейо ахъца мицаъ бигъа гулече билю йѳва сукѳоль; э^Нхе йогицѳийоназу гьолцос билю йекна йугъос. Билюс гьѳшшона гьихлъаъас.

7 къаьм

Иса нусилбетѳерлис нукар сагъ ѳйо

¹ Энекзи бахъийа халкъилал вагъло ваъза богъна лъикъоль, Иса Капернаумлиъ э^Нкъейо. ² Гьулиъ гьѳ^Нс рагъухъаллъала нусилбетѳерлис йилла аццас нукар зукъона гей ахо кѳокѳовахъа угъал гикъа о^Нкъона. ³ Иса о^Нкъовас тухъльо, кѳокѳойо нукар ахълал нусилбетѳерли Ягъудиялис букъа гъаькимла Гьули окѳал мейо. ⁴ Исадойна мокъона, гьолло къодос болъече гьардизи бахъна нисойо:

– Гьули Ми комак бовал э^Нхецас сукѳо гей. ⁵ Гьолцол илос агъло бацца, гьолцо илол синагоглана йовагъийо.

⁶ Иса гьоллогъой къацѳо э^Нкъейо. Гьинила билюдой мокъалдайлил, нусилбетѳерли гьодлол данде гьинис гьалмагъла мейо, Гьогцохъа нисал:

– Йа Бетѳерчѳахъаяв, букъо миллат бо-
вѳкъа, Ми диела билюъ э^Ндокал э^Нхецас

сукІо до гаъѡа. ⁷ Вагъальлъобза дона Дудой говал э^Нхекас сукІо гаъѡа, судлІо нисода Дудой гъицакна ахъийо сукІо гаълъаълъ. Амма Ми нукар кІокІо ахъцала гъаълкІо-лъилас гъо^Нс йаъже ниса. ⁸ Дона гейлІо дигъа къоддѡ гагъгийас амро тІубази богъцас сукІо. Вагълазу диела ихтиялликъа гагъгийѡ рагъухъаллаъас сидцойсолахъа э^НкъелІо нисода, гъули э^Нкъеш; бацосолахъа гогълІо нисода, гъули гѡс; лагълихъа вагъадди жо йовалІо нисода, гъолцо йѡс.

⁹ Вагъли тухълъо, Иса аъжаиб ахъийо. Гъингъой муьгъалІ гугъцала халкъилахъана гоцІохъна Гъолцо нисойо:

– До мизохъа нисос, Израиллиъна вагъаддийо букъо божилъина иманна Дил михъеш.

¹⁰ НусилбетІерли мейѡ аьдамла къѡъ билІогъа мокъольол, гъуги кІокІо нукар сагъ ахъна и^Нхъос.

*Наин шагъарбаъла гъо^Нс къоролайс
оьжо угъоваъас ахъилло*

¹¹ ГъаколъечІе Иса э^Нкъейо НаинлІо нисойо шагъарбаъ. Гъолцогъой къацІо зувакъойо асгъаблана тели аьламна. ¹² Гъуна шагъарбалала кавлидой Иса о^Нкъалдайлил,

угьона гисдā акьоцас и^Нхьос ийос гьо^Нс гаьгьийо оьжо; гьоло ийна кьоролай зукьона гей. Гьольльогьой шагьарбаьаш эзиан халкъна зукьойо оьжо и^Нхьолал мекьецас. ¹³ Гьоло йегаль, гьольльокьа йакІона йугьона, Кьоддāла Иса нисойо:

– Йийākьа! – лІо.

¹⁴ Бета гьицана э^Нкьена, Гьолцо лІо^Нваль кō йе^Нхелло. Гьуги оьжо эжецас аьдамла беченувацІийо. Иса нисойо:

– Оьжо! До дұхьа нисос: аьгьийлІо!

¹⁵ Угьойо аьгьийийо, бета кьēна эчена икьлашал уь^Нхолъийо. Иса гьули оьжо ийохьа нилІийо. ¹⁶ КьацІцІолас гьицІода йейакийо, Аллагьлил рецна богьна, аьдамлā нисос зукьойо:

– Укьо авараг ахьна гей илоь э^Ндо, Аллагь комаклил о^Нкьонна гей гьинила агьлолал, – лІо нисона.

¹⁷ Гьольльос хабар мекьейо кьацІцІо Ягьудиялиьна сō^Нгьой гаьгьийа мицāьна.

*Иса аварагли Ягья авараглила суаллил
жаваб нилІца*

¹⁸ МейолІо Ягьяхьа гьинила асгьаблā вагьальльос кьацІцІо хабар. ¹⁹ Кьона асгьабна илІена, Ягья гьоллōл мēш Кьоддāла

Исадой, о^Нкъал нуцІойо мид гей йаги бацохъад гувабацІона иле бецал нуцІослІо нисолал.

²⁰ Исадой мокъона аболā нисолло:

– Ягъя аварагли иле мейо нисолал: «О^Нкъал нуцІойо мид гей йаги бацохъад гувабацІона бецал нуцІос?»

(²¹ Вагъалло мех мокъоцал Гьолцо тели аьдамла сагъ бовагъийо унти-шокълъилаъас, чикейа зиналлāъас; тели боцдийāл канлъийана йо^Нвакълло.) ²² Бета Иса гьоглол жаваб нилІийо:

– Мекъена Ягъяхъа ниса мизол йегāйна тухъийона жо: боцдобалъийāл къāйна канлъи йегаслІо, лахъдийā мекъе-гүслІо, барас унтилаъ кІовакІовā мацослІо, аь^Нгъалāл жо тухъаъцалāл тухъцалІо, бувагъовā бāхъилцалІо, гьардухъалла-пакъирлā Рохеллис Хабар мēшлІо. ²³ Дикъа шак ахъеэс сукІо талигъаб гейлІона ниса.

Иса Ягъя аварагликъас хабар мēш

²⁴ Асгъабла къāъ боьвачоль, Иса халкъилахъа Ягъяс вагъдā нисолал уь^Нхолъийо:

– Сийо йегāлди миже боьчІча авлахълиъ мекъе-гүс зукъойо? ЗалІи лахлІолцас

чала бегалди? ²⁵ СукІо эгалди мекъеш зукъо-
йо? КІетІо лъицІо лъичІейо аьдам эгалди?
Амма бечедаблана кьухъийо лъицІо лъи-
чІейā аьдамлана бāхъца ханлила хъалалиь.
²⁶ Гъа^Н, сийо йегалди мекъеш зукъойо?
Авараг эгалди? Й^НлІо нисос До мизохъа,
авараглигъана укъо гей гьули Ягъя. ²⁷ ТІек-
лāкъа гьолцос чахна гей: «Гъуна, ми о^Нкъо-
лъол, Дул гьино йа^Нцолал, Дие чапар До
аь^Нйдā э^Нгъна». ²⁸ До мизохъа нисос: ийола
бовагъийаь э^Ндо Ягъя авараглигъа укъо
сукІо гаъа, амма Аллагълила Парчагълиь
бишшун итІинона гьолцогъа укъо гей.

²⁹ Бета Ягъяхъа энекси бахъийā къацІцІола
аьдамлāна, вагълāзу гъаькъь бокІолцалāна
Ягъя мацолцалаьцой жувōлна мацонна,
Аллагъ ритІухъаб ойо. ³⁰ Амма фарисейлā-
на диниябла аьлимлāна Аллагъли гьидел
бōйо амро – Ягъя лъйд мунагъла йāцолло-
лъи – къабул йойэш.

³¹ Иса нисойо:

– Вагъаллийа тайпалас аьдамла лъōлъ-
ди мейальелал, лъōлъ мейальейāд бāхъца?

³² Гьоллōл мелъейа гей къоваль, майдалли-
къа къēна бечена сидхъа-гъо^Нсо бикълаба-
шецала:

«Иле мизол шашатIo баькъелло,
 Миже льисокья богбачIеэш;
 Иле йаkIo йугьоцас кечIла ийалIейо,
 Миже бийабайэш».

³³ O^Hкьойо Ягья авараг: йа баьба муь-
 хьяьчаш, йа гьино хулIаьцас. Миже нисо-
 йо шайтIаллā охийо сукIo гейлIo нисона.
³⁴ O^Hкьойо Аьдамлис Oьжо эсцасна хулIo-
 цасна. Миже нисос, гьуна эсахона хувагина,
 гьулāзу гьяькъь бокIoлцалāсна, мунагьлāд бо-
 вацIийāсна гьалмагь гейлIo нисона. ³⁵ Амма
 Аллагьлис A^Hкьло ритIухьяб богьцалā
 аьдамлā Гьоло гьяькъькьяб бикьелца.

Мунагьлāьас йа^Hцолло аьдам

³⁶ Сид фарисейли Иса эсал окIийо. Фари-
 сейлила билIoь э^Hдокна Иса эсал шеблакья
 къе эчейо. ³⁷ Гьуна вагьальльо шагьарбаьаш
 гьO^Hс мунагьлāс йоцIийо аьдам, Иса фари-
 сейлила билIoь гаьгьийо икьель, кIетIo
 маьгь гаьгьийо йе^Hльлис кьиматаб кьутина
 бакьона йO^Hкьос. ³⁸ Гьолцогья муьгьаттā
 къена йечена, йийāнна йийана, микьад Исас
 хаьбāна йи^Hабанна, муьчIад гьоллoл йуь^H-
 вальилло. Бета хаьбалāлна баьдана, гьол-
 лoль кIетIo маьгь гаьгьийо йе^Hль йе^Hхелло.

³⁹ Вагъли йегаль, Иса эсал окІийа фари-
сейли гъинис гъинхъа нисос: вагъди сукІо
авараг зукъойокъодā, Гъолцол йикъеш гāь,
нййа аьдамли Гъинил кō йе^Н хеллона. Му-
нагълāс йоцІийо аьдаммāь гъоло гей. ⁴⁰ Иса-
на гъолцол жаваб нилІийо:

– Симон! Гъо^Нс дūхъа нисал жо гей Дие.

– Ниса Муалим, – лІо къāь нисойо Си-
мони.

⁴¹ – ЙоцІол окко ниццала сид сукІос зу-
къона гей къона нагълъулав: сидцойсола
гъолцол нилІал нуцІос зукъона лъиначІитІ
динар, бацосола – лъинайиг динар. ⁴² Нагълъ-
лъи йоцІал гъоллос рес гаьччолъи йегāль,
къонхъасна окко къāь йокІна гаьъа. Гъа^Н же
ниса: лъōлди гъули йилІа атІал?

⁴³ Симони жаваб нилІийо:

– Тели окко къāь нилІал нуцІовал йилІа
атІал, – лІо нисона.

Иса нисойо:

– БитІун гей.

⁴⁴ Бета гъольлъо аьдамлихъана говацІо-
на, Иса Симонхъа нисойо:

– Йегасди дул вагъдо аьдам? До дибола
билІоь э^Н докийо, амма ми Дие хаьбā низа-
бāл лъи нилІеш, гъольлъо гъинила микъад
Дие хаьбāна низабана къāьмкъала муьчІад

йуѣ^Нвалъилло. ⁴⁵ Ми Дил гъакъкъана баѣ-
лѣэш, гьольльолѣо нисода До о^Нкъонас
хаѣбалѣл баѣдана атакечѣе гей. ⁴⁶ Ми Диела
къаѣмкъа ѣе^Нлъ ѣе^Нхелеэш, гьольльолѣо ни-
сода Диела хаѣбалѣлъ ѣе^Нхелло бишшун кѣ-
тѣо маѣгъ гаѣгъийо ѣе^Нлъ. ⁴⁷ Вагъальльобза
До дѣхъа нисос: гьольльол ѣилѣа алѣо,
гьольльола телидѣла мунагълѣкъас къодос
тилѣкийо. Йоѣкъкъа мунагъла чурзи йовагъи-
йѣл йоѣкъкъа ацца.

⁴⁸ Гьольльо аѣдамлихъана Иса нисойо:
– Дибола мунагълѣкъа къодос тилѣки-
йо, – лѣо.

⁴⁹ Гьулиѣ гаѣгъийѣс пикро бахъийо:
– Сукѣо сукѣод Гьуди аѣдамлѣш мунагъ-
лана чурзи йовагъна йѣхъцас?

⁵⁰ Иса гьоглѣо аѣдамлихъа нисойо:
– Дибола йакѣила божи-ималли ми тиса
йуѣ^Нхолло. Гъа^Нже ѣе^Нкъе ми рекъелна
бахъна.

8 къаѣм

Исал хъуллухъ богъцаса ийѣл

¹ Гьольльогъа муѣгъаттѣ Исана Гьолцос
аѣѣона къона асгъабна, Аллагълис Парчагъ-
лъи къодо йо^Нкъоцала Рохеллис Хабаллана

йе^Нйагъна, шагъарбѣъна аьлѣъна мейакъеш
зукъойо. ² Гьолцогъой къацѣо зувакъойо ун-
тилаъас бѣхъиллѣ, шайтѣан-илбислиъис мѣ-
цоллѣ ийѣлна, вагълѣзу гъинила магъоъос
гъехзу алѣна зиннал боцѣийо Магдаленалѣо
нисоцас Мариянна, ³ Гьеродила билѣоъ гаь-
гъийо Хузалѣо нисоцала хьуллухъчияс ахъо
Иоаннана, вагълѣзу Сусаннана, телидѣс бад-
дѣл гъидехъалкъѣ бахъийо Исал давлалид
комак бовал батѣийѣ ийѣнна.

И^Нжелагийакъас хабар

⁴ Гьо^Нс водолалъ гьолцодой нѣназу ша-
гъарбѣъаш тели аьлам мокъона къацѣо-
бакийѣ мехлаъ, Иса гьоллол вагъаддийо
хабар мѣйо:

⁵ – Мицалъ гъинис и^Нзо чѣалѣал э^Нкъейо-
лѣо гьо^Нс и^Нжелаги. И^Нзо чѣалѣецалаъ, гьол-
цола кѣоъос лади мугъла гъинолкѣѣ йейѣ-
кийолѣо. Хаьбалѣлѣ йовациллѣ гьоллѣл,
йогбацѣна мигънѣ йо^Нвазна йуь^Нвахъийо-
лѣо. ⁶ Гьо^Нсо мугъла шедкъѣ йейѣкийолѣо,
гъулиъ гувацѣодана, лъи оьлечѣе хемухаъзу
хъовахъойолѣо. ⁷ Баддѣл мугъла чѣагъ-заз-
лѣъ э^Ндо йейѣкийолѣо, йилѣа йукълъицала
чѣагъ-зазлина гувацѣовѣ мугъла ахо гуцѣал

йе^НйэшлО. ⁸Амма бади чІалІейо и^Нзо ре-
гьел гаьгьийа мицаь йахьийолО. Гьō^Н-гьō^Нс-
чІитІ мугь гаьгьийā кьō^Нвā гувацІойолО
гьоллокья.

Вагьлина нисона Иса илІейолО:

– Тухьал аь^Нгьā гаьгьийāл, тухьала! – лО.

Гьольльос маьна сийод?

⁹ – Гьольльо хабарлис сийо маьнад ба-
хьал нуцОс, -- лО нисолло асгьаблā Исахьа.

¹⁰ Гьолцо жаваб нилІийо:

– Аллагьлила Парчагьлис бальголгийа
йийакьал гьаьлкІолъи нилІна гей мизол,
амма бадлол мисал бакьона нисал нуцОс,
вагьальльобза гьоглол гувабацІодана йегā-
ьас, энекзи бахьдана биджи йахьаьас.

*И^Нжеллагийакьас мейо хабар
биджи бōйолъи*

¹¹ Гьуна гьоклО мисаллис маьна: мицаль
чІалІецаc и^Нзо гей Аллагьлис йаьже. ¹² Гьи-
нолкъа йейакийā и^Нзодас мугьлалгийа бāхь-
ца йаьжхьа энекзи бāхьдана, бета илбисли
гьоглола йакІиьис жувōл боьважинна хьосар
бāхьечІе бецальгьа, йаьже йагьал йе^Нгьцаса.
¹³ Шедкъа йейакийā и^Нзодас мугьлалгийа

бāхъца энекзи бахъна разилъилаъ Аллагъ-лис йаъже къабул йогъцаса, зама-замаллиъ жувѳл бовважчаша, амма гъаъл бикъелцас загъматaб водбо къодо йо^Н вакъоль, хемуха гаъччā гъоллѳл атā боввачош. ¹⁴ Чагъ-зазлиъ йалѳо кези йахъийо мугълалъийа бāхъца Аллагълис йаъже тухъдана, тIалаб-агъазлигъой, бечедлъилагъой, дунияллила тIа-ъам-лазатлигъой мекъена, лъуъхонна йаъжис къо^Н ва гуцIал мейэш аьдамла. ¹⁵ Регъел гаъгъийо мицакъа йе^Н хейо и^Н зольийо бāхъца, кIетIа хирияб йакIиъ йаъжена цIуми йогъна сабруна богъна, къо^Н ва гуцIал мегъцаса аьдамла.

Гухъилла сантелийакъас хабар

¹⁶ Гухъилла сантелийакъа къодо льона шаг гулаъас, йаги йѳкъчина сантели тахлилI лIийо гулаъас. Гъули гулца канаргъолкъа э^Ндобакцалāл канлъи йахъальгъа. ¹⁷ Судлѳо нисода йу^Н цойо шинаб жо йи^Н хъос, баль-гояб шинаб жона гиса йагъас бета загъирна йахъна. ¹⁸ Пал гъаъсил, гуцIобахъ нигъа миже энекзи бахъцалахъа! Судлѳо нисода гаъгъийāл къодо бадина йо^Н къас; гаъччāхъас гъинхъа гаъгъийолѳо гицIийона йагъас.

Иса авараглюдой мокъос ийона иснана

¹⁹ Исадой мокъойо Гьолцос ийона иснана, амма аьламлила телильилахъа гьоллохъа Гьолцодой гьино йагъона йахъаъас. ²⁰ Дибо ийона иснана Ми эгъл атІна гисдѧ бечена гейло нисос Исахъа. ²¹ Гьолцо жаваб нилІийо гьоллол:

– Дие ийона иснана гей Аллагълила йаьжхъа энекси бахъцасна гьули тІубази йогъцасна аьдамла.

Йукъо зало даьгъкІийолъи

²² Гьо^Нс водолалъ Иса Гьинила асгъаблагъой къацІо гамалкъа къодокийо, бета ралъадбала тикъадѧла рахълиьдѧ безалІо нисона гьоллохъа амро бѧйо. Гьоллѧл мекъеш зукъойо. ²³ Вагъла мекъешлаъ, Иса уьчачена гей. Йукъа залІхъа ралъад багъарзи бахъийолІо, бета лъи жапІлІона э^Ндо йо^НкъойолІо. Гьоглол гьинкъи зукъойо. ²⁴ Гьицана мекъена асгъабла Иса лъуьълІолло.

– Йѧ НасигъатсукІо! Йѧ НасигъатсукІо! Иле гъанкъизи бѧхъца! – лІо нисона илелебаѧйо.

ЛъуьълІона Гьолцо залІхъа амро бѧйо йикъече йечелІо нисона, йилІа жапІлоцас

лъйхъа йеченуцІло нисойо. Бета дуниялна гъулиъ сасси бахъна гей.

²⁵ – Над мизос божи-иман? – лІо нисолло гьоллохъа Иса.

ЙилІа гыйабачІена бихзи бахъийā гьоллōл сидхъа-гьо^Н со бикълабашена нисойо:

– Нийо сукІод Гъули залІинна ралъадбала соййāлна амро богъна бахъцас, гьоллōнна Гьолцол мутІиъ йāхъна нисогъа йогъцаса?

Иса сид сукІоъос зиннала йовацІийо

²⁶ Гамалкъа мекъена гьоддōл мокъойо Галилеялидой аб^Нйдā гаьгъийа гераселлāла* улкалиъ. ²⁷ Иса гамалкъас лІийокльо, Гьолцол гьидкъо э^Нкъейо шагъарбаъаш гьо^Нс сукІо. Гъули зукъона гей зинналлāохийо сукІо. Гъехбехъхъа къодо лъицІона лъицІаъас зукъона гей, гьулāзу билІогъа эчечІе шунāl гъаьлтІизи йовагъцала онохбāъ эйачес зукъона гей. ²⁸ Иса эгāйназу, гъули илІелāl уь^Нхолъийо, бета Гьолцола хаьбалāдой аб^Нйдā къēна экна гьогцо сукІо йукъо гьокІна йагъона нисойо:

* 8:26 Гераселла – Галилеялила ралъадбадой оьмро богъцас зукъойо гьо^Нс халкъ.

– Кьоддāла Аллагълис Оѵжо Иса, сийод Дул дѣкъа йатІна! Гъарзи йōс Дѣхъа, нилІакъа дил азаб!

(²⁹ Зинналлихъа Иса гьолцоѵос больолІо нисона амро бōйо.) Зинналлā тели мехлаъ азаб-акъуба ницца зукъона гей гьолцо сукІол; гьуги цІуми огъна нāди оѵчодал рачІодāдна сабалийāдна и^Нцос зукъона гей. Амма гьолцо йи^Нцō жо йуькъ-йаькъинна муьгъаттā, зиннали боьчІа авлахълиь оцца зукъона гей.

³⁰ – Дибо ца^Н сийод гей? – лІо нисолца гьолцохъа Иса.

– «Гъаз» ца^Н гей дие, – лІо нисона къаь жаваб ницца, судлІо нисода тели зинналла зувакъона гей гьолцоѵ.

³¹ Зинналлā Исахъа гъарзи йōйо жувōл аьракъбаъ тІуватІакъалІо нисона. ³² Вагъальльо мехлаъ бизокъа зукъона гей бесцас булІлас букъо рекед. Зинналлā Гьолцохъа гъарзи йогъна гей вагъагло булІлаъ жувōл йе^Нкъал изно нилІалІо нисона. Гьолцо изно нилІна гей. ³³ Гьогцо сукІоѵосна гисабакна зинналла булІлаъ э^Ндо йе^НйакъейолІо, бета булІлас рекед бачилІ богицІна ралъадбаъ гъанкъизи бахъна гей.

³⁴ Вагъли къацІо жо йегā векā чІалликъа аьлІаъна шагъарбаъна мекъена, йахъийа жойлас аьдамлāхъа хабарла йе^Нйагъна гей.
³⁵ Тели аьдамла мокъос вагъалъльо мицаъ. Исадой гъица мокъоль, Гьолцола хаьбалāдой къе эчена зогъца гьоллол гьуги зинналлā гъаг огъна зукъойо сукІо. Гьолцола магъокъа лъицІона йи^Нхъоль, гьули кІетІо а^Нкъло-лъайликъана эгаль, аьдамлāш гъицІода йейакца. ³⁶ Гьулиъ зукъовā аьдамла мейолло зинналлā охийо сукІо сагъ овас хабар нисал. ³⁷ Гераселлāъна, гьулāзу сō^Нгъой гаьгъийа халкъила жувол йилла гъийаба-чІель, Гьолцохъа гъарзи йойолло гъидедойс э^Нкъелло нисона. Вагъаллиъисзу гамалкъа къодокна къаъ э^Нкъейо.

³⁸ Зинналāъас ацова сукІона Исахъа гъарзи йойо Гъингъой жуна къацІо о^Нкъалло нисона. Амма Гьолцо гьули къацІо о^Нкъезш. Гьолцохъа нисона гей:

³⁹ – БилІогъана э^Нкъена мейа Аллагъли дул йова жойлас хабар.

Э^Нкъена къацІо шагъарбаъ, Иса гъинил йова жойлас хабар мейолло.

*Гъе^Н гугъна бецаъцас аьдам сагъ йѡйо,
бета Яирис кид йугъоваъас йахъилло*

⁴⁰ Къаъ Галилеялиъ о^Нкъоль, халкъила Исал гъидкъольи йѡйо, судлѡ нисода Гьолцохъа гувабацѡна бечена зувакьойо къацѡцѡ. ⁴¹ Гъуна, синагоглиъ гъаъкимлъилаъ гагъгийо Яирлѡ нисойо сукѡ гъицакийо Гьолцодой. Исала хабаладой аь^Нйдѡ къѣна экна, гъарзи йѡйо гъиндой билѡгъа тослѡ нисона. ⁴² Судлѡ нисода гьолцо Яирис зукьона гей гьо^Нс гагъгийо ацѡна къон лѡкъа йо^Нкъойо кид; гьоло йугъос зукьона гей.

Иса, э^Нкъешлаъ, халкъила алѡ охна зукьойо. ⁴³ Ацѡна къона лѡи магъоъос гъе^Н гугъна бечечѡе азаблиъ гагъгийо лѡѡхъана сагъ йогъна йахъезшла гьо^Нс ийо, ⁴⁴ муьгъаттѡкъа гигъна, Исала лѡицѡла мѡкъкъа кѡ йе^Нхеллолѡ, вагъаллиъисзу гугъцас гъена бечейолѡ.

⁴⁵ Иса нисойо:

– Лѡод Дѡлъ кѡ йе^Нхелло?

Къацѡцѡла инкар бѡлъ, Петри нисойо:

– Йѡ Насигъатсукѡ! Халкъила Ми алѡ охна къази огъцас гей.

⁴⁶ Амма Иса нисойо:

– Лѡоди Дил кѡ йе^Нхелло. Дѡъис къуват-ругъ мекъецас бикъейо Дил.

⁴⁷ Гъини йойо жо бальго гъихлъаъцас йегаль, гъоло аьдам къикъилѠна Исадой гъица йе^Нкъейо. Гъолцола хаьбаладой къена йекна, халкъилал тухъинна нисойо су гъини Гъолцол кѠ йе^Нхеллона, ва нигъа жу кѠ йе^Н-хенна муьгъаттā сагъ йахъийона. ⁴⁸ Исана гъольльохъа нисойо:

– Дие кид, дибола божила йахъилло ми. Гъа^Нже йе^Нкъе рекъелна мина.

⁴⁹ Иса гъоглѠохъа икълашешлаъ, синагог-лила гъаькимлила билѠоьос гисакна сид сукѠо нисос:

– Дибо кид йугъойо, ми аьдада Муалим-лис раьгъат бугъолакъа.

⁵⁰ Вагъли Исал тухъльо, Гъолцо киббала абохъа нисос:

– ГъицѠакъа, ми бож, дибо кид сагъ йахъца.

⁵¹ БилѠогъа мокъоль, Петерна, Иоаннана, Якъубна, гъулазу киббас ийо-абона гъих-балъоцал, баддѠл гъо^НссукѠона билѠоь э^Ндо мейэш. ⁵² Гъольльо киббаддāла къацѠцѠа би-йабас зувакъойо гъидеш гъейодана зувакѠна. Амма Иса нисойо:

– Бийабāкъа! Гъоло йугъона гаъа, йуь-чāхена гей.

⁵³ Аьдамла Гьолцокъа лъо^Нвабас зукъойо, гього йугъойолъи йикъель. ⁵⁴ Иса киббас кона йохна, гьольлъохъа иллейо:

– Къова, йаьгъий!

⁵⁵ Киббал ругъ мокъойо, вагъаллиъисзу гьоло йаьгъийийо, Исана гьольлъол кен ниллалло нисойо. ⁵⁶ Ажаиб бѣхъна гьихбалъойо киббас ийо-або. Гьолцона вагълиъ йахъийо жо гьо^Нссидихъана нисакъалло нисона гьоллохъа лъази йойо.

9 къаьм

*Ацлона къона асгъаб
ваъза-насигъатлил мейо*

¹ Ацлона къона асгъабна иллена, гьоллол ниллийо къацццѣ зинналлакъа ихтиярна кювакюва бѣхълал къудратна. ² Мейо Иса гьоллол Аллагълис Парчагълъи йо^Нкъоцалас хабар нисална кювакюва бѣхъланна. ³ Гьоллохъа нисойо гьобшсона гьиногъид йезакъалло: йа кюбала, йа хуржалла, йа баьба, йа окко, гьулѣзу къо-къона мухунна къаццо йезакъалло. ⁴ Нийа биллоъ мекъедана, гьольлъо аьлаъаш, йаги шагъарбаъаш къаь мекъеца, вагъальлъо биллоъ лахбаллечле бечелло. ⁵ Амма лъоди миже къабул

боваѣда, гьулиѣис боѡвачошлаѡ, шагьарбала кавлидой мокьоль, мизола гьалальцолаѡцо пах йольола, гьоллол аьлааматлъилаѡ йахьальгьа.

⁶ Мекьена Гьолло мѡ-мокьовѡ аьлѡаѡ нѡназу Рохеллис Хабарна мѡйо, кѡвакѡва аьдамлана бѡхьилло.

Гьерод гьаьгьельна гьихльойо

⁷ Гьерод ханлилна тухьийо къацѡцѡ караматлис хабар. Гьули гьаьгьельна гьихльойо, судлѡ нисода садло нисос зукьойо угьоваѡас ахьна Ягьа о^нкъоналѡ. ⁸ Бадло-сола нисос зукьойо Иляс авараг о^нкъоналѡ, гьо^нсо-гьо^нсола – аь^нйдѡш гьо^нс авараг угьоваѡас ахьналѡ. ⁹ Гьероди нисойо:

– Ягьяс до къаьм йуьчѡиллина зукьойо. Сукѡод Гьули, вагьло хабар гьинис дил тухьилцас?

Гьули эгѡл атѡна икъе-аькъеш зукьойо Гьерод.

*Льина гьазайликьа о^нкъова
сукѡос бешна о^нха йовацѡийо*

¹⁰ Чапарла къѡѡ мокьоль, Исахьа йе^нйагьийо гьиде йѡ-йѡва жойлас хабалла. Бета

бадло аьдамлāдойс гьоллōлна бежеллина, Гьули э^Нкьейо Бетсаидало нисоцала ша-гьарлилльдā. ¹¹Амма халкьилал э^Нкьейас тухъльо, Гьолцогьой муьгьалІ гьоллōнна мекьейо. Иса гьоллōл кьабул богьна Ал-лагьлила Парчагьлис хабарна мейо, бета сагь бовал нуцловā аьдамлана бāхьилло.

¹²Водо нисдāкийо. АцІона кьона асгьаб-ла гьицана мекьена Гьолцохъа нисойо:

– Халкь меццабакІа, гьицайцо гаьгьийā аьлāъна хьуннāъна гьидел буватІанна бе-санна маьче михьолас, судло нисода иле гьоллов аьдам-сукло гаьчча боьчІо авлахъ-лиъ гей.

¹³Амма Иса гьоллохъа нисойо:

– Миже нилāъче гьоллол бесал кен!

Гьогло нисойо:

– Лъина баьбана кьона бисанāъ бадикен-о^Нх гаьъа илохъа, кьацІцІолал оьлло кен йохал мекьеда бахъас иле.

¹⁴Гьулиъ зукьойо лъина гьазайликъа о^Нкьойо або. Амма Иса нисойо Гьинила асгьаблāхъа:

– Миже гьоллōл, лъй-лъинайиг хьогьна мухъликъа кьē бечела!

¹⁵Гьогцо нисогъа кьацІцІā гьоллōл кьē бечелло. ¹⁶Иса лъина баьбана кьона бисана

бокчина, гъа^Нсаъдана говацІона, кенлил доъа бѡйо, бета бувакІинна асгъаблѡхъа халкъилал битІал нилІийо. ¹⁷ КъацІцІа о^Нха йоваццал бесийо. Муьгъаттѡ гъихльойо роиллас ацІона къона кедна боцІийо.

*Петерис Иса Масигъ гаьгъийакъа йакІо
йо^Нкъос, Иса аварагли жу угъоцаласна
къѡь чІаго ахъцаласна нисос*

¹⁸ Гъо^Нс водолалъ аьдам-сукІо гаьчча мицаъ тІаьатлиъ гаьгъийа мехлаъ, Гъинила асгъаблѡхъа Гъолцо нисолло:

– Халкъила До сукІолъилаъад бикІзи ѡс?

¹⁹ Гъолло жаваб нилІийо:

– Садло Ягъя авараг, бадло Иляс авараг, гъо^Нсола бадѡльола авараглаъас гъо^Нсцойс угъойо авараг аьгъиьна гейлІо нисос.

²⁰ Иса гъоллохъа къѡьна нисолло:

– Миже сукІолъилаъад До бикІзи ѡс?

Петерли жаваб нилІийо:

– Аллагълис Масигъ.

²¹ Амма Гъолцо асгъаблѡхъа лъази йѡйо вагъальлъос гъо^Нссидихъана гъокІ йагъѡкъалІо нисона.

²² – Аьдамлила Оьждил тели азаб-акъуба бегѡл нуцІос: букъѡ кашишлѡна, гъаькимлѡна, вагълѡзу диниябла аьлимлѡна гъинкъас

инкар бѡс, бета жу икъеш, лъанасла водиѣ уговѡвѡс ахъца, – лѡ нисойо Гьолцо.

²³ Бетана Иса къацѡлолахъа нисойо:

– Дѣгьой говал атѣийо сукѡ зогъда, гъинкъас кѡна ѣагъала, шибаб водиѣ гъинис хъанчна бохала, Дѣгьойна говала. ²⁴ Судлѡ нисода гъинис ругъ цѣуми бовал батѣийо сукѡ, гьольльѡ ругълиѣс маѣгьрум ахъца. Дил оьло ругъ нилѣийа сукѡс, ругъ хъосар бахъца. ²⁵ Гъинизу жуна угъонна, ѣана гъинилзу гъини зарална богъна, вагъалѡ къацѡло дунѣялликъа ханлъилаѣ аѣдам ахъналѡна инсаллил сѣйона хайир гейди? ²⁶ Дона дие ѣаѣжена бикѣзи ѣойѣш сукѡ, Аѣдам-лила Оѣждина бикѣзи оваѣс, Гъинилана, Аболана, мукъадабла малаиклѣлана къудратликъа Гъули о^нкъоль. ²⁷ Гъаѣкъкъаб жо гейлѡ нисос мизохъа: вагъалѡѡ бечейѣла гьо^нсолал хел мокъаѣс Аллагълис Парчагълъи ѣегайѣе.

Иса авараг бадизу ахъийо

²⁸ Вагълѣ нисона муѣгъаттѣ белналѣийо водо ѣе^нкъель, Петерна, Иоаннана, Якъубна къацѡло мокъона тѣаѣат-ибадат бовал Иса э^нкъейо маѣкъа. ²⁹ Гъуна вагълиѣ доѣѣа-гъари

бѡслаъ, Гьолцола мотѡлис куц хужойо, магьокъас лъицѡна бабалолъна гьаьлдо-лъийо. ³⁰ Гьуна вагълиъ кьона або Гьолцо-хъа икълашеш зукъойо. Гьоллѡл зувакъойо Мусана Илясна. ³¹ Гьоггѡл мовакъойо букъа рец-нурликъа. Гьогло нисойо Иерусалимлиъ о^нкъоль, Иса Аллагълис амрона тѡубази богъна гьолѡ дунияликъас э^нкъешлѡ. ³² Пе-терна къацѡ гаьгъийа̄на йуькъезшла миллаъ зувакъойо, амма лъуьъбалѡлъ, Иса букъа рец-нурликъа эгъйо, эцокъа эчейо кьона су-кѡна эгъйо. ³³ Гьоггѡл кьонана сукѡба бо-вачошлаъ, гьинил нисоцас йикъече Петери Исахъа нисойо:

– Йа̄ Насигъатсукѡ! Илол гьолѡъ ахо гей. Лъана къай бовал: гьо^нс Дул, гьо^нс Мусал, гьо^нс Илясил!

³⁴ Гьолцохъа вагъли нисослаъ, гьа^нс-мус-на йо^нкъона, гьоллол гьидоци йахъийо. Вагъальлъо гьа^нса-мусаъ гьоггѡл э^ндобак-лъо, асгъаблѡс йилла гьицѡда йейакийо. ³⁵ Бета гьа^нса-мусаъкъа̄ гьодлол гьо^нс гьокѡ тухъийо:

– Гьули гей до гьакѡийо Дие ѡжо. Гьол-цохъа миже энекзи бахъ!

³⁶ Вагъли гьокѡ тухъийаъ, Иса гьо^нсцо гьихлъойо.

Гьоглос гьокІа йоваыйо, гьидел йегайо жо асгьаблā вагьагло водлāъ гьо^Нссидихъа-на нисеэш.

Иса зинналā охийо гьо^Нс ъжо сагъ ойо

³⁷ Бета хиса маькъаш лийо мокьоль, Исал данде тели алам мекьейо. ³⁸ Гьуна вагьлийъ, халкъилаъ э^Ндо гаьгийо гьо^Нс сукІо илелайо:

– Йā Муалим! Гьарзи йос Духъа, диела гьо^Нс гаьгийа ъждихъа гоцІохъ. ³⁹ Гьуна зама-замаллийъ зиннали охца гьули: гелокъас гьолцо хъаьлеш, илелас, муьшо мокьонна сикІаъ поьп чІалеллис. Тели азаб-акьобана нилІна гъаьлалъ эцакІца зиннали гьули. ⁴⁰ Дибола асгьаблāхъа гьарзи йойо зиннал боцІалІо нисона, амма гьоллохъа боцІна бахъеш.

⁴¹ Иса жаваб нилІна нисойо:

– Йā иман гаьччо мекъаб агьло! Нитокцалди До мизогьой ахъал, нитокцалди миже гьекези бовал?

Бета гьолцо сукІохъа нисойо:

– Акъа гьолІоъ дибо ъжо, – лІо.

⁴² Акьона гьослāьна, зиннал ъждикъа бо-гицІийо, къена экинна гьолцол вагьго унти

мокъолло. Иса зинналлихъа облиллало нисойо, бета сагъ огъна оџо абохъа ниллийо. ⁴³ Аллагълис гъаьлкЮлџи йегасдилЮ нисона къаџЦІа гъикмат бахъийо.

*Иса жу угъоцаласна къаь ахъцаласна
бетана нисойо*

Йова муџизатли къаџЦІа гъайран бовагъна гагъийа мехлаъ, Гьолцо асгъаблаъхъа нисойо:

⁴⁴ – Вагъаддџл Дие йаьџбо миже йакІкъа йоваха: Аьдамлис Оџо гъаколъечІе аьдамлаа каъ ниџца.

⁴⁵ Амма асгъаблаьл нисойо жойлас маъна бидџи бахъеш. Гьулина нисона зукъойо гьоллол йикъаьалъгъа. Гьольлъос нисолал гьоллолна гъийабачІейо.

МутІиъ бахъал нуџоцалас малџи

⁴⁶ Гьо^Нс водолалъ бахъийолЮ асгъаблаъ э^Ндо даъба, сукЮд гъидеъ э^Ндо биссун укъо гейлЮ нисона. ⁴⁷ Гьоллола йакІиъ гагъийо пикрона бикъена, Иса окчина гьо^Нс итІино къова голџа Гьиндой шеблаъ. ⁴⁸ Бета гьоллохъа нисос:

– Диллабза вагъди кьова охийо сукӀо Дона охийо сукӀо ахъца. До кьабул о̀ва До мизодой э^Нйо Аллагна кьабул о̀с. Вагъальльобза мизоь э^Ндос бишшун итӀино бишшун укьо ахъца.

⁴⁹ Вагъальльол Иоанни нисойо:

– ЙӀа НасигъатсукӀо! Илол и^Нхьойо Дибо цӀана йагъона аьдамлаьаш зинналла йоваццас гьо^Нс сукӀо. Иле гьукъзи йойо гьолцол, судло нисода илогъой муьгъалӀ говаьцас сукӀо гаьльльо.

⁵⁰ Иса гьолцохъа нисойо:

– Гьукъзи йовакъа, мизол данде эчеш сукӀо мизос рахъ бохийо сукӀо ахъца.

*Самариялила сид аьла
Исал гьоболлъи йойэш*

⁵¹ Жу гьа^Нсаь э^Нкъал нуцӀойо водбо кьодо йо^Нвакъальель, Иса Иерусалимлий э^Нкъал гьокмо бойо.

⁵² Жу о^Нкъольол гьадурлъилал Гьинис асгъабла мейо. Мекъена Самариялила сид аьлаь бечейо гьоллӀол, Иса о^Нкъольол гьадурлъина йогъна. ⁵³ Амма гьулий Иса кьабул ойэш, Гьули Иерусалимлий э^Нкъецас икъель. ⁵⁴ Вагъли йикъель, асгъабла Якъубина Иоаннина нисойо:

– Йа БетІерчІахъаяв! Дул йадда иле нисал, Иляс авараглицой, гьолло аьдамлал гъа^Нсаькъа цюйс балагь мокьонна бувагьолалю.

⁵⁵ Амма, кІаьйна уь^Нхона, гьоллос гьокІа йоваьиллийо:

⁵⁶ – Мизол бийакъаьас миже нйа Ругьлис гаьгьийана. Аьдамлис Оьжо дуниялликъа о^Нкъона гей аьдамла хьосар бовал, бувагьолал гаьа Гьули дуниялликъа ахъна.

Бета гьулиьис Исана асгьаблана балю аьлаь мекъейо.

Иса авараглигьой муьгьалІ мекъейо

⁵⁷ Гьид мекъешлаь, сид сукю Исахъа нисойо:

– До гос Дугьой, Ми на э^Нкъедана.

⁵⁸ Иса гьолцохъа нисойо:

– Сорас йецаьл къоьчюва гей, гъа^Нсаьла мигьнаьс сй^Нбо гей, амма Аьдамлила Оьждис къаьм гулал маьче гаьа.

⁵⁹ Иса бацохъана нисойо:

– Тос Дйгьой.

Гьолцо жаваб ниллийо:

– Йа БетІерчІахъаяв! Гьакъкъа дил изно нилІа дие угьойо або и^Нхьолал.

⁶⁰ Амма Иса гьолцохъа нисойо:

– Бувагъовā аьдамлā гьидес бувагъовā мийахъолала, ми э^Нкье Аллагълила Парчагълис хабар мейал.

⁶¹ Бацосола Гьолцохъа нисолло:

– До Дүгъой къацІо говал, БетІерчІахъаяв! Амма агъло-хъизаллихъа ахо бечелІо нисал изно нилā дил.

⁶² Гьолцохъана Иса нисойо:

– Маъче болІослаъ боъосбас мигъна йохна, муьгъаттā говацІоцас сукІо Аллагълила Парчагълиъ къухъаъас.

10 къаьм

*Иса алІнайиг асгъаб халкъилал
ваъза-насигъатлил э^Нйо*

¹ Гьольльогъа муьгъаттā Кьоддāла Иса бетана гьакІийо алІнайиг асгъаб. Кьō-къона хьогъна гьоллōл мейо жу э^Нкьал нуцІоцала шибаб шагъарбāъна аьлāъна. ² Гьоллохъана нисойо:

– Мицаль тели муькъо йахъна гей, йокІолцас аьдамла йобкъкъа гей, вагъальльобза муькъовāла БетІергъаллихъа гьарзи йова Гьинис муькъо йуь^Нвал буьгъдабагийя мейалІо нисона. ³ Гьа^Нже мекъе! Гьуна До

миже мѣш, бацІлѣъ э^н до лІлейѡлцоу. ⁴Къа-
цІо йейазѣкъа йа окколас боъо, йа хур-
жалла, йа гьалальцова; гьид кези ахъийал
гьѡ^нсцидинна саламна нилѣкъа*. ⁵Нййа
билѡъ мекъедана, гьакъкъа аь^нйддѣ ниса
«Ассаламу алайкумліо (рекъел мизолліо)»
нисона. ⁶Гьулиъ э^н до саламатаб сукІо зогъ-
да, мизос салам гьолцо бохас, зогъаьда ми-
зодой къѣъ мокъас. ⁷Гьольльѡ билѡъ бече
миже бес-хулІона, билІола бетІергьалли
йѡйо гьоболльина къабул йогъна. Загъ-
мат-гьилликъа шапакъат михъос. Гьѡ^нс би-
лѡъос балІо билѡъ боъвачона мекъѣкъа.
⁸Нѣди шагъарбаъ миже мокъоль къабул
богъда, гьулиъ бече, бесал нилІийо кенна
йуь^нхъа. ⁹Гьулиъ гаьгъийѣ кІовакІовѣна
бѣхъла, Аллагълис Парчагъльи гьицакна
гейлІона ниса гьоллохъа. ¹⁰Амма нѣди ша-
гъарбаъ мокъоль миже къабул боваьда,
гьулиъис къатІлиъ гисабакна боъвачошлаъ
ниса: ¹¹«Мизола шагъарбаъ илла хаьбалѣ-
къа йечейо пахна иле мизокъа пахлІолца.
Амма йикъе мизолзу Аллагълис Парчагъ-
льи гьицакийѡльи».

* 10:4 Заман аьдада бугьолѣкъалІо нисойо маьна гей
вагъальльѡс.

¹² Гьуна мизохъа нисос: вагъли къиямасаб водо къодо йо^Нкъоль, Содомлила* халкъилал пигъалъи йахъца гьольлъо шагъарбала аьдамлалгъа. ¹³ Балагъ мокъос дукъа, Хоразин! Балагъ мокъос дукъа, Бетсаида! Судло нисода мизоллъийа караматла Тирлилана Сидонлилана** аьдамлал йегабанна зувакьойокъода, къена бечена – цюцюйо мухунна лъичлена, къаьмкъа йалона чалена***, гьолло гъехзу тавбана богъна, Аллагълилльда муьвахаш габ. ¹⁴ Амма къиямасаб водиь Тирлинна Сидонлинна пигъалъи йахъца мизоллагъа. ¹⁵ Мина, Капернаум, гъа^Нсаьад бежеш? Журжагълиь тутас ми!

¹⁶ Мизохъа энекси бахъийа Дихъана энекси бахъца, миже ата бовахийа Дона ата охца; ата До охийа, До э^Нйо Аллагъна ата охца.

* 10:12 Содом – аьдамлаш мунагъла телибалълъо, Аллагълис симо бигъна бугьолло шагъар.

** 10:13 Хоразин, Бетсаида – Галилея улкалаь гагъийа шагъарба; Тир, Сидон – ралъадбадой гагъийа мажуслас йукъа капурабла шагъарба.

*** 10:13 Тавба бовас аьламат.

АлІнайиг асгъаб къа̄ь о^Нкъос

¹⁷ Къа̄ь мокъойо гъоггѳл алІнайиг асгъаб-ла, йилла разина ба̄хъна Исакъа нисойо:

– Йа̄ БетІерчІахъаяв, зинналлана мутІиъ йа̄хъца илол Дибо ца̄^Н йагъоль.

¹⁸ Гъолцона гъоллохъа нисос:

– Дил кайлІѳцей гъа^Нсаъас бекцас илбис бегайо. ¹⁹ Гъуна, бекелана, акъараблана йовацлална, къацІѳо тушмалла̄ла къуватликъа гъаьлкІолъина До мизол нилІна гей; мизол гъогло зарал боваъас. ²⁰ Амма зиннала мизол мутІиъ йахъналІона, гъольльо-къа миже рази бахъакъа. Миже рази бахъ мизос ца̄^Н да гъа^Нсаъ ча̄хийакъа.

²¹ Вагъаллъо мехлаъ Жу Илагъияб Ругъ-лис оцІийа Иса рази ахъна нисойо:

– Дул рец гей, Дие Або, зоб-ракълис БетІергъан, Ми цІодораблākъасна акъи-лаблākъасна бальго йогъна, къовал вагъди къацІѳо жо загъир йойо. Й^Н, Дие Або, вагъальльоъ гей Дибола цІоблис аьтІилъи!

²² КъацІѳо жо Дил Диела Або нилІна гей. Аболла̄ъ, гъо^Нсидинна икъаъас Оьжо. Оьждилна̄ъ, Оьждил Або икъелал атІийална̄ъ, гъо^Нссидинна икъаъас Або.

²³ Бадлоъос жужна багъона асгъабла̄хъа нисойо:

– Гъардарабла гей вагъди къацІю жо йегацаса мизос гъаьйда, ²⁴ судлЮ нисода До мизохъа нисал, тели аварагл̄анна падишагъл̄анна йатІна зукъойо мизол йег̄айо жо йег̄ал, амма йегайэш. Мизол тухъийо жона тухъал йатІна зукъойо, амма тухъеэш.

Гургъараб Самариялила сукЮкъас хабар

²⁵ Гъуна вагълиъис сид диниябли аьлимчийа Гъули икъелал атІна суал нилІийо:

– Йа Муалим! Абадияб билЮс бутІа дил михъал нуцЮда, сийод до йовал нуцЮс?

²⁶ Иса суаллид къаь жаваб нилІийо:

– Къанонлиъ нигъад нисона гей? Сийод дул чахна йи^Н хъос вагъальлъос?

²⁷ Гъолцона жаваб нилІийо:

– «Дул дибозу БетІергъан Аллагъ дибола къацІю йакІидна, дибола къацІю ругълидна, дибола къацІю къуватлидна, дибола къацІю а^Н къло-пикроладна атІ», бета: «Дибо гъицасна мицойзу атІ».

²⁸ Иса нисойо гъогцохъа:

– Ми битІун жаваб нилІийо. Гъуна вагъл̄а уь^Н хо-аь^Н хе, дул абадияб оьмро михъас.

²⁹ Амма гьолцо жу битIараб ахъал икъе-аькъена къаьна нисолло:

– СукIод «дие гьицас» ахъца?

³⁰ Иса вагълиъисзу гьолцол жаваб нилIийо:

– Гьо^Нс пуланаб сукIо Иерусалимлиъис лийода Иерихонлиъ э^Нкъеш зукьона. Гьид гьули къачагълал и^Нхьона гей. Гьоллол, гьогцохъас льицIона йагьона, угъал о^Нкъова гъаьллъилакъа аькъеланна аькъенна, гаьлльаьчо гьулина эчаннегъна, боввачона гей. ³¹ Гелокъас вагъалльо гьид лийода э^Нкъецас гьо^Нс кашиш гьолцо сукIокъа къодо о^Нкъона гей, амма гьуги эгаль гьинолила балIосола раьаллиькъаь обчона гей. ³² Вагълаь къодо о^Нкъона гей левитлас* гьо^Нс сукIона, амма гьулина вагъаллазу гьинолила балIосола раьаллиькъаь обчона гей. ³³ Гьо^Нс пуланаб Самариялиъис сукIо э^Нкъешлаь, гьолцо аьдамликъа къодо о^Нкъойолло. Гьули эгаль, гьогцокъа йакIо йугьона гей. ³⁴ Гьицакна гьогцос лаьхъла, зайтуллила йе^Нлълидна гьинолидна низабанна низабана, шовашона гей. Бета гьинила а^Нукъа къайкъена гонна,

* 10:32 Левит – Аллагълила билIоь кашишлала хьуллухълил комак богъцас аьдам.

петерлиъна эжена, гьогцол бовал нуцІойо тимар богъна гей. ³⁵ Бета хиса гисакалдайлил петерлила бетІергъаллихъа къона динарна нилІна нисона гей: «Вагъацо сукІол бовал нуцІойо тимар бова, гьольльогъа тели окко йугъода, до къаъ о^Нкъоль дул нилІал».

³⁶ Къачагълал и^Нхъойо сукІол дибола пикролаъ лъаниъ э^Ндос сукІосод гъи^Нцас зогъал?

³⁷ – Гьолцокъа йакІона йугъона комак бѳйосо, – лѳо нисона жаваб нилІийо диниябли аьлимли.

Исана нисойо гьолцохъа:

– Э^Нкъена мина вагъаллā йова.

Иса авараг Мартадойна Марияндойна

³⁸ Гьоддѳл вагълиъис мекъешлаъ, Иса о^Нкъос сид аьллаъ. Гьо^Нс пуланаб Марта-лѳо нисоцала аьдамли Иса гьоболлъилаъ окІца. ³⁹ Гьольльѳос зукъона гей Мариянлѳо нисона ца^Нгагъийо иси. Исала хаьбалагъа къѳна йечена, иси Гьогцола хабарлихъа энекзи йахъца зукъойо. ⁴⁰ Марталѳо нисода, Гьогцол йукъо гьоболлъи йовал йикъе-йаькъеш зукъойо. Исадой гъицана гигъна, Марта нисос:

– Йā БетІерчІахъаяв! Дул букъо ургъел-на зогъаъас, до иси гъо^Нсцо йечаннегъна йикъе-йаъкъейас. Дил комак бовал йаъгъиъ-лѠ ниса исихъа.

⁴¹ Иса гъольлъол жаваб нилІийо

– Марта! Марта! Ми тели жойлас ургъел бохца. ⁴² Амма йовал нуцІойо жо гъо^Нс гей. Гъуна Марияни кІетІо аъмал къодос гъа^НкІ-на гей, вагъло гъольлъохъас гъо^Нссидина багъаъас.

11 къаъм

Иса асгъаблāл доъа бовал малъзи бōс

¹ Гъо^Нс пуланаб мицаъ Иса тІаъатлиъ гаъгъийаъ, Гъолцос гъари-доъа больоль, сидцойсола асгъабли Гъолцохъа нисолца:

– Йā БетІерчІахъаяв! Ягъя гъинила ас-гъаблāл малъзи бōваъцой, Ми илолна доъа-гъари бовал малъзи бова.

² Гъогцо гъоллохъа нисос:

– Доъа богъцалаъ вагъдā ниса:

«Йā Або, Дибо ца^Н аъдамлā илагъияб бикІзи йовала,

Дибо Парчагъльи йо^Нкъала;

³ Шибаб водиъ баццас баъба илол нилā;

⁴ Илла мунагълакьас кьодос тилки, судло нисода илена кьаццюла илол кешлыи йовакьас кьодос тилбакца.

Ми илос гьаьл бикъелална уь^Нхольакъа».

⁵ Бетана Иса гьоллохъа нисос:

– Мизола сидсойсолас ахъас гьо^Нс гьалмагъ. Йалюхьовадда гьогцодой билюгъа э^Нкъена ми нисас: «Йа гьалмагъ, боццолъана баьба нилла ми дил, ⁶судло нисода сапарлиьис гьо^Нс гьалмагъ о^Нкъона гей дидой, гьолщодой аь^Нйда гулал кен гаьа дие». ⁷Ниллалди дул гьогцо билюь э^Ндолакъа вагъаддийо жаваб: «Дие раьгат бугьолакъа: а^Нцна гьешена гей, кьована буьчабахена гей дидой моццолаь, до аьгьиьна ахъаьас дул баьба ниллал». ⁸Мизохъа до нисос: нагагъ гьули аьгьиьна гьалмагълис кьимат богъна баьба ниллаьда, кьодос олъече гьарзи йовахъа, аьгьиьна гьокцо дул оьлло баьба ниллаца.

⁹Вагъальльобза До мизохъа нисоцас гей: Гьарзи йова миже – мизол ниллас, йи^Нза миже – йи^Нхъас, а^Нц кьоьпццюла – мизол йе^Нгъас. ¹⁰Судло нисода шибабли гьарзи йовал ницца, йи^Нзийал йи^Нхъос, а^Нц кьоьпццюллал йе^Нгъеш. ¹¹Мизоь э^Ндо гейд гьо^Нс-дана або оьжди биса бокццюь, гьольльюла

мицаъ гьолцохъа бекела ниццас? ¹² Йаги цІемуцІ гьарзи бѡль, эггу гьолцол аькъараб нилІалди? ¹³ Пал гьаьсил, льякьейā гаьль- дана, кьовал кІетІо шинаб жо мизол нилІал йаццалаъ, гьарзи йѡвал ла телид нилІал гьа^Нсаъла Або Илагьияб Ругьліс йо^Нкьойо кІетІо шинаб жо!

Исад йаги зинналлās ханди?

¹⁴ Гьакькъас сид сукІола магьѡѡс Иса боцІийо аьдам йаьжегаччо огьцас гьѡ^Нс зиннал. Зиннал болъона муьгьаттā гьули сукІо икълашал уь^Нхолъийо, гьольльѡкъа халкъна гьайран бахъийо. ¹⁵ Амма халкъилаъ э^Ндо гаьгьийā садло нисос зукьойо, Гьолцо инсаллиъис зинналла йоваццалІо зинналлās хан Беэлзебуллила комаклид. ¹⁶ Иса икъелал атІна, бадло аьдамлā гьолцохъас тІалаб йѡс зукьойо гьа^Нсаъас аьламат бегалалІо нисона. ¹⁷ Гьоллола йакІиъ гаьгьийо жона йикъена, Иса нисойо гьоллохъа:

– Улкалиъ сидхъа-гьѡ^Нсо аьдамла бейагь- да, гьули йѡьчІольча; хьизан кьондā битІда, гьолона бугьѡс. ¹⁸ Нагагь илбислās Парчагь- льи кьондā йитІда, нигьад гьоллос ханлъи

гъихлъал? Мижейаъ нисос До зиннала аьдамлаъаш Беэлзебуллила комаклид йоваццалю. ¹⁹ Нагагъ До гьоллѳл Беэлзебуллила комаклид йовацца зовагъда, мизола къова лъѳла комаклидди йовацца? Вагъальлъобза мизол гьоллѳл къадилъилаъ бѳхъца. ²⁰ Амма До зиннала Аллагълила гъаьлкѳлълилад йуьвагъонна йовацѳлъ, гъай-гъай Аллагълис Парчагълъи мизокъана йо^нкъойо. ²¹ Кѳъ ярагъна жуна сид залимабли сукѳогъинис билѳо цѳуми йѳс зогъда, гьолцола боцѳи-ризкъилал гъинкъи гаъа. ²² Гьолцогъа къуватаб сукѳо къодо огицѳда, гьули уьволаш, гьольлъокъа йакѳо йо^нкъойо йарагъна гьолцохъас йагъос, бета боцѳи-ризкъина битѳца. ²³ Дѳгъой къацѳо гаъччо сукѳо Дил данде эчейо ахъца. Дѳгъой къацѳѳо боцѳи бокѳолаъцала бокѳоллона цацакѳзи бѳс.

Зиннал гъинила билѳоъ мекъеш

²⁴ Инсаллиъис гисакна муьгъаттѳ, гъинил раьгъат-гъаьлки мизна чикейо зиннал лъи гаъччо авлахълаъ къаьйлѳш. Гьолона ми хъечѳе гьольлъо нисос: «Жу гисакийа билѳоъ къаъ мекъеда, ахо гейлѳо». ²⁵ Къаъ мокъоль, гьольлъол билѳо лъаьлѳена, ахо къачѳази

йогъна, йи^Нхъос. ²⁶ Бета гьольльо зиннали гьингъана лъакъейā алІна зиннал бакъоллис. Гьоллōл гьулиъ э^Ндо йечеш. Аь^Нйдā зукъоваълагъана лъакъейа азаблиъ ахъца гьули сукІо гьольльогъа муьгъаттā.

²⁷ Иса вагълā нисослаъ, ийоддāла аьдам-ли халкъилаъ э^Ндолакъā, лъōнназу тухъинна, нисос:

– Гьардараб гей Ми ойо,
Дул нене нилІийо, Дибо Ийо!

²⁸ Амма Гьолцо жаваб нилІийо:

– Гьардарабла гей Аллагълис калам тухъийāна, гьольльокъа муьхомахейāна!

Юнус авараглис аьламат

²⁹ Тели халкъ къацІобаклъо, Иса нисойо:

– ЙилІа пасадаб гей же замаллис уммат! Гьолло аьламат мизца. Юнус авараглис аьламаттāъ, тІокІаб бадо аьламат гьоллōл бегāъас.

³⁰ Ниневиялила* халкъилал Аллагъли аьламатлилаъ э^Нйо Юнус аварагцой, вагъалІо

* 11:30 Ниневия – Юнус аварагли ваъза-насигъат бōль, тавба бōйо мунагълās боцІна зукъойо шагъар.

умматлил аьлааматлъилал Аьдамлис Оьжо ахъца. ³¹ Къиямасаб водиь вагъалю умматлигъой гъисаб-суаллил йаьгъиьца къилмалильдѧ гаьгъийо йукъо пача*. Гьоглю гьоддѧл ритIухъабла боваьас, судлю нисода дунияллила раьалликъас гийо гього Сулайман авараглила йаьжлѧхъа энекзи йахъал. Гьуна гьолюь гей Сулайман авараглигъана къоддѧс! ³² Ниневиялис халкъна баьгъбаьча къиямасаб водиь гъисаб-суаллил вагъалю же замаллила умматлигъой. Гьоглона гьоддѧл ритIухъабла боваьас, судлю нисода Юнус авараглила ваьзалахъа жувѧл энекзи бахъна муьгъаттѧ, гьидена тавба бѧль. Гьуна гьолюь гей Юнусгъана къоддѧс!

Гухъилла сантелиакъас хабар

³³ Билюь гухъилло сантели лъона йегѧьцала мицаь гулассаь, йаги гьули къодо хайтIа-шаг гунна къаьхъашшаь; э^Ндо гугъцалѧл канлъи йахъальгъа, канаргъолкъа къодо гулца гьули сантели. ³⁴ Инсаллила магъос чирахъ йахъца гъаьй. Дибо гъаьй йа^Нцѧ

* 11:31 Сабаь улкалис Билкъис пача.

зогъда, канлъи йо^Нкъос дибола къацІцІо магъоъ. Дибо гъаьй дугълІо зогъда, дибо магъона колІлІо бахъийо. ³⁵ Пал гъаьсил, гоцІохъ, дибо гаьгъийо канлъи дахход гей? ³⁶ Дибо къацІцІо магъо канлъилас боцІна зогъда, гъо^Нсна боцдийо лагана зогъаьда, бета ми ахъца бабала лампала дул канлъи йикъеллийаьльийо.

*Фарисейлана диниябла аьлимлана
какзи бовагъца*

³⁷ Исас ваъза больоль, сид фарисейли Гъули эсал окІийо. БилІоъ о^Нкъоль, Иса супралдой гъица къе эчейо. ³⁸ Фарисей гъайран ахъна гъихлъойо, Иса кода низабайче эсал къе эчель. ³⁹ Къоддала Иса гъолцохъа нисойо:

– Же миже, фарисейла, жигар багъос цІараь къодтуцІо низал, амма миже э^Ндос чикейа гей; миже э^Ндо хъантІлъиласна симасна бовацІна. ⁴⁰ А^Нкъло гаьчча миже! Лъод гиса гаьгъийо жо йахъинна, Гъолцоцу гаьъад э^Ндо гаьгъийона йахъинна? ⁴¹ Мизоъ э^Ндо гаьгъийо жо миже нилІцакъода садакъацей, мизос къацІцІо жо йа^Нцас гаь. ⁴² Балагъ-азаб мизол, фарисейла, судлІо

нисода миже закаѣатлил нилѣца самлисна, садаблисна*, баддѣнна кенлиѣ тувакѣцала бохѣсна аѣѣонас бутѣа, амма ритѣухѣльи-ласна Аллагѣлиѣ рокѣиласна миже тѣлалаб боваѣас; гѣулина ѣовал нуѣѣос, вагѣдисона ѣойѣе ѣечаннейал ѣахѣаѣас. ⁴³ Балагѣ-азаб мизол, фарисейла, судлѣо нисода мизол ѣаѣца мизола синагоглѣѣ бадлогѣа аѣ^нѣдѣ бѣхѣал, гѣулаѣзу аѣдамла кѣаѣѣобакѣѣѣа миѣаѣ мизол реѣ-салам бовал. ⁴⁴ Балагѣ-азаб мизол, судлѣо нисода миже гей ѣегабѣѣѣас шуна-лъѣѣѣа; кѣодолакѣѣ мекѣе-гугѣцала аѣдамлаѣ гѣоггѣѣ ѣегабѣѣас.

⁴⁵ Вагѣальѣѣѣо мехлаѣ гѣо^нс диниябли аѣлимли нисос Гѣолѣѣоѣа:

– Ѣѣ Муалим! Вагѣаллийѣ ѣаѣѣбона нийасона, Ми илена нуѣкучѣѣѣѣѣѣ бовагѣѣа.

⁴⁶ Амма Гѣолѣѣо нисос:

– Мизокѣана – диниябла аѣлимлаѣкѣана – мокѣос балагѣ-азаб, судлѣо нисода миже аѣдамлаѣла миѣѣѣкѣа гулѣа ѣежена ѣахѣаѣѣас ѣаѣкѣѣ, мизоллѣо нисода гѣольѣѣѣол зокѣона мехелал батѣаѣас. ⁴⁷ Балагѣ-азаб мизол, судлѣо нисода мизола умумаллила аѣолаѣ бийакѣѣѣа авараглѣла шунаѣкѣа кѣодо

* 11:42 Садаб (рута) – бохас ѣѣ^н.

мазарла* йовагълъо. ⁴⁸ Вагълълъос миже нуъъла гей. Миже йегалца мизола умумалли йойо жо битараб гаггийолъи. Гьогло аварагла бийакъейо, мижелло нисода умумалли бийакъейā авараглала шунākъа мазарла йовагълъа. ⁴⁹ Вагълълъобза Аллагълъила А^Нкълола нисона гей: «До гьоглодой авараглана чапарлана мейагълал, амма гьоллолло нисода гьо^Нсо бийакъас, гьо^Нсо бовацIас». ⁵⁰⁻⁵¹ Дуниял бижжи бахънас Гьабиллиъкъā муъхольна Аллагълъила биллоъ къурбан мухоцала мицаъ алло икъейо Закария аварагликъа мокъоцал къе мейо гье^Нйас гъакъ боцIоллис гьодло умматлид. Гьуна До нисос мизохъа: вагълло умматлихъас тIалаб бо-вас бийакъейāс къе мекъейо гье^Нйас гъакъ. ⁵² Балагъ-азаб мизол, диниябла аьлимлал, судло нисода миже йоекчина гей лъайлис йига, амма мижена э^Ндобакеш, э^Ндобакал батийāна мейеш.

⁵³⁻⁵⁴ Вагълā ваъзана богъна гисакна къā э^Нкъецалаъ, диниябла аьлимлāна, фарисейлāна, Гьолцокъа симабахъона къодо гъваъцой Гьули къорлиъ охалъгъа, бетана лади

* 11:47 Мазар – ахо къачIази йойо шуна, мавзолей.

жойлас нисолца зукъойо. Гьоллол йатІна зукъойо Иса нигъади нисова йаъжлākъа охна аьйиб мокъолал.

12 къаьм

Иса асгъаблāl а^Нкълова нийацца

¹ Вагъальлъо мехлаъ гъаза-гъазайлād аьдамла къацІобакна йукъо къолІолабālъи зукъойо. Сидил гьо^Нсо бовацилло гъаьллъи-лакъа зукъойо гьоллос иш. Иса гъакъкъа Гъинила асгъаблāхъа икълашал уь^Нхолъийо:

– Вере миже цІуми бāхъ фарисейлāла ха-шилакъас, гъай гьоллола къондā моькъоко-лъи йōвакъас. ² Гьо^Нсна йу^Нцойо жо йикъечІе гъихлъаъас, вагълāзу гьо^Нсна балъгояб жона загъир йахъечІе гъихлъаъас. ³ Вагъальлъоб-за нише колІлаъ нисойо жо, качельлъол тухъцаслъи йикъе; э^Нддāла билІоькъā лъō-лади аь^Нгъалагъа нисойо йаъже, къамā-къалкъā нисона лъōнназу тухъцаслъи йикъе. ⁴ Мизохъа, Диела гъалмагълāхъа, нисос: ма-гъо бикъецалāхъа гъийабацІākъа*, тІокІаб

* 12:4 Мизол хел мокъолцалāхъа гъийабацІākъалІо нисойо маъна гей.

гьоллохъа мизол гьобшшона йогъна йахъа-
 ъас. ⁵ Амма нисал мизохъа, лъохъа гьийаба-
 цІал нуцІоцасна. Миже гьийабачІе, бийа-
 къена муьгъаттā журжагълиъ тІуватІиллина
 бāхъийахъа. Гьула мизохъа нисос – гьол-
 лохъа гьийабачІе. ⁶ Къон ассарийаъ* гаъад
 бохал миxъос лъина миgъна. Амма гьолло
 миgънāсна тІалаб-агъаз бōс, Аллагълил
 гьо^Нсна миgънана шоъанна шоъаъаш. ⁷ Ми-
 зола къаьмкъа гаьгъийо гьули ке^Нйана
 хъогъна гей. Пал гаъсил, миже гьийабацІā-
 къа: телила миgънāгъа хириябла гей миже.
⁸ Гьуна мизохъа нисос: Аьдамлāдой аь^Нйдā
 дие рахъ бохийо сукІос, Аллагълила ма-
 лаиклāдой аь^Нйдā Аьдамлила Оьждина рахъ
 бохца. ⁹ Аьдамлāдой аь^Нйдākъа Дйкъас инкар
 бōйо сукІокъас, Аллагълила малаиклāдой
 аь^Нйдā гьолцокъас Дона инкар бōс.

¹⁰ Аьдамлила Оьждихъа данде йаъже ни-
 сойо сукІокъас Аллагъ къодос тилКис, амма
 Илагъияб Ругъликъа калІ йи^Нхъōйо жо
 йекІийакъас къодос тилКаъас.

¹¹ Синагоглиъна бейажена, халлāдойна гъаь-
 кимлāдойна аь^Нйдā баьгъбаъинна беченна

* 12:6 Ассарий – Рим шагъарбаъ бадōльо гъаьлтІизи
 йогъцас нуьшшо окко.

муьгъаттā, миже гьоллокъас цѹми бāхъаль-
гъа сийоди нисалласна, йаги нийо жаваб
ниллалласна ургъел бохākъа. ¹² Судлѹо ни-
сода Илагъияб Ругъли малъзи йовас вагъак-
лѹо саъатбаъ мизол нисал нуцѹоцас жо.

Аьнтаб бечедаб сукѹокъас хабар

¹³ Сидцойсола халкъилаъ алѹолакъā ни-
сойо Гьолцохъа:

– Йā Муалим! Ниса диела истѹихъа ирс-
лис дил мехецас бутѹа ниллалѹо нисона!

¹⁴ Иса гьолцохъа нисойо:

– Йе аьдам, мизос даъьба-диван больо-
лална ирс битѹанна голло сукѹод гей До?

¹⁵ Бета Гьолцо къацѹолахъа нисойо:

– Вере миже хъантѹльилакъас цѹми бāхъ,
судлѹо нисода дуниялликъа тѹли бахъийа
боцѹи-ризкъилакъа бараб гаъьа аьдамлис
оьмро.

¹⁶ Вагълāна нисона, Гьолцо мейо гьо^нс
хабар.

– Гьо^нс бечедабли сукѹола мицаль йахъ-
на гей йокѹонна гъаьл мокъойхъезш тели
муькъо. ¹⁷ Гьинис гьинил пикро богъна гей:
«Сийод до йовал, муькъо гулал оьлло
маъче гаъьāъ?» ¹⁸ Нисойолѹо: «Гьуна до

вагъдā йовал: келлā баъкълана кейашена гьоллогъа йукъāна иццIāна баъкъла йовагъал, бета бахъийо хъибона гагъийо бечелъина э^Ндо йуь^Нхолал. ¹⁹ Бета до диела ругълихъа нисал: „Йā дие ругъ! Гъуна дул лади лIййаъ оьлло кен-о^Нхна бечелъина гей. Рагъат бокча: беш, хулIа, кеп бокча гъа^Нже ми“». ²⁰ Вагълиъис Аллагъли нисона гей гьолцохъа: «Йā аьнтаб инсан! Жейса нише дибо ругъ багъас. Лъолди гъихлъос ми йокIолло бечелъи?» ²¹ Вагъаллийо бахъца дунияликъа бечелъи йокIолло сукIос къисмат. Аллагълидой аь^Нйдā гъули бечедаб гаъа.

Иса асгъаблāхъа ургъел бохāкъалIо нисос

²² Бета Иса Гъинила асгъаблāхъа нисойо:
– Вагъалъльобза мизохъа нисос: сийоле йакIил йуь^Нхъал йатIаллāлIона о^Нхасна, сийоле магъокъа лъицIал йатIаллāлIона лъицIосна ургъел бохāкъа. ²³ СудлIо нисода кенлигъа аь^Нйдāш гей ругъ, лъицIогъа аь^Нйдāш гей магъо.

²⁴ Гъаьдлāхъа гуцIобахъ миже: гьолло йа муькьо йи^Нзаъас, йа йуь^Нваъаш, йа гьоллос амбар-баъкъна гаъа, амма Аллагъли гьоллол йегъабакIца. Амма мигънāгъа ласо

хирияблад зогъал миже! ²⁵ Лади миже бикъе-баъкъедана лъѡхъана бахъалди мизос оъмро гъо^нс водо бихалокІна? ²⁶ ИтІино жо йогъна йахъаъцаса миже, йукъо йовал суд бикъе-баъкъеш?

²⁷ Мицаль гаъгъийа цІикла-диъилāхъа гу-цІобахъ: гъолло йа йѡхъош йоваъас, йа гъечІе йоваъас. Амма гъуна мизохъа До нисос: гъинила машгъурлъилаъ гъакъкъана Сулайман аварагли лъичІеэш вагъалло ди-ъилā лъичІейа лъицІогъа къухъийо лъицІо. ²⁸ Йā миже, йакІиъ даъгъаб божи гаъгъийо уммат! Жейса мицаль гаъгъийа, хиса цІѡъ гулцала диъи-бохална Аллагъли вагъаллийо къухъийо лъицІо лъичІеллъо, ла кІетІо лъи-цІод мизол лъичІелал.

²⁹ Вагъалъльобза мижена, сийоле йуъ^н-хъаллІона келлисна, сийоле хулІаллІона хулІоцала жойласна, ургъел бовāкъа. ³⁰ Ду-ниялликъа гаъгъийа аъламли вагъли жо йи^нз-ца. Амма мизола Абол йикъеш мизол вагъли йаццаслъи. ³¹ Миже аъмал бова Аллагълила Парчагълиъ кези бахъал, бади гъихлъѡ ши-наб Гъолцо мизол къодона ницца.

³² Миже гъийабацІāкъа, итІино рехъен! СудлІо нисода илла Абос мизол Парчагълъи нилІал хийал гей. ³³ Мизосзу боцІи-ризкъина

мисона садакъа йовагъа. Йаъхаъчаш-йоб^Н-шойбацІаъцас боъьована йовагъа, гъа^Нсаъ гаъгъийо бугъаъцас, къокъаъцас хазинана бокІола. Гьоло хазина гъа^Нсаъ йа гигълагийа муцаъас, йа сидала муъхъаъаш. ³⁴ Мизос хазина гаълълъаъчо мизос йакІона йахъца.

*Нитоназу гъабдурса бецал
нуцІоцалас насигъат*

³⁵ Нитоназу тицІийа о^Нхакъа йе^Нйахенна къачІази бахъна бече, гувахъинна кана йечабаннейа. ³⁶ Бейтелликъа э^Нкъейо билІос бетІергъан о^Нкъаллахъа гувабацІона бечейа нукарлалъийа бахъ мижена – Гьогцо о^Нкъона, къоьпІоллоназу а^Нц йе^Нгъальгъа. ³⁷ Гъардарабла гей бетІергъан о^Нкъоцал буъчабаъхечІе мийахъова лагъла. Гъаькъкъаб жо нисос мизохъа: гьолцо бетІергъалли вагъаллийа нукарлал оьло лагълас лъицІона лъичІеш, истІолийагъа къена беченна гьоллол хьуллухъна бос. ³⁸ Гъардарабла гей нито о^Нкъодана: йалІохъовадда, йаги хиссакъа вагъалла о^Нкъаллахъа гувабацІона бечейа лагъла. ³⁹ Амма мизол йикъеш: билІола бетІергъаллил гигълагийа о^Нкъоцас мех бикъешкъода, гьолцо гигълагийад йо^Нсо йоб^НтІоллаъаш

гѣъ. ⁴⁰ Мижена гѣъдурлъилаъ бече нитоназу, судло нисода Аьдамлис Оьжо мизол икъаьцала мехлаъ о^н къас.

Божѣ бовал бахъцасна хиянатабна

⁴¹ Вагъалъльо мехлаъ Петери Исахъа нисойо:

– Йѣ Бетѣрчѣахъаяв! Илолди Ми вагъло мисал бакъос, йаги къацѣцѣо халкъилалнади?

⁴² Къоддѣла Иса жаваб нилѣийо:

– Гъо^нс пуланабли сукѣол, къацѣцѣѣ лагълас тѣлалабна бовало гъоллол боглаъ кен-о^нхна нилѣало нисона эчаннейо лагъ, бетѣргъан о^нкъоцал ахо уь^нхо-аь^нхена огъдацас и^нхьода, гъули а^нкълояб лагъ ахъца.

⁴³ Бетѣргъалли гъини нисогъа йогъна и^нхьойо лагъ гъардараб гей. ⁴⁴ Гъаькъкъаб жоцой нисос мизохъа: бетѣргъалли гъолцохъа нилѣас къацѣцѣо гъинила билѣо-а^нхас ханлъи.

⁴⁵ Амма нагагъ вагълѣ эчаннейѣ лагъли, гъинис бетѣргъан гъех-мех о^нкъаьаслѣо нисона лагълана гъарабашлана бѣькъелал уь^нхольда, гъулазу эс-хулѣовакъа водбона йе^нйагда, цихназуна ахъда, ⁴⁶ гъолцол бетѣргъан о^нкъаллѣо йакѣкъа гъаьчѣэшла водѣь, гъолцол бѣкъаьцала мехлаъ о^нкъас;

бета гьули аллѳодѧ аьхелас, капураблѧл бѳйо тамбигь бовас. ⁴⁷ Гьинкѧ тѧддаб иш бовал нуцѳоцаслѧи йикъедана, бетѳергѧлли нисогъана йоваѧаль, ахона уь^Н хо-аь^Н хаѧаль, лагълил тели чурукъ йе^Н хас. ⁴⁸ Гьинил йикъече йахъийа такъсирлъилал йоьккъѧ чурукъ йе^Н хас. Лѳѳхъасназу, тели нилѳийахъас дѳс тѧлалаб йовас, букъо божи бѳвахъас дѳс нисолас.

Цѳона къондѧ бийатѳийолъина

⁴⁹ Цѳона йо^Н къолал гогъна гей До дуниялликѧ. Дил вагъгѧ йилѧа йатѳна гей же цѳойс бибидаро бахъал! ⁵⁰ До йукъо э^Н хе йагъал нуцѳос. Букѧ ургъелликѧ гей До нитоле вагъли йахъаллѧлѳона. ⁵¹ Мизол гицца зогъас До дуниялликѧ рекъел бовал гогъналѳона? Гаьѧалѳо нисос мизохѧ, къондѧ бийатѳал гогъна. ⁵² Вагъальлъобза желагъа муьгъаттѧ гъо^Нс хъизаллиъ лъин сукѳос къондѧ бийатѳийолъи йахъца: лъана къонил данде эцас, къона лъанил данде эцас. ⁵³ Къондѧ бийатѳна або оьждил данде, оьжо абол данде, ийо киббал данде, кид ийол данде, йукъо ийо гьинила оьждилад ахъхъал данде, ахъо йукѧа ийол данде бейацас.

*«Же заман нийо гаьгьийона
суд мизол бикъаъас?»*

⁵⁴ Иса халкъилал хитIаб богъна нисойо:
– Бохъ тIикацодакъа гъа^Нс цIодололъда,
вагъаллиъисзу миже нисос водис гъа^Нс
гейлIо нисона. Вагъла̄ нисогъана йахъца.
⁵⁵ Къилмалиъдакъа залIо йикъеда, боьгьи
бахъцалIо нисос. Вагъла̄ боьгьина бахъца.
⁵⁶ Къондā мoькьoвāш миже! Гъа^Нса-мицас
гъаьл батIа йовал бикъеш мизол, суд вагъ-
до заман нийо гаьгьийона бикъаъас? ⁵⁷ Суд
миже мизос мизокъа пикро богъна нисаъас –
сийо битIараб гаьгьийона? ⁵⁸ Масала, дӯль
даьъба богъцас сукIона мина къадидой ди-
валлил мекъес зогъда, гъокцодой мекъешлаь
миже бāхъал йаьгъ багъа. Бетана гъокцо
сукIо ми къадидой хъахъалIолца; къади ми
нилIас э^Ндо гувалцала сукIохъа, гъогцо ми
тIусагъийаь тIотIас. ⁵⁹ Нисос дӯхъа, гисака-
ъас ми тIусагъийаъас, муь-муьгъаттā гъих-
лъойо окко нилIеэш.

13 къаьм

Тавба бовал нуцIоцалас аьгьи

¹ Вагъальлъо мехлаь мовакьoвā гъo^Нсо
аьдамла̄ Исахъа нисойо Пилати Галилея-

лиъис аьдамлана бийакъена гьоллос гье^Н
 Аллагълила биллоъ кьурбаллил мухова
 боцѣлала гье^Нйагъой лъицѣхьчѣиллоло
 нисона. ² Иса гьоллохъа вагъальлъол жаваб
 богъна нисойо:

– Мизол гицца зогъас вагъаллѣл аьдам-
 ла вагъла̄ бувагъоль, Галилеялила бадло
 аьдамла̄гъа мунагъ-гъаькъ тели гаьгъийа̄
 гейллона? ³ Гаьвалло нисос До мизохъа:
 амма къацѣцѣола мижена тавба боваьда,
 вагъла̄ мижена бувагъас. ⁴ Йаги гього Си-
 лоамлис* хъала бекна лийо мийахъова̄
 ацѣона белна сукѣо Иерусалимлила аьдам-
 ла̄гъа мунагъ-гъаькъла тели зувакъова̄ло-
 над мизол гицца? ⁵ Зукъеэшлѣо нисос До
 мизохъа: амма тавба боваьда, къацѣцѣа̄
 мижена вагъла̄ бувагъас.

Пихъ ниллаъцала легъилала хьохис хабар

⁶ Бета Иса вагъаддийо хабар мейо:

– Гьо^Нс сукѣола венахийаъ зукъона гей
 легъилас хьохо. Гьули о^Нкьойолѣо легъи
 йокѣолал, амма гьолцол хьохкъа легъи йи^Н-
 хъона гаьа. ⁷ Нисона гей венахи богъцала

* 13:4 Иерусалимливъ гаьгъийо хъала.

сукІохъа: «Гъуна до лъана лїи гōйо, амма гъо^нсна легъи гуцІона йикъезш вагъалІо хохъкъа. БуьчІна больола гъоло, нагъакъда маъче бохиллечІе». ⁸ Амма гъолцо нисона гей: «Йā БетІерчІахъаяв! Беччаннейа желІ-бассāза. До сō^нгъой баъхал, гъольльол йа^н-ко гулал. ⁹ Бета гизилалдана йахъассаъад гъольльо хохъкъа легъи. Нагагъ йахъаъда, буьчІна больолал».

*Шамат водиъ михъā гъоддо
аьдам йахъилло*

¹⁰ Шамат водлāъ Иса ваъза-насигъат бōс зукъона гей сид синагоглиъ. ¹¹ Гъулиъ зукъона гей ацІон белІен лїиъ кьодос больаъцала унтилаъ кІокІойо, гъоддо, билъахъа къаъм йохна йахъаъцас гъо^нс аьдам. ¹² Гъоло йегаль, Иса гъиндойдāна илІена нисос:

– Йе аьдам! Ми дибола узролаъас хъосар йахъийо!

¹³ Гъольльоль кō йе^нхелло. Вагъаллиъисзу михъаъ йа^нкьойцІойо, бета гъоло Аллагълил рец бовал йуъ^нхолъийо. ¹⁴ Иса шамат водиъ вагъло аьдам йахъиллъо, Гъолцокъа симахъова синагоглила гъаъкимли халкъилахъа вагъдā нисойо:

– Илъна водо гей анкъилаъ батІІийо гъаьлтІи бовал бахъцас. Шамат водиъ гуйчѐ, вагъагло водлāъ гугъ миже сагъ бовагъал.

¹⁵ Гъолцол жаваб богъна Къоддāла Иса нисойо:

– Йā къондā мoкъoш аьдамла! Гейд мизоъ э^Ндо гъo^Нсдана сукІо сийаъас макна мизосзу o^Нс йаги а^Ну шамат водиъ лъи хулал бежеллаъцас? ¹⁶ Вагъдо, Ирбагъинила умматлис кид, ацІона белІна лІи илбисли йи^Нцона йохна зукъойо, шамат водиъ гъоло йа^Нкал йахъаъасди?

¹⁷ Иса вагълā нисоль, Гъолцол данде бечейā аьдамла ниц-ламус бахъийо. Амма къацІцІо халкъ Гъолцо йовагъийа къацІцā гъикматаб жойлакъа рази бахъийо.

Генилала кІаькІалкъаш хабар

¹⁸ Бета Иса нисолло:

– Аллагълис Парчагълъи лъиниль йе^Нлъейод гей? Лъинильди До гъули йе^Нлъелал йахъца? ¹⁹ Гъули йе^Нлъейо гей генилала*

* 13:19 Инжил Тѐкликъа чахна гей «Горчицалила кІаькІалкъаш хабар» – лІо нисона. Амма иллаъ мицаъ гъоло хoъхo гуцІаъас, гъоло нийо гаьгъийона би-къаъас. Вагъальлъобза гъольлъола мицаъ нилІийо «Генилала кІаькІалкъаш хабар» – лІо нисона.

кІаькІалиль. Инсалли вагъло кІаькІа бок-
чина аьгъбаъ мижейо, гьольльоькъа̄ букьо
хотьо бахъийо. Мигънāна хохила аь^Нлейā-
къа гьидел сѣ^Нбо йовагъийо.

Хашилакъас хабар

²⁰ Бетана къāна нисойо:

– Лъинильди До Аллагълис Парчагъльи
йе^Нлъелал йахъца? ²¹ Гъули йе^Нлъейо гей ха-
шилалъ: ийо лъана билей гъаьтІгІала йоь^Н-
тобаъ жу гунна муьгъаттā, къацІо ййа
ййакъалалъ. .

Хъусса кавла

²² Шагъарбāъана аьлāъана халкъилал
ваъза-насигъатна богъна Иса э^Нкъес зукъо-
йо Иерусалимлиьдā.

²³ Сидцойсола Гьолцохъа нисолло:

– Йā БетІерчІахъаяв! Йоькъкъа аьдамла
тиса муьвахошлІо нисоцас хабар битІараб-
ди гей?

Гьолцо жаваб нилІийо:

²⁴ – Хъусса а^Нциькъа̄ э^Ндобакал гъаза бова
миже, судлІо нисода, мизохъа нисос, телидāс
бикъебакъеш э^Ндобакал, амма э^Ндобакна
бахъаъас. ²⁵ БетІергъалли аьгъиъна гьинис
кав гъешена муьгъаттā, гисдā гьихбалъовā

миже кьоблОлдабана илЕлабас: «Йа Бе-тПерчАхъаяв! Илол а^Нц ѳе^НгьалО!» Гьолцо жаваб нилАс мизол: «Миже нас бāхъцасна сукО гаьгьийāна Дил бийакъаъас», – лО нисона. ²⁶ Бета миже нисал муьхобалъаш: «Иле Дугъой къацО бес-хулОйо, гьулāзу илла шагъарбāла къатІлāъ Ми илол ваъ-за-насигъатла йовагьийо». ²⁷ Гьолцо бета мизохъа нисас: «Дил миже нас бāхъцасна бийакъаъас, больо дидойс атā къацІцІā ме-къаб жо йогъцаса аьдамла!» ²⁸ Бета мизол гьулиъ, Аллагълила Парчагълиъ, бегабас Ирбагъинна, Исакъна, Якъубна, баддōл авараглана. МижелО нисода гиса тІуватІльо бийабацасна силā къисбалОлцасна бāхъас. ²⁹ Аллагълила Парчагълиъ гьидела мицаъ бес-хулАл къе бецал мокъас магъриблиъсна машрикълиъсна, гьулāзу бихъхъаъдāлана о^Нкъкъаъдāлана мицаъас аьдамла. ³⁰ Гьуна, гьо^Нсо аь^Нйдā гаьгьийā муьгъаттā бейакца, муьгъалІ гаьгьийā сад аь^Нйдабāкча.

Иса мēш Иерусалимлис хабар

³¹ Вагъалъльо водиъ Исадой мокъова гьо^Нсо фарисейлā нисойо:

– Гисакна э^Нкъе дибола гьид, Гьеродил Ми икъал атІна гей.

³² Исана гьоллохъа нисойо:

– Мекъанна мекъена гьолцо соралхъа ниса: гьуна До зинналлā бовахийāна, унти-узрола азаб ниццасана аьдамла бāхъилца жейсана хисана, бета лъанасла водий До богъцасиш лъикъолца. ³³ Амма авараг Иерусалимлий о^Нкъезш угъаъас, вагъальльобза жейсана, хисана, хисалалъна До гьид ахъал нуцIос. ³⁴ Вай Иерусалим, Иерусалим! Аварагла бийакъецасна дūдой Аллагъли мейагъийа расулла къалāд бийакъецасна шагъар! Лāхди Дил йатIна зукъойо гьуди чIучIулийацей дибо аьдамла Диела гъабалI бāгъал, амма мизол гьули йатIезш. ³⁵ Гьуна же мизос Аллагълис билIо йовчIчIо гъихлъас. До нисос мизохъа: «БетIергъаллила Къудратликъа э^Нгъна о^Нкъоцалал баркат гулала», – лIо миже нисойо заман мокъезш, До мизол эгāъас.

14 къаьм

*Шамат водий лъила унтилаъ
кIокIо сукIо ахъилло*

¹ Гьо^Нс шамат водий фарисейлила сид укъа гъакимлила билIоъ Иса эсал о^Нкъоль, Гьолцо сийоле йоваллалIона гувабацIона бечена зувакъойо гьулий гаьгъийā аьдамла.

² Гьолцодой аь^Нйда о^Нкьойо о^Нхаь льи йечена кІокІо сукІо. ³ Вагълиьис Иса диниябла аьлимла̄хъана фарисейла̄хъана нисолло: «Шамат водиь кІовакІовā аьдамла сагъ бовал ба̄хъцад йаги ба̄хъаьасди?» ⁴ Гьоггōл гьокІа йова̄инна гьихбалъойо. Иса кōна йе^Нхенна гьули сукІо ахъилло бета билІо-гъа э^Нйо. ⁵ Иса гьоллохъана нисойо:

– Мизос лъойсна а^Ну йаги о^Нс льи гаь-гьийа тагъризлиь бекда, шамат водо гейлІо нисода, гиса багъаьасди миже гьоло?

⁶ Гьоллохъа къаь гьобшшона нисона йахъеш.

МутІиъ бахъал нуцІоцалас дарс

⁷ Гьолцогъой бесал бовакІийа аьдамла̄ супралгъа сō^Н гьидел сана̄атаб кІетІо маьче бохал аь^Нйдаба̄кчаш бегабалъ, Иса гьоллол гьо^Нс хабар мейо.

⁸ – Бейтеллиь ийалІель, кьушеллидой шеблаь къе̄ бецакъа. Гьулиь къе̄ бецал илІейа̄ь дугъана кьиматаб сукІо зогъца. ⁹ Мийа̄ь, илІейо бадисо сукІо о^Нкьоль, кьодо о^Нкьова бетІергъалли дұхъа нисас: «НилІа гьоцо сукІол маьче», – лІо. Ницна ахъна, аьгъиь-на биссун муьгъаттāла мицаь къе̄ эцал нуцІас. ¹⁰ О^Нкьослаьзу, ми бишшун муьгъаттā

къе эче. БетІергъаллил ми эгайназу, дудойна гогна нисас: «Гьалмагъ, аьгъиьна аь^Нйда кІетІа мицаъ къе эче», – лІо. Гьольльогъа муьгъатта бейтелликъа гаьгъийаъ э^Ндо дибо къадро-къиматна къоддакас. ¹¹ Судліо нисода гьинизу жу къоддакІийо сукІо Аллагълидой аь^Нйда лІийода ахъца, жу лІийода эгацас сукІо къоддакца.

¹² Бета Иса билІола бетІергъаллихъа нисойо:

– Вагъаддийо бес-хулІолъи йолъ, бовакІийа сукІоба мина къаъ окІаллакъа кулна богна, гьоллокъа гьо^Нсдана пайда гаьгъийо жо йахъасліона, дибо вацана, иснана, аьгарлъина, бечедабла мадугъаллана бовакІакъа. ¹³ Вагъаллийо бес-хулІолъи йолъ, ми бовакІа гьардухъаллана, азизабла аьдамлана, гьулазу лаьхъдийа, боцдийа сукІобана. ¹⁴ Талигъаб гей ми гьоглохъа дул йоцІона йахъааль. Жейса дуняяликъа гьоглол йойо жо хиса къиямасаб водиъ муьмилла бувагъоваъас баьгъбаьлалъо дул гьули йи^Нхъас.

Бесал бовакІийакъас хабар

¹⁵ Вагъли тухълъо, гьулиъ гаьгъийа сидцейсола Гьолцохъа нисойо:

– Гьардараб гей Аллагълила Парчагълиъ къена эчена баьба муьхъчаш сукІо.

¹⁶ Исана гьолцохъа къаь нисойо:

– Нишел тели аьдамла бесал илЛал гьоьк-мо бахъийо гьо^Нс пуланаб сукЮс. ¹⁷ Бесалцо бог мокьоль, гьолцо э^НйолЮ гьинис лагъ бовакИйа аьдамла бесал илЛал. Э^Нкъена лагъли гьоглохъа нисойолЮ: «Гугъ миже, къацЮкЮ кен-о^Нх лъикъона». ¹⁸ КъацЮкЮла гьо^Нс сикЮ йогъна нисойо жувѠл нигъана гувал бахъаьаслЮ; ми илокъа къодос тилКилЮ. Сиди нисойолЮ: «Гьини гьо^Нс маьче бохна гей, гьоло маьче бегал э^Нкъал нуцЮс, гьарзи йѠс дѸхъа, ми дѸкъа къодос тилКи». ¹⁹ Бацосола нисойолЮ: «Гьини ацЮна о^Нс бохна гей, вагьаллѠл лийа^Нгъна йийакъелал йатІна гей, гьарзи йѠс дѸхъа, ми дѸкъа къодос тилКи». ²⁰ Лъанасла нисойолЮ: «Гьини жейса ахъо йо^Нкъона гей, вагьальльобза жу говал ахъаьас». ²¹ Лагъ къаь билЮгъа о^Нкъоль, мейолЮ гьинила бетІергьаллихъа къацЮкЮ йахъийа жойлас хабар. Гьольльогъа муьгъатгѧ симо бйа гьолцо нисона гей лагълихъа: «Хехлъи ахъна э^Нкъена къатІлаьна хъаьчІлаьна и^Нхъойо шинаб гьардухъаллана, гьулѧзу азизаблана, боцди-йѧна, лавхъдийѧна аьдамла бакъолла гьолЮь». ²² Э^Нйацос о^Нкъоль, лагъли нисойолЮ: «Дибо амро тІубази бѠйо, бетІерчІахъаяв!

Амма жена маъче гъихлъона гей». ²³ БетІер-гъалли нисойолІо лагълихъа: «Гъинолкъана калагъойна мийахъова аьдамла бакъоллина гогъ. Дие билІо аьдамлаш йоцІала. ²⁴ Амма нисос мизохъа: до ийабалІена гуйэшлā диела билІоъос кен-о^Н х йуь^Н хъаъаш».

*Иса авараглигъой муьгъалІ
мекъейās кзимат*

1. БилІо йогъцалакъас хабар

²⁵ Тели аьлам зукъойо Исагъой къацІо мекъецаc. Гъоллохъана гоцІохъна Гъолцо нисойо:

²⁶ – Гъинила ийо-абоь, къова-хъизаллиь, иснāь, вагълāзу гъинила оьмролалъдā рокъукълъи гаьччо сукІо Дйдой о^Н къода, гъули сукІо Дие асгъаблъилаь ахъаъас. ²⁷ Гъинис хъанчна бохна, Дйгъой говаъцасна сукІо Дие асгъаб ахъаъас. ²⁸ СукІод мизоь э^Н до гей, билІо йовал хийал гаьгъийо сукІо, гъакъкъа къēна эчена гъисаб боваъцас: оьлалди гъаьжа-къай, окко-месед билІо йогъна гикъа йо^Н-къолал. ²⁹ Гъольльол бигъана гунна гъули билІо йогъна лъикъаъда, бета гъолщокъа аьдамла лъо^Н вабās, ³⁰ билІо йовал уь^Н холъна гъули йогъна гикъа йо^Н къонна йахъеэшлІо нисона.

2. *Рагълиъ э^Нкъал атІийа
ханликъас хабар*

³¹ Йана бацо ханлил данде эгъал аьгъиъи-
йо хан къѣна эчена ургъизи ахъал нуцІаъасди:
хъона гъазай рагъухъан гаьгъийо тушмалли-
ла аскарлил данде ацІона гъазай рагъухъан
гаьгъийо аскарна жуна эгъна ахъалдилІо ни-
сона. ³² Эгъна ахъаъцаслъи икъель, тушман
цІиходā гаьгъийаъзу, гъолцо ханли рекъел
бовальгъа йатІийо жо нисолал мейас гъи-
нис чапарла. ³³ Вагълā мизоъ э^Ндо гаьгъийо
шинабли къацІцІо жойлакъас инкар боваъ-
да, гъоллōл Дие асгъабла бāхъаъас.

3. *Гемо йольова ци^Нйакъас хабар*

³⁴ Ца^Н кІетІо жо гей. Амма гъольлъос гемо
йугъода, къāь гемона йо^Нкъонна йахъаъаль,
гъольлъоъкъā пайда гаъа гъо^Нссидилна.
³⁵ Йā гъули мицал йуъ^Нхаъаш, йа мицаль
гулцала йа^Нкол йуъ^Нхаъаш. Гъули къѣ чІа-
лІеш. Аь^Нгъā гаьгъийāл тухъала гъули!

15 къаьм

ЛъикІлъилас лъана хабар

¹ Исахъа энекзи бахъал мокъос зукъойо
гъаькъ бокІолцаса сукІобана мунагъ-гъаькъ

гаъгъийā баддōл тели аьдамлана. ² Фарисей-лāна диниябла аьлимлāна Исакья мордаба-на нисос зукъойо:

– Вагъди сукĬо мунагълāд бовацĬийа аьдамлāгъой гьудуллѳина йогъна гьоллогъой э^Нш-хулĬос, – лĬо нисона.

1. Бoъийа бикъкъас хабар

³ Иса вагъаддийо хабар мейо гьоллол:

⁴ – Гьo^НсчĬитĬ боцĬилаъас гьo^Нс боъльо, аьчĬенайигна аьчĬена боцĬина гаьльльъāчо авлахълиъна бечаннегъна, боъийо бикъ мизал э^Нкъаъцас сукĬо гейди мизoъ э^Ндо? ⁵ Бикъ михъона муьгъаттā, разина ахъна гилакъа гунна бежеш гьолцо гьоло билĬогъа. ⁶ Бета билĬогъа o^Нкъона муьгъаттā, гьалмагълана мадугъаллана ийалĬена гьоллохъа нисос: «Диела рохеллиъ мижена аькал бāхъ, дие боъийо бикъ зогъна гей». ⁷ Вагъальльъобза До мизохъа нисос: гьинкъа мунагъ-гъаькъ гаьччо аьчĬенайигна аьчĬена муьмин-сукĬол-гъа гьo^Нс мунапикъ Аллагълильдā уь^Нхода, гъа^Нсаълāс йакĬо йилĬа рази йахъца.

2. Йoъийа окколакъас хабар

⁸ Йаги гьинис ацĬона окколаъас гьo^Нсцoйс окко йoъда, гухъинна канлѳина билĬона ахо

лъаблѣна гьуги-гьоттѣ йи^Нзечѣе йечаннегь-
 цас гьо^Нсдана ийо зогьалди? ⁹ Окко зогьльо,
 гьинис цѣагьѣна мадугьаллана ийабалѣна
 гьольльо нисос: «Диела рохеллиъ мижена
 аькал бѣхъ, дие йоъийо окко зогьна гей».
¹⁰ До мизохъа нисос: вагьлѣ Аллагьлис ма-
 лайкла Аллагьлилѣдѣ уь^Нхова мунапикъли-
 къа йилѣа рази бѣхъца.

3. Омролала гьидсо къоссиахъийа оьждикъас хабар

¹¹ Бетана Иса мѣйо хабар:

– Сид пуланаб сукѣос зукьона гей къона
 оьжо. ¹² Итѣинасола оьжди нисона гей або-
 хъа: «Або, дибола ирслис гьинил мехецас
 бутѣа нилѣа», – лѣо. Або гьоглол ирс битѣна
 гей. ¹³ Лади водлѣѣас итѣиносо оьжо, гьинил
 ирслиъ йи^Нхьѣйо къацѣцѣо окко-меседна лѣи-
 цѣо-къайна йоькчина, аьгьийна э^Нкъейолѣо
 нѣди цѣихо гаьгьийо улкалиъ. О^Нкъѣцо гьол-
 цо, и^Нхьѣ-ахъхъа кѣабѣлѣона, гьинис гаь-
 гьийо къацѣцѣо окко-месед йугьонна гей.

¹⁴ Гьолцохъас къацѣцѣо окко-месед йольо-
 ва замаллиъ, вагьальльо улкалиъ йо^Нкъона
 гей йукьѣо ракъи. Гьули оьжона йилѣа йа-
 зихлѣилаъ кези ахъна гей. ¹⁵ Ахирна сид

сукІодой гъаьлтІи нисонна э^Нкъель, гьолцо гьули булІлагъа э^Нгъна гей. ¹⁶ Чара бугьоль, булІлал ниццас жона йуь^Нхъал разияб зукъона гей, амма гьулина гьолцол нилІаъас зукъона. ¹⁷ А^Нкълолакъана о^Нкъона гьолцо пикро богъна гей: «Диела абола билІоъ йоькъкъад гей бовахийā гъаьлтІухъалла. Оьнна къодона мекъейодолас баьбана гей. До гьолІоъ нуковахъа угъос. ¹⁸ Аьгъиьна абодой э^Нкъал, бета гьогцохъа нисал: „Або, Аллагълидойна дудойна аь^Нйдā до мунагълāь кези ахъийо. ¹⁹ До дибо оьжолъилаъ тІо-кІаб бикІзи овал мустагъикъаб гаьъа, ахъда дудой гъаьлтІилаъ оха“».

²⁰ Аьгъиьна э^Нкъена гей гьули гъинила абодой. Атāкъāзу эгана гей абол гогъцас оьжо. Абос гьолцокъа йилІа йакІо йугъона гей. Гьогцол дандена чІанагъона, або оьждил альона йоцІна баьдана гей. ²¹ Оьжди абохъа нисона гей: «Аллагълидойна дудойна аь^Нйдā до мунагълāь кези ахъийо, дибо оьжолІо нисал до мустагъикъаб гаьъа». ²² АболІо нисода, гъинила лагълāхъа нисона гей: «Биссун кІетІо лъицІона йакъона гьолщохъа лъичІела, гьолщола зокъиль кІоьй-йана мехела, хаьбалāль гьалалъцована гийахела. ²³ Бакъоллина ахо бегъакІийо бишена

муха, оџо о^нкѡвѡлас кѡтѡ бес-хулѡлѡи ѡвал, ²⁴ судлѡ нисода вагѡди дие оџо угѡваѡас ахѡна гей, оѡийаѡас зогѡна гей». Гѡллѡл котакѡб ихтилѡт-кеп бовѡл муѡхобѡлна гей.

²⁵ Гѡлѡцѡ сукѡс укѡсо оџо вагѡальлѡ мехлаѡ зукѡна гей миѡцѡлѡ. Билѡогѡа гѡслаѡ, гѡлѡцѡл тухѡна гей лѡисѡ-кешлис гѡкѡл. ²⁶ Гѡиѡадѡна илѡена сидѡйсѡла нукарлихѡа нисѡнна гей, сийѡд вагѡдо ихтилѡт-кеплѡ. ²⁷ «Дибѡ ис сагѡ-сѡламѡтлѡилаѡ о^нкѡвѡлас абѡ ахѡ бегѡакѡийѡ бишѡна мухѡллина ихтилѡт-кеп богѡцѡс гей», – лѡ нисѡна жѡваб нилѡийѡ нукарли. ²⁸ Вагѡли тухѡлѡ, укѡа ѡждис сѡмѡ бигѡна гей, билѡѡѡ э^нкѡал кѡабул ахѡечѡе зукѡна гей. Бѡта абѡ гисѡкна гѡардизѡ ахѡийѡлѡ билѡѡѡ э^ндо тѡслѡ нисѡна. ²⁹ ѡжди жѡваб нилѡийѡлѡ: «Вагѡдисѡнаб лѡийаѡ до дул лагѡѡѡй ѡгѡдѡйѡ, ми нисѡва жѡйлакѡас тилѡкеѡш. Вагѡлиѡ э^ндо ми дил итѡино чикѡена мухѡллѡеш дѡела гѡалмагѡлагѡй ихтилѡт-кеп бовѡл. ³⁰ Амѡа дибѡ зукѡйѡ бѡчѡлѡина хѡагѡбѡгѡй кѡаѡѡ эс-хулѡна ѡлѡѡнна о^нкѡва вагѡаѡо дѡбѡла ѡждил ми ахѡ бегѡакѡийѡ бише мухѡна гей».

³¹ Абѡ гѡлѡцѡхѡа нисѡйѡлѡ: «ѡџо! Ми нѡтѡназу дѡгѡй кѡаѡѡ гей, кѡаѡѡѡ дѡе

бечелъина дибо гей. ³² Иле рази бахъна их-тилат-кеп бовал нуцІос, судлІо нисода вагъди дибо ис угъоваъас ахъна гей, оыйаъас зогъна гей».

16 къаьм

Божѣ бугъолло хъуллукъчийакъас хабар

¹ Гъинила асгъаблѣхъа Иса бадона хабар мейо:

– Сид бечедаб сукІос зукъона гей гъинила мал-мулкис тІалаб богъцас хъуллукъчи. Гъолцокъа аыйиб мокъона гей гъинил йатІгъа бечелъи йугъолцалІо нисона. ² Вагъли тухълъо, бечедабли сукІо хъуллукъчийахъа нисона гей: «Сийод кІетІо гаьччо дибо хабар тухъца дил? Бѣва гъаьлтІилас гъисаб нилІа, тІокІаб хъуллукълъилаъ ми ахъаъас». ³ Вагълиъис гъолцо сукІо гъинис гъинхъа нисона гей: «Сийоле до йовал? До гъогцо хъуллукълъилаъасна олъолца, маьчена дйхъа баьхна бахъаъас, окІдѣл э^Нкъална до ламус ахъца. ⁴ Гъа^Н, дил йикъеш сийо йовал нуцІоцасна. Гъолцо гъаьлтІилаъас олъоллъо, бадло сукІобѣ билІовѣъ охалъгъа гъо^Нс гъилла ургъизи бовал нуцІос».

⁵ Гьолцо сукю гьинила бетергьаллис нагълъухъалла гьо^нссокун гьиндой ийабалена гей. Аь^нйддāлахъа нисонна гей: «Дие-ла бетергьаллис ласо нагълъид ми ниллал нуцюс?». ⁶ Гьо^нсчиті билей зетилас ниллал нуцюсло гьокцо нисоль, хьуллухъчийа йоькчина нилна гей нагълъи кьодо чахчаш лѣбо, бета: «Къейна эчена хехлъи ахъна лѣинайиг чаха», – лю нисона гей. ⁷ Бацисолахъа нисонна гей: «Сийод ми ниллал нуцюс?» – «Гьо^нсчиті билей хъибос», – лю нисоль. Гьолцохъана нисона гей: «Йоькчина дѣбо лѣбона белнайиг чаха», – лю.

⁸ Гьогцо бетергьаллина вещи овагъагъийолю отюлаги хьуллухъчи сигьирлъилагь гьинис иш бѣль. Вагъалю дунияллис билю къачази йогъцас аьдамла жувѣлльийа аьдамлаъ э^ндо йилла сигьирабла гей, ахиратлис билю къачази йогъцалагъа.

⁹ Вагъальльобза До мизохъа нисос: дунияллила боцѣи-ризкъилас пайда бокча гьалмагълъи бовагъна. Дунияллила билюгъ гагъийа бечедлъилагъас магърум бовагъна муьгъаттā, абадиябли билюгъ гьалмагълā къабул бовагъца вагълā муьхо-махеда. ¹⁰ Йоьккъала жойлас божилъи йѣва сукюкъа, телиласна божилъи йогъна йахъца.

Йоькъкъала жойлас божилъи йогъна йахъаъ-
цала суклокъа, телиласна божилъи йогъна
йахъаъас. ¹¹ Дунияллила биллоъ гаьгъийо
гъаърамаб боцIи-ризкъи дукъа божилъи
йогъна йечаннегъна йахъаъда, абадиябли
биллос унго-унгояб хазиналис божилъи йо-
валди дукъа. ¹² Суклола боцIилакъа йакло
йо^Нкъонна бечабаннейал бахъаъцаса миже,
мизосзу нилIалди мизохъа Аллагъли?

¹³ Гьо^Нссидина лагълихъа къон бетIергъал-
лил лагълъи йогъна йахъаъас. Гьо^Нсцойс
гьолцол атIас, бадисо атIечIе цIодоло эгас.
Йаги сидцойлал гьолцо хьуллухъ йакло нилI-
на бовас, бацосолал бойчIе эцас. Вагъаллā
хьуллухъ богъна бахъаъас мизохъа Аллагъ-
лилна дунияллила боцIи-ризкъилална.

Къанонна Аллагълис Парчагълъина

¹⁴ Исахъа энекзи бахъийā окко-месед хи-
риябла фарисейлал вагъло хабар тухълъо,
Гьогцокъа лъо^Нвабал муьхобалъийо. ¹⁵ Иса
гьоллохъа нисойо:

– Аьдамлāдой аь^Нйдā миже валийацой
муьхо-махеш, амма Аллагълил йикъеш
мизола йакIиь гаьгъийо жо. Аьдамлāь
э^Ндо къиматаблIо гицIийо жо Аллагълидой

аь^Нйда кьабигьаб йахъца. ¹⁶ Ягьягья аь^Нй-
дана зукъойо динлис кьанонлана аварагла-
на. Гьули о^Нкьона муьгьатта Аллагьлила
Парчагьльилас кIетIо хабар мѣш. Шибабли
букъо гьаза бѣс гьулиъ э^Ндо муьвахал.
¹⁷ Амма кьанонлила гьо^Нс гьаьрплис кьуват
бугьольол, вагьаддѣл гьа^Нсана маьчейана
йувагьона йовальос.

¹⁸ Гьинис ахьона йольонна, бадо ахьо
йо^Нкьѣсинаб сукIо гей зина богьцас сукIо.
БетIергьаллидойс атакийо ахьо йо^Нкьойо
сукIона гей зина-сукIо.

*Иса аварагли мѣш гьо^Нс бечедабли
сукIосна Лазарлисна хабар*

¹⁹ – Зукьона гей бечедаб, кIетIо льицIона
льицIена, гьинила бечельилас кепна бокчи-
на, оьмро богьцас гьо^Нс пуланаб сукIо. ²⁰ Зу-
кьона гей вагьлазу ЛазарлIо нисойо гьо^Нс
йазихаб, магьокья тIутIо йахьна, кIокIойо
окIдаги сукIона. Гьули ахъца зукьона гей
вагьалцо бечедабли сукIола кавлидой. ²¹ Бе-
чедабли сукIола истIолийакьас кѣе йекийо
кен-о^Нх йи^Нхьалла кулликья йакIо зукьона
гьолцос. Гьулазу йо^Нкьона волана гьолцо-
ла магьокья чIалIейо жо йаь^Нчеш зукьона.

²² ОкѠдаги угъоль, малаиклѧ гъули Ирбагъин авараглидой акъона гей. Угъоль, шунаъ и^Нхъонна гей бечедаб сукѠона. ²³ Журжагълиъ лъакъейа азаблиъ гаъгъийа бечедабли сукѠол, гаъйда ѡе^Нѡагъенна говацѠоль, цѠиходѧ Ирбагъин аварагна гъогцодой шеблаъ тахликъа къѧ эчена Лазарна бегабас. ²⁴ Бечедабли сукѠо иѡана-тѠикенна нисона гей: «Иѧ илос або*, Ирбагъин! Гургъизи ахъ ми дѡкъа! ВагъалѠо цѠой до зизацас гей, вагъальльобза лъиъ зокъона гицѠинна диела мицакъа кѠ ѡе^Нхелал э^Нѡа Лазар!»

²⁵ Амма Ирбагъини гъолцохъа нисона гей: «Иѧ дие ѡжо, ми ѡакѠкъа ѡ^Нкъола, дуняллила билѠоъ дул нилѡийо къацѠцѠо кѠетѠослъи, ЛазарлѠо нисода гъугиъ азаблиъ зукъойо. Га^Нже гъолѠоъ Лазар ахо гей, ми азаблиъ гей. ²⁶ Гъулазу гъуди дудой нигъад э^Нѡал илоъ балѠо букъо аъракъ гаъгъийаъ. ГъолѠоъкъа гъулиъ мекъабакъовѧнна мекъал гъино гаъъа, гъулиъис гъоттѧ гувал батѠийѧнна гъино гаъъа».

²⁷ Бетана гъогцо бечедабли сукѠо гъарзи ѡогъна гей: «Вагъла зогъда, дие або, ми э^Нѡа Лазар диела абола билѠогъа. ²⁸ Гъулиъ

* 16:24 Вагъальльѡс маъна гей: «Илла умматлис або».

дие лъинана исна гей, гъоглохъа цѳодорлъи-
лаъ бечелѳо нисал э^Нѳа, бетана гъоллѳнна
бахъца вагъалѳо азаблила билѳоъ».

²⁹ Ирбагъини нисойолѳо: «Гъоглол Муса-
на баддѳл авараглана гей, гъоглохъа энекси
бахъала!» ³⁰ Бечедабли сукѳо нисона гей: «Иѳа
дие або, Ирбагъин, гъоггѳл энекси бахъа-
ъас! Амма угъойо сукѳо дуниялликъа къаъ
о^Нкъоль, кантѳизи бахъна гъоггѳл Аллагъ-
лилъдѳ муъвахаш».

³¹ Вагълиъис Ирбагъини нисона гей гъол-
цохъа: «Мусакъана бадло авараглакъана
боъважаъцас аьдамла, угъоваъас ахъийа су-
кѳокъана боъважаъаш», – лѳо.

17 къаъм

Иса авараглис гъо^Нсо а^Нкълова

¹ Иса гъинила асгъаблаъхъа нисойо:

– Инсан мунагълиъ кези огъцас жо дун-
ялликъа ѳо^Нкъечѳе гъихлъаъас, амма букъо
балагъна азабна гей вагълина ѳакъона о^Нкъѳ
сукѳол. ² Вагъадло аьдамла э^Ндос гъо^Нсдана
сукѳо мунагълиъ э^Нхелцал, гъабос къалона
билъаль ѳи^Нцона, ралъадбаъ тѳотѳийолъи
ахо гей гѳъ гъолцол.

³ Вере миже цІодорса бече! Динлила истІи дул мунагъаб жо йогъда, гьолцохъа ниса. Тавбана богъна гьули йова жойлакъа пашман ахъда, кьодос тилкі. ⁴ Водиъ алІовахна гьолцо дул кешлъи йогъдана, алІовахна «ТавбалІо» нисода, бетана гьолцокъас кьодос тилкі.

⁵ Чапарлā Кьоддāла Исахъа нисойо:

– Илла йакІлāъ божи теликІа, – лІо.

⁶ Кьоддāла Иса нисос:

– Генилала кІаькІадолас божи йакІиъ бахъна, миже вагъалІо легъилала хоьхъа хемухаъас багъойцІна ралъадбаъ гуцІолІо нисода, мизос амро гьольлъо тІубази бōс.

*Мицалъцо гогъцала
лагъликъас хабар*

⁷ Дибо лагъ олІолана йаги боцІилагъас о^н кьоль, эсал хехлъи ахъна кьē эчелІо нисосди гьолцохъа? ⁸ Миже нисаъасди лагълихъа: «Хехлъи ахъна кенна йова, до эс угъоцал дил хьуллухъ богъна дйхъа говацІона эче, бета мина эш-хулІо», – лІо. ⁹ Дибо амро тІубази бōлъ, гьолцо лагълил ми баркалла ниццади? ¹⁰ Вагълā мижена тІубази йова мизокъа кьодо гулло шинаб жо. Бета миже нисас: «Илокъа

къодо гулло жо гаьльльо иле тІубазі
йогъцас пайда гаьччā лагъла гей иле», –
лІо нисона.

*АцІона барас унтилаъ кІовакІова
сукІоба бāхъилло*

¹¹ Самариялилана Галилеялилана оьрхъи-
лакьалкъā э^Нкъеш зукъойо Иса Иерусалим-
лиъ. ¹² Гьо^Нс аьлаъ о^Нкъоль, Гьули эгас
цІихода бечейа барас унтилаъ кІовабакІова
ацІон сукІол. ¹³ Гьолло тухъинна йукъо нисос:
– Йā Иса – НасигъатсукІо! ЙакІо йугъо
илокъа! – лІо.

¹⁴ Гьоллōл бегабалъ, Иса нисос:

– Баьгъбаъна миже кашишлāдой мекъе,
гьогцол миже мāцолъи бегабāлъгъа.

Вагълā мекъешлаъ, къодо гаьгъийо къацІ-
цІо кита йекийо, гьоллос магъова йā^Нцо-
йо. ¹⁵ Жу ахъиллъо, гьоллоъ э^Ндōс гьо^Нсцойс
къāъ кІаьйна уь^Нхона, йукъо тухъинна Ал-
лагълил рец бовал уь^Нхолъийо. ¹⁶ Бета Исала
хаьбалāдой мицнāкъана эчена Гьолцол бар-
калла бōйо. Гьули зукъойо Самариялиъис
сукІо. ¹⁷ Иса гьолцохъа нисойо:

– Миже ацІонана мāцеэшди? Гьоггōлсова
аьчІенана нāд мекъейо? ¹⁸ Вагъалцо сукІола

сукІоллāъ, гьоглосола гьо^Нссидилна йакІкъа
йо^Нкъезшди къā гованна гогъна Аллагълил
рец бовал.

¹⁹ Бета гьолцохъа нисойо:

– Гъа^Нже аьгъиъна э^Нкъе, дибола бо-
жи-ималли ми тиса уь^Нхолло.

*«Аллагълис Парчагъљи
нитод йахъца?»*

²⁰ Фарисейлā Исaxъа нисолло:

– Аллагълис Парчагъљи нитод йахъца?

Гьолцо жаваб нилІийо:

– Аллагълис Парчагъљи йегана йо^Нкъа-
ъас. ²¹ Лъона нисаъас гьуна гьули вагъалІоъ
гейлІо, йана гьула гьугиъ гейлІо. Гьуна
Аллагълис Парчагъљи мизоъ э^Ндо гей.

*КІахнас Аьдамлис Оьжо
дуниялликъа о^Нкъоцаслъи*

²² Бетана Гьинила асгъаблāхъа нисойо:

– Аьдамлис Оьжо гьо^Нс вододана эгас-
къодāлІо гицІийо заман мокъос мизокъа
къодо. Амма Гьули мизол эгāъас. ²³ Аьдам-
лā мизохъа нисас: Гьуги вагъалІоъ гейлІо,
йаги вагъгиъ гейлІо. Аьдада боцІдабāкъа,

гьоглогьой муьгьалІ мекьākья. ²⁴ Сиддāла-
ъас бадōцодāлаъ гьа^Нс качекІцас кайлІоцой
гьинис водо йо^Нкьālьо о^Нкьас Аьдамлис
Оьжо. ²⁵ Амма аь^Нйддā дуниялликья Гьол-
цол тели акьуба бегас, гьулазу вагьалІо
умматли Гьолцокьас инкарна бōс.

²⁶ Аьдамлис Оьжо дуниялликья о^Нкьал за-
ман мокьоль, Нуьгь авараглила замаллиъ
йахьийаълыйо жо йахьца. ²⁷ Бешна, хулІо-
на, ахьхьа мовакьона, ахьхьа мейакьена –
гьобшшона йахьаъасцой бāхьца зукьойо
аьдамла Нуьгь гамалкья кьодокцал. Бета
водо гитІна гус, кьацІцІā ралъадбаъ гьан-
кьизи бāхьна бувагьос.

²⁸ Вагьаллийозу жо йахьийо ЛутІ ава-
раглила замаллиъна. Бесцасна, хулІоцасна,
йи^Нсо-хуьжоцасна, болІолабацасна, билІова
йовагьцасна зувакьойо аьдамла ЛутІ Содом
шагьарбаъаш гисакыйа водиъ. ²⁹ Бета гьа^Н-
саькьā гьува цІойлана чІабатІлилана води
кьацІцІā бувагьолло. ³⁰ Вагьла йахьца Аьдам-
лис Оьжо дуниялликья загьир ахьлІо.

³¹ ВагьаклІо водиъ кьамакья гаьгьийо су-
кІо гьинила льицІо-кьайлигьой муьгьалІ би-
лІогьā э^Нкьākьала, мицаль гаьгьийо билІо-
гьā э^Нкьākьала. ³² ЛутІ авараглила ахьхьал

йахъийо жо йакІкъа йо^Нкъола!* 33 Гъинис ругъ цІуми бовал икъе-аькъейо гьольльоьос маьгьрум ахъца, гъинис ругъ нилІийа гьоло хьосар бѳс. 34 До мизохъа нисос: вагъаглю водиъ нише билІоъ сид мукІолаъ буватІи-йаъ э^Ндос гьо^Нсдойс эжеш, бадисо гьихльос. 35 ГъаьтІтІо гъаьоцала къон ийоьос гьо^Нсдойс йежеш, къонас гьихльос. 36 Мицаль гаьгъийа къониъис гьо^Нсдойс эжеш, бадисо гьихльос.

37 Асгъаблā Исахъа нисолло:

– Йа БетІерчІахъаяв! На̄д гьули йахъца? – лІо.

Гьолцо жаваб нилІийо:

– Жаназа гаьльа̄чо цугъа̄ къацІобакца, – лІо.

* 17:32 Мунагълās боцІийо СодомлІо нисоцас шагъар Аллагъли бугьолал аь^Нйда̄, малаикли ЛутІ авараглихъана хъизаллихъана нисона гей Содомлиъис боьвачолІо, амма гъиногъид боьвачошлаъ муьгъаттā гувабацІа̄къалІо нисона лъази йойолІо. Гъа^Нсаькъа̄ йекийа цІой Содом бекІелцалаъ, ЛутІ авараглис ахьо муьгъаттā гичІехъийолІо, вагълиъисзу гьоло ци^Нйала гьеммал йуь^НхойолІо.

18 къам

*Аллагълихъа гъицІаъцала, аьдамлāкъа ниц
ахъаъцала къадикъас хабар*

¹ Бета Иса гъинила асгъаблāл мисал бакъона мейо нитоназу гъари-доъа бовал нуцІоцалас, гъулазу кул больолал нуцІаъцалас хабар.

² – Сид шагъарбаъ зукъона гей Аллагълихъана гъицІаъцас аьдамлāкъана ниц ахъаъцас гъо^Нс къади. ³ Вагъальльозу шагъарбаъ зукъона гей гъо^Нс къоролай. Гъоло воддиъ йо^Нкъос зукъона гей гъолцодой гъинила тушмалликъас жу цІуми йовалІо нисона. ⁴ Амма гъольльо аьдамли гъарзи йойо жо къади лади мехлаъ йойчІе йечаннегъна гей. Гъольльогъа муьгъаттā гъолцо пикро богъна гей: «Йа Аллагълихъа гъицІаъас до, йа аьдамлāкъа ниц ахъаъас. ⁵ Амма вагъальльо аьдамли дил раьгъат мейаъас. До маслаъат бовал, бетана гъольльо воддиъ дидой йо^Нкъона дие къам кІаьйлІолца».

⁶ Тухъцади, нийо пикрод бахъийо мекъаб-ли къадис? – лІо нисойо Къоддāла Иса. – ⁷ Нишена хискъана Аллагълихъа гъардизи бахъцаса гъини гъākІийа сукІоба, Аллагъли цІуми боваъасди? Гъоллос мурад тІубаз

бовал Гьули гьаколъаъас. ⁸ До мизохъа нисос: тели мех мекъечӀе Аллагъли гьоллӀол цӀуми бовагъца. Амма Аьдамлис Оьжо дуниялликъа о^н кьоль, гьолцол дуниялликъа мийахъалди иман гаьгъийа аьдамла?

*Фарисейликъасна гъаькъ
бокӀолцалакъасна хабар*

⁹ ЖувӀол валийа гейлӀо нисона баддӀол бикӀзи боваъцала гьо^нсо аьдамлаш Иса вагъаддийо хабар мейо.

¹⁰ – Довъа бовал Аллагълила билӀоъ э^ндокна гей кьона сукӀо: фарисейна гъаькъ бокӀолцас сукӀона. ¹¹ Фарисейли, эчецала мицаъ эцокъана эчена, гьинис гьинил вагъаддийо довъа богъна гей: «ЙӀа дие Аллагъ! Дул букьо рец гей бадлолъ э^нлъейо ойэшлакъа: хъантӀарабла, мекъабла, хъагъбаябла аьдамлӀаль, йаги вагъацо гъаькъ бокӀолцала сукӀоль. ¹² Анкъилаъ э^ндо до кӀахна кӀал йохца, къацӀцӀо дил йи^нхьова бечелъилас ацӀонас бутӀа садакъалал ницца». ¹³ Гъаькъ бокӀолцас сукӀолӀо нисода, атада эчена зукьона гей гъа^нсаьда гъаьй гуцӀохълал ламус ахъна. Амма гъейона зукӀна гьолцо нисона гей: «ЙӀа дие Аллагъ, мунагълас оцӀийа дйкъа

гургъизи ахъ!» – лѲо. ¹⁴ До нисос мизохъа: гьуги сукѲо фарисейлил данде ласоди а^нцо-на билѲогъа э^нкъейо. Гьинизу жу къоддѡ-кѲийо сукѲо Аллагьлидой аь^нйдѡ лѲийодѡ ахъца, жу лѲийодѡ эгацас сукѲо къоддѡкца.

Къовал рец-бакъ бѡйолъи

¹⁵ Къоваль кѡ Ѳе^нхелалѲо нисона Гьолцодой гьардизи бѡхъна мовакъос зувакъойо ийо-або. Вагьли Ѳегѡйа асгьаблѡ ийо-абохъа нисойо къова бакъѡкъалѲо. ¹⁶ Амма гьоллол къова Гьиндой бакъоллѡкъалѲо нисоль, Иса асгьаблѡкъа аькъелѡйо:

– Гувал мейа къова Дидой, гьоллол къова бѡкъал ийо-абол калкал бовѡкъа миже. Гьолло къовал Аллагьлис Парчагьлъи насибаб гей. ¹⁷ Гьѡкъкъѡб жо гейлѲо нисос До мизохъа: итѲина къовацой Аллагьлис Парчагьлъи къабул Ѳойѡшла сукѲол гьулиъ гьино гаъа.

Иса аварагна гьѡкъимна

¹⁸ Гьѡкъкъѡс сид укъа гьѡкъимли Исахъа нисолло:

– Йѡ кѲетѲо Муалим! Абадияб билѲос бутѲа михъал нуцѲода, сийод до Ѳовал нуцѲос? – лѲо.

¹⁹ Иса гьолцохъа нисолло:

– Суд ми дѣхъа кѣтѣолю нисос? Гьо^нс Аллагъйѣъ бади гьо^нссукѣона кѣтѣо гаъа.
²⁰ Дул йийакъешсѣ Аллагълис амрова: зина бовѣкъа, аьдам икъѣкъа, у^нцолѣкъа, гаъччо жойлал нуьълъи йовѣкъа, дибола ийо-абос адаб-хъатир бова.

²¹ – Итѣинакъа бехъхъа тѣубази йѣс до вагъаллѣл амрова, – лѣо нисона къѣъ жаваб бѣйо гьогцо гъѣкимли.

²² Вагъли тухълъо, Иса нисойо:

– Гъа^нже гьо^нс жо ками йахъна гей дул. Дибо гаъгъийо шинаб боцѣи-ризкъина мисона мискин-пакъирлѣл садакъалал нилѣа, бета дул гъа^нсаъас хазина михъас. Гьольълъогъа муьгъаттѣ Дѣгъой тос!

²³ Вагъли Исакъѣѣ тухълъо, гъуги йилѣа пашман ахъийо, судлѣо нисода гъули йилѣа бечедаб сукѣо зукъона гей.

²⁴ Гъули пашман ахъна эгаль, Иса нисойо:

– Тели боцѣи-ризкъи гаъгъийа бечедаб-ли сукѣол йилѣа загъмат гей Аллагълила Парчагълиъ э^ндо уь^нхал. ²⁵ Наьпѣчилала аь^нгъейѣкъѣѣ акламо мекъал пигъа гей, Аллагълила Парчагълиъ бечедаб сукѣо уь^нхаллагъа.

²⁶ Вагъли тухъийā аьдамлā Исахъа нисолло:

– Вагълā зогъда, сукІод бета тиса уь^Н хош? – лІо.

²⁷ Гьолцо жаваб нилІийо:

– Инсаллихъа йахъаьцасна Аллагълихъа йахъца.

²⁸ Гьольльогъа муьгъаттā Петерли нисойо:

– Гьуна иле къацІцІо жо йечаннегъна дугъой гуйо.

²⁹ Исана гьолло къацІцІолахъа нисойо:

– Гъаькъкъаб жо гейлІо нисос До мизохъа: Аллагълис Парчагъльи йи^Н хъалльид гьинис бина-ватанна, ийо-абона, исна-иси-йана, къова-хъизанна бецабаннейа сукІол,
³⁰ ласоди цІикІун вагъалІо оьмролаъна йи^Н-хъос, ахиратлиъна абадияб оьмро михъос.

*Лъахнасна нисос жу угъослІо
бета къаъна ахъцалІо*

³¹ Гьинис ацІона къона асгъаблана атада ийабалІена, Иса гьоллохъа нисойо:

– Гъа^Н же иле Иерусалимлиъ мекъеш. Гьугиъ мокъоназу Аьдамлила Оьждил аь^Н йддажу Аллагъли авараглахъа нисойо гьоькмо

тІубази бахъца. ³² Гъули мажусияллила каъ нилас, гьолло Гъули инжит овас, гьоллѳл Гьолцол туьвадабаш. ³³ Гьолло Гъули аькъелца, бета икъеш, лъанасла водиь Гъули аьгъиьца.

³⁴ Амма асгъаблал нисойо жо биджи йахъеш, гьолло йаьжлаш гьоллохъа маъна богъна бахъеш, лъинис Гьолцо нисоцасна гьоллол йикъеш.

*Иерихон шагъарбадой о^Нкъалдайлил
боцдийа сукІос канлъи йо^Нкъолло*

³⁵ Иерихон шагъарбадой о^Нкъалдайлил, гьо^Нс боцдийо окІдацас сукІо и^Нхъос гьинолгъа къе эчена. ³⁶ Шибалакъьа мекъецала аьдамлаш гьокІ тухълъо, сийод йахъналІо нисолца гьолцо. ³⁷ Гьолцохъа нисойо Назаретлис Иса гейлІо вагъалІоькъа э^Нкъецас. ³⁸ Вагълиьис боцдийо окІдаги йукъо илІелайо:

– Йа Давудис ѳжо* Иса! ЙакІо йугъо Дибо дйгъа!

³⁹ Исагъа аь^Нйда гаьгъийа аьдамла гьолцо сукІос гьокІ йѳбиллис зукъойо, амма

* 18:38 Давуд авараглила умматлис ѳжо.

гьули йиллазу йукьо гьокІна йагьона илле-
лал уь^Нхолъийо:

– Йа Давудис оьжо! ЙакІо йугьо Дибо
дйгъа! – лІо.

⁴⁰ Вагълиъ Иса эченоцІийо, бета гьуги су-
кІо гьиндой акьоллалІо нисойо. Иса, гьуги
сукІо гьица о^Нкьоль, нисолца:

⁴¹ – Сийод До дул йовал йатІна гей?

Боцдийа нисойо:

– Йа БетІерчІахъаяв! Дил канлъи йегал
йатІна гей.

⁴² Иса гьолцохъа нисос:

– Же гоцІохъ, дул канлъи йегас. Дибола
божи-ималли ми сагъ ойо.

⁴³ Вагъаллиъисзу, канлъина йо^Нкьона, гьу-
ли сукІо Исагьой къацІо Аллагълил рецна
богьна э^Нкьейо. Вагъли йегайа къацІцІола
халкъилана Аллагълил рец бовал муьхо-
балъийо.

19 къаьм

*Иса авараг Закайлидой
гьоболлъилаъ э^Нкьейо*

¹ Иса Иерихон шагъарбаъ э^Ндолакьа
э^Нкьеш зукьойо. ² Вагъалъльо шагъарбаъ
зукьона гей гьаькъь бокІолцала сукІобас

гъаьким – ЗакайлѠ нисоцас бечедаб сукѠ.
 3 Закайлис гъира зукъойо Иса нѠйо сукѠ
 гаьгъийона икъал, гъули эгълна атѠна зу-
 къойо. Амма гъули аь^Ншшо гаьгъийахъа,
 халкъилаъ э^Ндо гаьгъийо Иса гьолцол ни-
 гъана эгайэш. 4 Аь^Нйдѧ чѠанна йагъона; гъи-
 нолкъа гаьгъийа сид легъилала хоьхкъа
 къодокна гей, судлѠ нисода вагъальльо
 хоьхдой шеблаъкъѧ Иса э^Нкъал нуцѠос зу-
 къойо. 5 Иса гьольльо хоьхдой о^Нкъоль,
 къоддѧна гоцѠохъна нисос:

– Закай! Къапун лѠийок, До жейса дѠдой
 гьоболлъилаъ говал нуцѠос!

6 Хехлъилакъа хоьхкъас лѠийоканна лѠи-
 йокна, рази ахъна Закайли Иса гьоболлъи-
 лаъ къабул Ѡйо. 7 Халкъилал вагъли тухъльо,
 мунагълад оцѠийа сукѠодой гьоболлъилаъ
 э^НкъешлѠо нисона Исакъа мордабѧл муьхо-
 балъийо.

8 Вагълиъис аьгъиъна Закайли Къоддѧла
 Исакъа нисос:

– Йѧ БетѠерчѠахъаяв! Гъуна диела бече-
 лъилас йалѠлѠокос бутѠа до мискин-пакъир-
 лѧл садакъалал нилѠал, йаги, лъѠлди до
 зарал богъна зогъда, гьолцолна оь^Нкъовах-
 на йоцѠйухъинна нилѠал.

9 Иса гьолцохъа нисос:

– Жейса вагъалѠ билѠол хъосарлъи йо^Н-къойо, судлѠ нисода гъулина Ирбагъинила умматлис сукѠо ахълъо. ¹⁰ Аьдамлис Оьжо дуниялликъа о^Нкъона гей къосси бахъийā мийазална гьоллѠл хъосар бовагъална.

Меседлила аѠѠон тумалликъас хабар

¹¹ Энекзи бахъийā аьдамлāл Иса бадона хабар мейо. Иса Иерусалимлиъ о^Нкъальлъегъна зукъойо, халкъилал пикро бахъца зукъойо гъаколъечѠе Аллагълис Парчагълъи загъир йахъцалѠона. ¹² Вагъальлъобза Иса вагъаддийо хабар мейал уь^Нхолъийо:

– Къадро-къимат гаьгъийо кѠетѠо насло-тухумлис гьо^Нс пуланаб сукѠо э^Нкъал нуцѠос зукъона гей балѠо пачалихълиъ гъинила улкалиъ ханлъилаъ голиллал, бета ханлъилаъна ахъна гъулиъис къāъ билѠогъа говал нуцѠос зукъона гей. ¹³ Гисакал аь^Нйдā гьолцо аѠѠона лагъна илѠена, шибаблихъа гьо^Нссо туман нилѠна гей, жу къāъ о^Нкъольлъол гъинил пайда-хайирлиъ гъаьлтѠизи йовалѠо нисона.

¹⁴ Амма улкалила аьдамлāл гъули атѠаъас зукъона. Гьолцогъой муьгъалѠ мокъойбахъинна мегъна гей чапарла балѠо улкалиъ, гъидел гъули ханлъилаъ атѠаъаслѠо нисал.

¹⁵ Амма гьолцол гьугиъ ханлъи йи^Н хьона гей, бета гьугиъис къаъ о^Н къоль, ийабалЕ-на гей гьини окко нилИйā лагъла, лъо ласо пайда-хайир богъна зогъаллāлЮ нисолал.

¹⁶ О^Н къона сидцойла лагъли нисойолЮ, «Йā БетІерчІахъаяв, ми нилИйа сид тумал-лид гьини ацІона туман йахъилло», – лЮ.

¹⁷ «Ми кІетЮ лагъ гей. ИтІина божилъилал ми дидой аь^Н йдā йукъо ритІухълъи йегал-ло», – лЮ нисона, ацІон шагъарбаш наиб-лъилаъ голлолЮ гьули ханли.

¹⁸ О^Н къона къонасла лагълина нисона гей: «Йā БетІерчІахъаяв! Ми нилИйа сид тумалли лъина туман йōйо», – лЮ. ¹⁹ Гьули лагъна ханли голца лъин шагъарбаш наиб.

²⁰ О^Н къона лъанасла лагъли гьули туман ханлихъа къаъна нилІна нисона гей: «Йā БетІерчІахъаяв! Ми о^Н къоцал гьини чур-гъаллиъ йоблІна туман цІуми йōйо. ²¹ До дұхъа йилла гьичІейо, судлЮ нисода ми йилла лъакъейо сукЮ гаьлълъо. Ми гулеэш жо йокчиш, йаги йи^Н жезш жо йокІолца», – лЮ нисодал. ²² «Гъай сигъираб лагъ, дибола йаъжлāкъа дул тамбигъ бовал мехеш, – лЮ нисона гей гьолцохъа ханли. – Дул икъеш зукъона гей до лъакъейо сукЮ гаьгъийолъи: гулеэшла мицаъас жо йокчицас, йи^Н жезш

жо йокІолцас сукІо гаьгьийолъи. ²³ Суд ми окко хайирлил гьаьлтІизи йойэш, до о^Нкьолъол хайирна бахъна къаь йи^Нхъас гаь дил гьули». ²⁴ Шеблаь гаьгьийа нукарла̄хъа ханли нисона гей, гьогцохъасна йагъона туман нилла ацІона туман йи^Нхьолла лагълихъалло.

²⁵ Нукарла̄ нисона гей: «Йа БетІерчІахъаяв! Гьогцохъа гьугазуна ацІона туман гейяаь», – лло. ²⁶ «До мизохъа нисос: тели гаьгьийа шибаблил кьодо бадина нилца, йоькъкъа гаьгьийахъас гаьгьийона йагъос».

²⁷ Бета ханли амро богъна гей: «Гьоггѳл до ханлъилаь голал атІеэса аьдамла, баъканна баъкъона, гьиндой аь^Нйдаькъа бийаъкъа», – лло нисона.

Иса авараг Иерусалимлив э^Ндокийо

²⁸ Вагъло хабарна мегъна, Иса э^Нкъейо аь^Нйда̄ Иерусалимлиьда̄.

²⁹ Зайтун маьдой шеблаь гаьгьийа Бетфагея, гьулазу Бетанийалло нисоцала мицадой о^Нкьоль, къона асгъабна илІена, Иса гьоллохъа нисос:

³⁰ – Миже мекъе тикъа йегацала аьллаь. Гьугиь мицона михъос жегун кьодо аьдам

къайкъеш оѡлаб а^ну. Мицоваѡас макна бакѡоллина гугъ гѡолѡоѡ. ³¹ Нагагъ мизохѡа суд гѡоло макцалѡо нисолда, миже гѡоллохѡа ниса: «Гѡоло Кѡоддѡла Исал батѡна гей», – лѡо.

³² Иса нисогѡа гѡоллѡл мекъейо, Гѡогцо нисогѡа мицогѡа оѡлаб а^ну миѡхѡона гей. ³³ А^ну мицоваѡас макцас бегаль, бетѡергѡаллѡ гѡоллохѡа нисонна гей, суд гѡоло миже макцалѡо. ³⁴ «Кѡоддѡла Исал батѡна гей», – лѡо нисона жаѡаб нилѡна гей.

³⁵ Исадой асгѡабла а^нуна бакѡоллина мокѡойо, бета кѡодо гѡидеш лѡицѡона гунна, Гѡулина къайкъеголло. ³⁶ Гѡули къайкъена э^нкъешлаѡ, аѡдамлѡ гѡинолкѡа гѡидеш лѡицѡо къѡе готос зукѡона гей. ³⁷ Зайтун маѡкъаш лѡийодѡ мекѡѡцо мокѡоль, гѡидел ѡегабѡ къацѡѡо караматликѡа ѡилѡа рази бахѡийѡ тели асгѡабла, Аллагѡлил рецна богѡна илѡе-лабас зукѡойо. ³⁸ Гѡолло илѡеш зукѡойо:

– Аллагѡли э^нгѡна о^нкъова Пачалил баркат гулала!

Кѡоддѡ гѡа^нсаѡлѡл – рекѡелна рецна!

³⁹ Халкъилаѡ э^ндо гаѡгѡийѡ гѡо^нсо фари-сейлѡ Исаѡа нисос:

– ѡѡ Насигѡатсукѡо! Гѡокѡа ѡоваѡилла Дибола асгѡаблѡс!

⁴⁰ Амма Иса гьоглол жаваб ниллийо:

– До нисос мизохъа: гьолло гьокІа йова-
вилда, кьалā илІелабāс.

Иса авараглис Иерусалимликъа йакІо йугъос

⁴¹ Иерусалим бегāцо о^Нкьоль, гьогло-
хъана говацІона, Иса ийāйо шагъарбал зи-
гарина богъна. ⁴² Гьолцо нисойо:

– Вай Иерусалим! Дул жейсадана йикъеш-
къодā рекъеллил йаццас жо! Амма жейса
гьули дибола гъаьйдāл йегāъас. ⁴³ Дибола
тушмаллā дугъой сō^Н хъарандийа йо^Нва-
тІош, ми о^Нкьондāкъа балІо бохна дукъа
къодо тушмалла гугъцас водбо йо^Нвакъос.
⁴⁴ Вагъалло водлāъ ми талавур бовас, дибо
аьдамлана гъурзи бовас, кьалкъа гулло къа-
лона гъихлъезшла гъаьллъилакъа бугъолас
ми, судлІо нисода Аллагъли ми хъосар бо-
вал мокьолло мех дул бикъаъаль.

*Иса Аллагълила билІоъос базаргалла
гиса бовацІийо*

⁴⁵ Бета Аллагълила билІоъна э^Ндокна,
гьулиъ йи^Нсо-хуъжона даран-базай йогъца-
са аьдамла Иса гиса бовацІал уь^Нхолъийо.

⁴⁶ Гьолцо гьоллохъа нисойо:

– Текликъа чахна гей: «Дие биліо – как-динлис биліо йахъца». Амма мижеліо нисода гъули къачагълала къобчІол йуь^Н-хонна гей.

⁴⁷ Иса водиь Аллагълила биліоь аьдамлал ваъза бѳс зукъойо. Амма букъа кашишлана, диниябла аьлимлана, гъулазу гъаькимлана жигар багъос зукъойо Гъули икъал гъо^Нс санаъат михъолал. ⁴⁸ Гъоллохъа гъобшшона йогъна йахъаъас зукъона гей, судліо нисода къацІо халкъ Исагъой со^Н къацІобакна бовачече Гъолцохъа энекзи бахъна бечена зукъоль.

20 къаьм

«Лъод Дул ихтияр нилІийо?»

¹ Вагъагло водлаъ Иерусалимлив гаьгъийа Аллагълила биліоь ваъза-насигъат богъна Рохеллис Хабар Иса мегъцалаъ, гъулив мокъойо букъа кашишлана, диниябла аьлимлана, гъаькимлана. ² Гъолло Исахъа нисолло:

– Лъо изно нилІнад Ми аьдамлал вагъло ваъза-насигъатла йовагъца? Лъод Дул вагъальльол ихтияр нилІна?

³ Иса гьоллохъа нисос:

– Гъа^Нкъкъа мизохъа До гьо^Нс жо нисолал. ⁴ Нисаъче, Ягъя аварагли гъа^Нсаъкъа, йана аьдамлаш ихтияр миxъонад лъйд мунагъла чурзи йовагъца зукъойо?

⁵ Гьоллѳл сидхъа-гьо^Нсо бикълабашал муьхобалъийо: гъа^Нсаъкъа изно зукъойолѳо нисода, суд миже Ягъякъа боьважеэшлѳо нисолас Гьолцо. ⁶ Нагагъ иле нисода, аьдамлаш ихтияр зукъойолѳо нисона, къацѳо халкъила къала йийакъена бийакъас иле, судлѳо нисода гьоллѳл аьдамла боьважча Ягъя гъаъкъаб авараг гаьгъийакъа.

⁷ – Илол накъа изно миxъойолъи йикъаъас, – лѳо нисона жаваб нилѳийо гьогло.

⁸ Исана гьоллохъа нисона гей:

– Гъинина лѳо изно нилѳийона нисаъас, – лѳо.

Чикейа эллакъас хабар

⁹ Бета Гьолцо, мисална бакъона, халкъилал вагъаддийо хабар мейал уь^Нхолъийо:

– Гьо^Нс пуланаб сукѳо гунна гей кѳодас аьгъ. Гьолона эллaxъа нилѳна, гьули сукѳо э^Нкъена гей цѳихода балѳо мицаъ тели мехлаъ эцал. ¹⁰ Кѳодо бикъоль, гьолцо сукѳо

элладой э^Нгына гей гьо^Нс лагъ гьинил мехе-
 цас кIодас бутIа бокIал. Амма гьолло
 гьули лагъ аькьенна оьчIчо кьаь э^Нгына
 гей. ¹¹ Гьогцо сукIо бадина лагъ э^Нгына гей
 элладой, амма гьогло гьугина аькьенна,
 инжит огьна, кьаь оьчIчо уь^Нхонна гей.
¹² Лъанас э^Нйна, вагьаллазу аькьенна,
 лахъласна оцIнна, тIотIна гей. ¹³ Ахирна
 аьгьбала бетIергьалли нисона гей: «Сийод
 до йовал, до дил йилIа аццас оьжо э^Нйал.
 Суд йикьал, гьули эгаль, гьолцокьадана
 намус бахьал гьоггол», – лIо. ¹⁴ Амма оьжо
 эгаль, эллā сидхъа гьо^Нсо бикьлабашена
 пикро богьна гей: «Вагьди гей ирсилав, гьу-
 ди икьеда, илол ирс михьас». ¹⁵ Аьгьбаъаш
 гисана оцIна, аькьенна икьена тIотIна гей
 эллā гьули оьжо. Гьа^Нже венахийала бетIер-
 гьалли сийод гьоллол йовал? ¹⁶ Э^Нкьанна
 э^Нкьена гьогголна бийакьена аьгь бадлохъа
 нилIас.

Энекзи бахьийā нисона гей:

– Йахъакьала вагьаллийо жо.

Йо^Нсоъ кьухъези кьало

¹⁷ Гьоллохъана говацIона Иса нисойо:

– «Йо^Нсоъ кьухъаьаслIо нисона йо^Нсо-
 хьаллā йечаннейо кьало, ахирна кIетIа бу-

къаъ рекъази йѡс», – лѡ нисона Тѣкликъа чахийа калималис маъна сийо гаъгъийона бикъешди мизол? ¹⁸ Сукѡ ахъдана гьолъльо къалил э^Н хейо сукѡна галигзи ахъца, къодѡкъа йекна йо^Н къова гьолъльо къалина гьули йе^Н хейо аьдамна наъкъучѡа ѡс.

Къайсарлил ниццас гъаькъъ

¹⁹ Букъѡа кашишлѡлна диниябла аьлимлѡна Иса къапѡун охна э^Н до голал атѡна зукъойо. Амма халкъилахъа гъийабачѡель, гьоллѡл муъгъаттѡ буъвакъна бечейо. Вагъло гъидекъас хабар мейолъи гьоллол бикъейо. ²⁰ Гьоглол йатѡна зукъойо Иса нисойо нийади йаъжкъа охна ихтияр гаъгъийона диван богъцалана наиблихъа Гьуги нилѡал. Вагъальльол гьогло муъгъалѡ аьдамлана беченна, мейолѡ гъидес сукѡоба жувѡл мацова гаъгъийас хелна богъна. ²¹ Мейа аьдамла Исакъа нисолло:

– Йѡ Муалим! Илол йикъеш Дибѡла сикѡаъкъѡа гъуйо йаъжена каламна нитоназу битѡараб бахъцас. Мотѡолиъ говацѡна иш богъцас аьмална гаъа дибо. Гъаькъкъаб жоцой малъзи йѡс битѡараб Аллагълила гъид э^Н къал. ²² Ниса илохъа, илол йикъал йатѡна

гей къайсарлил гъаькъ ниллал бахъцади йаги бахъаьасди?

²³ Гъоллос гъилла-макро биджи бахъна Иса нисос:

²⁴ – Йегалаьче Дил динар. Лъойсди гъоль-лъокъа къодо суратна цана гей?

– Къайсарлис гей, – лю нисойо гъолло.

²⁵ – Вагълā зогъда къайсарлис къайсарлил нилла, Аллагълис – Аллагълил нилла, – лю нисойо Иса гъоллохъа.

²⁶ Вагълā гъоллохъа йахъеэш гъидел йатийо йаьже Исад халкъ гаьгъийаь нисоллина. Гъолцола жавабли гъикмат богъна гъокла йоваьинна гъихбалъойо гъоллол.

*Къиямасаб водиь бувагъова
баьгъбаьилцалакъас хабар*

²⁷ Исадой мокъос гъо^Нсо саддукейлаллю нисоцаса, къиямасаб водиь бувагъова баьгъбаьилцалакъа боьважаьцаса, диниябла аьдамла. Гъолло Исахъа нисолца:

²⁸ – Йā Муалим! Мусала къанонликъа, масала, гъо^Нс пуланаб суклю ахъхъал къована бахъечле угъона зогъда, гъолцола истли гъоло ахъо йо^Нкъал нуцлос угъова истлил насло бахъальгъа.

²⁹ Масала, зукъона гей алІна ис. Йо^Нкъова ахъхъал къова ахъечІе угъона гей аь^Нйддāш ис. ³⁰ Гъолцос ахъо йо^Нкъона гей бацосола истІи, гъулина угъона гей къова бāхъечІе. ³¹ Вагъаллā лъанасна ис угъона гей, бета гъо^Нссокун алІнана ис къова бāхъечІе бувагъона гей. ³² Ахир гъоллос ахъона йугъона гей. ³³ Гъаьсил, къиямасаб водиь гъоло алІон истІис ахъо лъойс ахъод йахъца?

³⁴ Гъоллол жаваб богъна Иса нисос:

– Дунияллила билІоь аьдамла бāхъна гей ахъхъа мовакъална, ахъхъа мейакъална. ³⁵ Амма ахиратлиь, къиямасаб водиь баьгъбаьинна муьгъаттā, ахъо-бетІергъалла бāхъаьас. ³⁶ Хел гаьччо абадияб малаиклислъийо оьмро бахъца ахиратлиь аьдамлāш. Ахиратлила билІоь къацІцā бувагъоваьас баьгъбаьиллā бāхъца Аллагъли Гъиндой ийабалІейа Гъинис къовалъийā. ³⁷ Къиямасаб водиь бувагъовā баьгъбаьилцалІо Мусана нисос. ЙекІецала тІитІас чахāчо калималиь нисона гей Мусахъа, БетІергъан «Ибрагъимисна, Исакъисна, Якъубисна Аллагъ гей», – лІо. ³⁸ Аллагъ – бувагъовāс Аллагъ гаьъа, чІагояблāс Аллагъ гей. Гъолцол къацІцā чІагоябла гей.

³⁹ Гъольльогъа муьгъаттā гъо^Нсо диниябла аьлимлā нисойо:

– Йā илос Муалим! Ми йилāа битІун нисойо, – лІо.

⁴⁰ ТІокІаб гьо^НссукІона гьобшщона нисолал кІези ахъеш.

«Давудила умматлис ъжо гавъа Масигъ»

⁴¹ Гьолцо къāйна гьоллохъа нисолло:

– Суд аьдамлā Масигъ Давудила умматлис ъжо гейлІо нисос? ⁴² Давуди гьинила забурлиъ* нисона геййāъ: «БетІергъан Аллагъли диела Кьоддāла БетІергъаллихъа нисона: „Диела кІетІакъала рахълиьдā кьē эче, ⁴³ до тушмалла Дибола хаьбалāдой аь^Нйдā мицнāкъа бейачелцал“». ⁴⁴ Вагълā гьини Давуди Масигълихъа гьинис Кьоддāс БетІергъанлІо нисослаъ, нигъад Масигъ Давудила умматлис ъжо ахъца?

*«Гьо^Нсо диниябла аьлимлāкъас
цІуми бахъ миже!»*

⁴⁵ КъацІцІо халкъ Гьолцохъа энекзи бахъна гавъгийāъ, Гьинила асгъаблāхъа Иса нисойо:

* 20:42 Забур – туркилас ТІек.

⁴⁶ – Вере, йихало лъицѠна лъичѠена ме-
кье-гугъцаса, халкъ къацѠобакаѠо гъидел
салам бовал баццаса, синагоглаъ кѠетѠа
мицаъ къе бецал баццаса, бес-хулѠаѠо аьйда-
бакчаша вагъадло диниябла аьлимладойс
атада цѠуми бахъна бече миже. ⁴⁷ Язихабла
къороллас боцѠи-ризкъина гьолло муьхъча,
гьулѠазу аьдамлаѠ йегѠальгъа йихала доьѠа-
на йовагъца. Вагъли тели йѠваѠан, гьоллол
лъакъейѠѠас тамбигъ миьѠос.

21 къаѠм

Къоролайс садакъа

¹ Аллагълила билѠоъ аьдамла садакъа
э^н до гулцала гъамасбаъ бечедабла сукѠоба
тели окко гулцас Исал йегѠайо. ² ГьулѠазу
Гьолцол йегѠайо капикбас багъа гаьгъийо
къона баклис окко гъамасбаъ гулцас гьо^нс
мискинаб къоролайна. ³ ВагълиѠис Иса ни-
сойо:

– Гъаькъкъаб жо гейлѠо нисос До мизо-
хъа: вагъалѠо мискинабли къоролай сада-
къалал бадлогъа тели окко гъамасбаъ
тѠутѠийо. ⁴ СудлѠо нисода бадло садакъа-
лал нилѠийо гъинила маишат-яшавлис тѠокѠ

йахъийо окко. Язихлъилаъ гаьгъийа ва-
гъалло кьоролай мӯь-муьгъаттā гъихлъойо
окко садакълал ниллийо.

*Зайтун мӑькьа муьгъалI йахъцала
жойлас хабар мейш*

1. Аллагълис билло йугъос

⁵ Лъосолади нисос зукъона:

– Аллагълис билло жавгъар-якъутлид къа-
члази йогъна гей, гьулāзу садакълал ни-
ллийа бечелъилахъа йилла йоцIна гей, – лло.

Вагълиъис Иса нисос:

⁶ – Мокъос кьодо мех вагъаллоъ, къалкъа
гулло къало гъихлъечIе, къацIцIо илол йе-
гацас жо къаьмлIийода йуь^Нхойо водбо.

⁷ Асгъаблā Гьолцохъа нисолло:

– Йā Муалим! Нитод вагъло мех мокъос?
Вагъли кьодо йо^Нкъоцала водис аьлаамат
ниса илохъа.

⁸ Исана жаваб ницца:

– Вере, миже кьосси бовагъиллāкъа, суд-
лло нисода Диела ца^Нйакъа мокъос гьоггōл
До гейлло нисона, ахирзаман гъицакналло
нисона. Гьоллогъой муьгъалI миже мекъā-
къа. ⁹ Рагъ-къаллис тухъльо, миже гъийа-
бацIāкъа, судлло нисода гьули гъакъкъа

аь^Нйддā йахъал нуцѠоцас жо гей, амма вагъли жегун дунияллис ахир гаъъа.

¹⁰ Бетана Гъолцо нисос:

– Рагъ лъази богъна гъо^Нс халкъ балѠо халкъилакъа, гъо^Нс пачалихъ балѠо пачалихъ-ликъа къодо богбацѠас. ¹¹ ВагълѠльо сā-сала йилѠа маъче лахлѠос, батѠи-батѠияб мицāъ унтийа телибалъца, нуко-а^Нхъабāлъи къодо йо^Нкъос, гъа^Нсаъкъā йукъā гъицѠабакъовā аьлааматла йо^Нвакъос.

¹² Вагъли къацѠѠо йахъал аь^Нйдā миже бовахна бейажеш, гъулāзу азаб ницца. Дйд-дāла миже синагоглāъна бейазас, хъаранди-йаъна тѠуватѠас, парчагълāдойна наиблāдойна аь^Нйдā бейачелас. ¹³ ВагъгѠльо мизол рес бахъца дие асгъабла гейлѠо нисона нуъълъи йовал. ¹⁴ Амма нийо жаваб нилѠна гъолло-дой аь^Нйдā бецаллѠо нисона, ургъеллиъ бейа-кāкъа, ¹⁵ судлѠо нисода До мизол сикѠо-бил нилѠал гъо^НссукѠона мизол данде бечена бахъаллъеъгъа, йаги гъо^Нссидихъана гъоъ^Нш-шона нисона йахъеэлъгъа. ¹⁶ Ийо-абона, исна-исийана, мизола аьгарлъилана, гъал-магълъилана миже мийасос. Мизос гъо^Нсо бийакъанна бийакъеш. ¹⁷ Дйддāла миже къацѠ-ѠѠолал батѠаъас. ¹⁸ Амма мизола къаъмкъаш ке^Нйана йекаъас. ¹⁹ Мизола сабрула мизосзу ругъла тиса йāгъас.

2. Иерусалим бугъос

²⁰ Йукъа аскарла йо^Н вакъона Иерусалим балло бохийолъи йегайа мехлаъ, мизол йикъеш вагъло шагъар бугъоцас заман гъицакийолъи. ²¹ Вагълӧльо Ягъудиялиъ гаъгъийо халкъ маъдакъа бовачала, шагъарбаъ гаъгъийа гиса боъвачала, шагъарбаъаш гиса гаъгъийа э^Н до къаъ мекъакъала. ²² Судло нисода вагълӧльо мокъос Теклакъа чахийо къаццо жо йахъцас къисаслис мех. ²³ Вай, о^Н х гаъгъийанна къова хагъолцаланна йегас къарилъи вагълӧльо замаллиъ, судло нисода вагълӧльо халкъилакъа Аллагълис йилла симо бийахъа йукъа балагъла йо^Н вакъолца. ²⁴ Балъайад бийакъейа тели бахъца, сад асирлъилаъ бейажеш къаццола мажус халкъиладой. Мажусияллис заман больоцал, мажусиялли хаъбалал Иерусалим боцлас.

3. Клахнасна Масигъ о^Нкъоцаслъи

²⁵ Бохъ-бицосна ца^Н дасна муъжизатла аьдамлал йегабас, бета ракъликъа халкъ йукъа ралъадбала сойала хъуйлихъа гъи-йабачена йилла букъа ургъеллиъ бейакна бихзи бахъца. ²⁶ Гъинкъилахъана, ракълихъа

йо^Н вакъоцала балагълāхъана аьдамла бичІ-
лиъис бовальос, судлІо нисода гъа^Нсаъаса
лахдабалъ. ²⁷ Бета гъа^Нса-мусаъкъā къуватли-
къана букъа къадро-къиматликъана о^Нкъоцас
эгас Аьдамлис Оьжо. ²⁸ Вагъаллōл аьламат-
ла йāхълІо миже, бецокъана бечена, къаьма
гъоьокъабакІа, судлІо нисода мизол хъо-
сарлъи гъицакна гей.

4. Легъилала ховъхис хабар

²⁹ Иса гъоллол вагъаддийо мисална ба-
къойо:

– Легъилала ховъхъа, йаги бадло ховъхлā-
хъа гуцІобахъ миже. ³⁰ Гъолло ховъхлā диъи
йаьгъеллъо, мизол йикъеш мех эмедāкийо-
лъи. ³¹ До гъолІоъ нийасовā аьламатла йāхъл-
лІо, мизол йикъе Аллагълис Парчагълъи
гъицакийолъи.

5. «Вере миже буьчабāхечІе бече!»

³² Гъаькъкъаб жо гейлІо нисос До мизо-
хъа: Дуниялликъа вагъдо уммат гаьгъийаьзу
йахъца къацІцІо вагълі жо. ³³ Гъа^Нс-маьче
йоьдана, До нисойо йаьже йахъечІе гъих-
лъаьас.

³⁴ Вере, хувабана, маишатлис тІалаб-агъаз богъна, йакІо боцдолъал ѳе^Н ѳа^Нкъа, судлІо нисода гелокъас гъули водо къодо ѳо^Н къос, биса ѳовахцас къѳцой. ³⁵ Вагъли водо къодо ѳо^Н къос дунялликъа гаѳгъѳа къацІцІо махлукъатликъа. ³⁶ Вагъальлъобза буъчабѳхече гъадурса бече. Гъольлъо балагълиѳис миже хъосар бахъальгъа, гъулѳзу Аьдамлила Оьждидой аь^Н ѳда бецальгъа Аллагълил гъари-дотьа ѳовагъа.

³⁷ ЙалІокъей Аллагълила билІоъ Иса ваъза-насигъатла ѳовагъагъѳо, нишелаъ Гъули Зайтун маъкъа э^Н къагъѳо. ³⁸ Воддиъ хискъа къацІцІо халкъ мокъагъѳо Аллагълила билІоъ Гъолцохъа энекси бѳхъал.

22 къаьм

*Иса авараг мунагълад бовацІѳѳа
сукІобѳала каъ ницѳа*

1. Ягъудиялис къотІина гъоькмона

¹ Гъинкъа ПасхалІо нисона ца^Н гулло ѳѳ-эшла ѳо^Н тобаъш баъба ѳовагъцас ид-водо гъицакца зукъоѳо. ² Букъа каѳишлѳна динябла аьлимлѳна вагъалло водлѳъна аьмал бос зукъоѳо Иса икъал санаъат миълоал,

амма гьоллѳл халкъилахъа гьийабачІена зувакьойо.

³ АцІон кьонийъ э^Ндос Искарот тІокІцā^Н гаьгьийо Ягьуда асгьаблила йакІийъ илбис э^Ндокийо. ⁴ Букъā кашишлāдойна Аллагь-лис билІо цІуми йѳва рагьухъаллидойна э^Нкъена, гьолцо асгьабли Иса нигъа гьоллохъа нилІалсо кьотІи бѳйо. ⁵ Гьоллѳл йилІа рази бахъийо, гьолцол окко нилІал кьотІина бѳйо. ⁶ Гьини вагьли жо тІубази йѳслІо нисона гьолцона йаьже нилІийо. Аьдамла гаьччо кьулаяб маьче мизца зукьойо гьолцо гьоглохъа Иса нилІал.

2. Пасха ид-водил гьаьдурлзи

⁷ Ййэшла йѳв^Нтобāш баьбā йовагьцасна кьурбаллил лІиле мухоцасна Пасхалис водо кьодо йѳ^Нкьойо. ⁸ Иса Петерлихъана Иоаннхъана нисойо:

– Мекъена ид-водис кен гьаьдур йовалІо.

⁹ – Нāд Дул гьули йовал йатІна гей? – лІо нисолло гьолло.

¹⁰ Иса нисойо:

– Шагьарбаъ э^Ндобакāцо мизол и^Нхьос льйс билІейна боцІинна э^Нкъецас гьѳ^Нс сукІо, гьули э^Нкъейа билІѳъ мижена мекъе.

¹¹ Бета миже биллола бетлергъаллихъа вагъдā ниса: «Муалимли дѹхъа нисолло, нāд гей ид-водиѹ Жуна Гъинис асгъаблана нише бесал къачIази йōйо билло?» ¹² Гъолцо сукIо мизол йегалас къодола биллоѹ бекIейа говатойо гъо^нс йукъо отахи. Вагълиѹ йова миже гъабдурлѹи. ¹³ Гъулиѹ мокъоль, гъоллол Иса нисогъа къацIцIо жо йи^нхъōйо. Ид-водис кенна йогъна гъоллōл гувабацIо-на бечейо.

3. МарчIокIоль бахъийо бальгояб хабар

¹⁴ МарчIокIоль бесалцо мех мокъоль, Исана чапарлана бесал къē бечейо. Иса гъоллохъа нисойо:

¹⁵ – Дие букъо гъира гей азаб-акъубалиѹ кези ахъал аѹ^нйдā мизогъой къацIо вагъалло ид-водиѹ эсал. ¹⁶ СудлIо нисода тIокIаб мизогъой ид-водиѹ къацIо эсал Дие рес бахъаъас, Аллагълила Парчагълиѹ кIетIо ид-водис бесийолѹи йахъцал.

¹⁷ Бета Иса, гъинолис боцIийо дончана бокчина, рец-бакълис доъана богъна, нисойо:

¹⁸ – Гъа^нъа, бокчина къацIцIола хулIа. До мизохъа нисос: Аллагълис Парчагълѹи йо^нкъоцал До желагъа муьгъаттā тIокIаб кIодас бōйо жа хулIаъас.

¹⁹ Баъбана бокчина, рец-бакълис доъба-на богъна, Гьолцо бувакІинна гьоллол ни-лІийо:

– Вагъло гей мизол кьурбанлъилаъ бече-цас Дие магъо. Дона акІкьа о^Нкьонна ми-жена вагъдā йова.

²⁰ Бета бесна муьгъаттā, гьинолис боцІийо дончана бокчина, Иса нисос:

– Вагъдо гей мизоддāла гиса мегъцас гъе^Н – ицІю кьотІилас* гъе^Н. ²¹ Гьуна, гува-бацІона бече! До жейса тушмаллāхъа ниц-цас кō гей Диела кōгъой сид истІолийакъа. ²² Вагълā Аьдамлис Оьжо э^Нкьал нуцІос Ал-лагъли аь^Нйдāжу йегалло гьиногъид, амма гьолцол хилип бахъийāл балагъ мокъос.

²³ Гьоллōл муьхобалъийо сидхъа-гъо^Нсо нисолал: сукІоле гьи^Ндеъ э^Ндо вагъли жо йовал йакІиъ хиял гаьгъийо сукІо гейлō нисона.

4. «Бишшун укъо сукІод гей?»

²⁴ Асгъаблāс бахъна гей даъба: сукІод гьи^Ндеъ э^Ндо бишшун укъо ахъал нуцІослō нисона. ²⁵ Иса гьоллохъа нисойо:

* 22:20 БетІергъаллиъна Гьолцола агълолаъна баллō бōйо кьотІи.

– Мажуслāла парчагълā ханлъи йōс, халкъилакъа ханлъи гагъийāна бикIзи бōс тIа-лаб-агъаз богъцаса аьдамлалъилаъ. ²⁶ Амма миже гъулā бахъал нуцIаъас. Мизос бишшун укъо эче бишшун итIиноцой, ханлъилаъ жу бикIзи ойо лагъцой ахъ! ²⁷ СукIод гей укъо: рагъатликъа эскас сукIод, йаги бесцалāл хъуллухъ богъцас сукIод? Гъай-гъай, эскас сукIо гаъад! Гъуна до мизол гъолIоъ хъуллухълил эчена гей.

²⁸ Дил йегабā балагъ-азаблāъ миже Дйгъой къацIо бāхъийо. ²⁹ Диела Або Дил ирслиъ нилIийо Парчагълъи До мизонна ирслиъ йечаннēш. ³⁰ Диела Парчагълиъ Дйгъой истIолийагъа миже бесцасна хулIо-цасна бāхъца: Гъулāзу тахлāкъана къē бечеш Израиллила наслолас ацIона къона тухумлāл гъоькмова йуьвачIал.

5. «Ми Дйкъас инкар бовас, Симон!»

³¹ – Симон, Симон! Энекси ахъ! Илбисли гъарзи йōйо, хъибо бох-нахоъос и^нззаъ исийаъийаъцой миже исibaъалIо нисона. ³² Амма До дул доъа-гъари бōйо, дибо божи-иман мукъсан бахъечIе гъихлъальгъа. Къāъ бета Дидой о^нкъоль, динлила иснāсна йакIода йилIабакъола.

³³ – Йа БетІерчІахъаяв! – лІо нисос Петерли Исахъа. – До гъабдураб гей Дугъой къацІо тІусагъийаъ э^Нкъанна, угъал нуцІода угъанна.

³⁴ – Нисос дѹхъа Петер, – лІо нисойо Иса, – хисалдайлил мамали уь^Нбудальол, лъахна инкар бовас Дїкъас, До икъаъаслІо нисона эцас.

6. Иса гъабдур бахъна бечелІо нисос

³⁵ – Йа окко-месед гаьчІел, йа моьшокІи-къацІиццо йоькчече, йа гъалальцова гийахече До Дие чапарлацой мегъна муьгъат-тā мизол нїйона къарилъи йахъийоди? – лІо нисолло гьоллохъа Иса.

– Йахъеш, – лІо нисона жаваб нилїйо гьолло.

³⁶ Иса гьоллохъа нисойо:

– Амма же окко гаьгъийā гьулина къацІо йеза, гьиногъидил санаъатлїилал моьшокІи-къацІиццона йоькча. Балъаййа гаьччā, къодо лъичІейо чухъа-гужгатна йи^Нсона, балъаййа йовахал санаъат бова. ³⁷ До мизохъа нисос: «Гьули такъсирчилъилаъ бикІзи овас», – лІо Дїкъас Текликъа чахийо жо тІубази йахъалъльегъна гей. Дїкъас чахийо жо же йахъца.

³⁸ Асгъабла нисолца:

– Йа БетІерчІахъаяв, вагъалІоъ къона балъай гей.

– Оьлилла, – лІо нисойо Иса.

6. Иса авараг Гетсеманияъ

а) Гетсеманияъ гаьгъийо къркьей

³⁹ Бета гъулиъис гисакна, воддиъ э^Нкъе-цала Зайтун маькъа э^Нкъейо. Гьолцогъой муьгъалІ асгъаблана мекъейо. ⁴⁰ Маькъа мокьоль, Иса гьоллохъа нисойо:

– Мизос гъаьл бикъелцалаъ, сабру-ягъ бахъальгъа, доьъа йовагъа.

⁴¹ Йикъейо къало йо^Нкъова манзиллиъ гьоллодойс атана э^Нкъена, суждалкъана эчена, Иса доьъа бовал уь^Нхольийо. ⁴² Гьолцо нисос зукъойо:

– Йа Дие Або! Дибо амро зогъда, хеллис гъино Дйдойс атакІа! Амма Дил йатІгъа гаьъа, Дул йатІгъа йахъала.

⁴³ Гъа^Нсаькъа о^Нкъона, малаикли Гьолцос йакІо йилІакъолло.

⁴⁴ Вагълиъис йакІиъ гаьгъийа букъа гъаьл-ейликъа, Гъули къодона тели Аллагълихъа

гъардизи ахъал уь^Н холъийо. Гьолцоъкъа гугъцас гъад гье^Н йас кІаькІачой мицакъа тІаьлІеш зукъойо.

⁴⁵ Довъана лъикъона, Гъинила чапарладой къаь о^Н къоль, Исал гьоллѳл пашманлъилахъа буьчабаъхена мийахъос.

⁴⁶ – Суд миже буьчабаъхена? – лѳо нисолца Иса. – Баьгъбаь, мизос гъаьлла йийакъелцалаь, сабруна ягъна бугъечІе гъихлъальгъа, гъари-довъа йовагъа.

*б) Ягъуда баьдѳлѳи, бета Иса
авараг охийолѳи*

⁴⁷ Вагъла гьоллохъа икълашешлаь, тели халкъ къодо мокъойо. Халкъилагъа аь^Н йдѳа зукъойо Исас ацІон къониъис Ягъудалѳо нисоцас гьо^Н сцойс асгъаб. Гъуги баьдѳл Исадой гъи^Н цакийо. ⁴⁸ Иса Ягъудахъа нисойо:

– Баьлѳонад ми Аьдамлис Оьжо тушмаллѳал икъал ѳс, – лѳо.

⁴⁹ Гъулиъ йахъцас жо йегаль, сѳ^Н гаьгъийа асгъабла Исахъа нисос:

– Йа БетІерчІахъаяв! Балъайя йагъалди?

⁵⁰ Асгъаблаъ э^Н до гаьгъийа сидцойсола балъай йакъенна сид укъа кашишлила лагълис кІетІакъас аь^Н гъа йуьчІийо.

⁵¹ – Оьлилла, беченувацІ! – лІо нисойо гьоллохъа, кьодо кона ѝе^Н хенна, Иса лагъ-лис аь^Н гъа сагъ ѝойо.

⁵² Гьингьой муьгьалІ мокьовā букъā кашишлахъана, Аллагълис билІо цІуми ѝогъна бечейā рагъухъаллахъана, гъаькимлахъана Иса нисойо:

– Балъайяна хечлана ѝакъона, къачагъ охал гъуваъцой, мокьона гей миже До охал.
⁵³ Воддиъ До мизогъой, къацІо Аллагълила билІоъ ахъца зукъоваъ, гъугиъ, миже Дил кō ѝе^Н хелеэш. Амма же мизос саъат мокьона гей, нишела ханлъилас мех* мокьона гей.

7. Петерли Иса авараг икъаъаслІо нисона инкар бōйо

⁵⁴ Охна эжейо гьолло Иса укъа кашиш-лила билІоъ. Гьоллогъой муьгьалІ гъаьте-эчена э^Н къеш зукъойо Петерна. ⁵⁵ Гьогцо кашишлила билІола бежиъ ѝалІодā, цІона ѝекІенна, гьоггōл сō^Н къе бечейо. Гьоллоъ алІо цІодой Петерна къе эчейо. ⁵⁶ Сид гъа-рабашли цІодой шеблаъ Петер эгаль, ахо гьогцохъана гийачІена нисос:

* 22:53 Илбислис ханлъилІо нисойо маъна гей.

– Вагъли сукІона Гьокцогъой къацІо зукъойо.

⁵⁷ Амма Петерли инкар бѳйо:

– Йе аьдам, дил Гьули икъаьас.

⁵⁸ Гьольльогъа муьгъаттѳ тели мех ме-
къечІе бацо сукІона нисос:

– Мина гьоглос сукІо гей, – лІо нисона.

Петерли жаваб нилІийо:

– Гаьъа гьалмагъ.

⁵⁹ Саьатлъийо заман мекъель, бацосола
сукІона йилІа йакІона йо^Н къонна нисос:

– БитІараб гей, вагъди сукІо Гьокцо-
гъой къацІо зукъойо. Гьулина Галилеяли-
ьис ахъца.

Амма Петерли нисос:

⁶⁰ – Энекси ахъ, ми сийод йекІца, гьал-
магъ!

Гьолцо вагъли нисослаь, мамали уь^Ньу-
дѳл муьхолъийо. ⁶¹ Кьоддѳс Иса, кІаьйна
уь^Нхона, Петерлихъа говацІойо. Петерлил
йакІкъа йо^Нкъойо Кьоддѳла Иса гьинхъа
нисовѳ йаьжбо: «Хиссалдайлил мамали
уь^Ньудальол, ми лъахна Дѳкъас инкар бѳс-
лІо». ⁶² Гьулиьисна гисакна, Петер йилІа
ийѳйо.

Иса диваллил аь^Нйда эчелло

⁶³ Иса охийа аьдамла Гьули, нуькучІна огьна, аькъелло. ⁶⁴ Гьаьйдана йи^Нйацона гьолло нисолца зукьойо:

– Авараг зогьда, льод Дул бакьелло йикьелалло нисона.

⁶⁵ Бадина лади инжитаб жо йекІийо гьолло Исахъа.

⁶⁶ Хискьакльо, Ягьудиялис гьаькимлана, букьа кашишлана, динияб аьлимлана гьулиъ къацІобакийо, бета Иса эжейо бишшун къоддас диван богьцала мицаъ.

⁶⁷ Гьогло нисолло:

– Ми Масигьди гей? Ниса илохъа.

– Нагагь До нисода, миже боьважаъаш.

⁶⁸ До мизол суал нилІа, гьольльонна миже жаваб Гьинил нилІаъас. ⁶⁹ Амма желагьа муьгьатта Аьдамлис Оьжо Кьудратаб Аллагьлила кІетІакьала рахълиьда къе эчена ахъца.

⁷⁰ КьацІцІола нисолло:

– Вагьла зогьда, Ми Аллагьлис Оьжод гей?

– Миже нисос До гей, – лло нисона жаваб нилІийо Иса.

⁷¹ Гьолло нисойо:

– Бадина нийо нуьълъид йатІна илол. Гьолцола сикІаькъа̄ гиса гуйо илол тухьал йатІийо жо.

23 къаьм

Иса авараг Пилатдой аь^Нйда̄ эчелца

1. Гьисаб-суал

¹ Гьоллѳл къацІцІа̄ баьгьбаьна, Исана эжена, Пилатдой мекьейо. ² Гьулиь гьодло аьйиб чези бѳйо Исакья:

– Илос халкъ къосси богьцас, къайсар-лил гьяькъ нилІал мейаьцас, гьулāзу жу Масигь-Пача гейло нисоцас и^Нхьойо илол Гьули.

³ Пилати Исакья нисолло:

– Мид гей жугьутІаллис Пача?

Иса жаваб бѳйо:

– Ми вагьлā нисос.

⁴ Бета Пилати букья̄ кашишлāхъана халкъилахъана нисойо:

– Вагьацо сукІокья гулал аьйиб дил ми-хъеш.

⁵ Амма гьолло къодос болъечІе Гьолцо-къас тели арзā йагьос зувакьойо:

Пилатдой э^Нйо. ¹² Гъехбехъхъазу сидил-гъо^Н-со батІаъцаса Гьеродна Пилатна вагълѡльо водиькѡ гьалмагъла бѡхъийо.

3. Пилатил Иса авараг эццакІал атІна гей

¹³ Гъа^Нже Пилати букѡа кашишлана, гъаь-кимлана, аьдамлана ийабалІена гьоллохъа нисос:

¹⁴ – Халкъ къосси бовагъцалІо нисона вагъди сукІо миже дидой акьоллийо. Гъуна мизодой аь^Нйдѡкъѡ гъисаб-суал бокІльо, миже нисоцас гъо^Нсна аьйибна михъеш.
¹⁵ Гьеродина аьйиб михъечІе илодой къѡо^Нкъолло. Гъуна икъал оьлло жо Гьолцо йогъна гаьѡа. ¹⁶ Вагъальльѡбза, лѡручІбадна зукІна, Гъули до эццакІца?

¹⁷ ЛІилІгъа Пасхалис гъуьрмат богъна гъо^Нс сукІо тІусагъийаѡас гиса э^Нс зукъона Пилати.

4. Барабба гиса э^Нйолъи, Иса авараг охолал гьѡькмо бѡйолъи

¹⁸ Амма къацІцІо халкъ гъо^Нс сикІо йогъна илІелабас зукъойо:

– Иса икъал э^Нйа, Барабба илохъа нилІа! – лІо нисона.

¹⁹ Барабба зукьона гей шагьарбаш халкъна бадагьударлил баьгьбаьинна, аьдамна икъена, хьарандийаь тІотІийо сукІо.

²⁰ Иса э^Нйал атІна бетана халкъилахъа икълашейо Пилат. ²¹ Амма аьдамла илІе-лабāйо:

– Хьанчлилъ охолал э^Нйа Гьули! Хьанчлилъ охолал Гьули!

²² Лъахнасна Пилати нисойо гьоллохъа:

– Гьолцо йбйо кешлъи сийод гей? Дил михъеэш Гьули икъал оьлло аьйиб, лІурчІбадна аькъенна э^Нйал.

²³ Амма гьолло котакаб букьо аьгьи-гьур баьгьиьилло Иса хьанчлилъ охолал нуцІос-лІо нисона. Гьоллос илІелабāлъи йижейо. Йукъа аьгьи-гьурлихъа Пилатис гьокІна тухъаьас зукьойо. ²⁴ Ахирна Пилати гьоькмо ббйо гьоглос гьари тІубази бовал. ²⁵ Аьдам-лāла гьарилакъа Пилати, халкъна баьгьба-ьинна, аьдамна икъена э^Ндо тІотІийо сукІо гиса э^Нйо, Исана гьоглола каь нилІийо.

*Иса авараг хьанчлилъ охолло,
бета шунаъ и^Нхьолло*

1. Голгофалиъ хьанчли йагьойо гьино

²⁶ Вагьлиъис Иса икъал эжеллислаь, ми-цальцо гогьцас Киринейлиъис гьо^Нс Симон-

лѠ нисоцас сукѠо данде кези ахъийо. Гьолцо сукѠод Иса охолцас хъанч Гьолцогъой муьгъалѠ бежеллийо. ²⁷ Тели халкъ зукъойо Исагъой муьгъалѠ мекъецас, вагълазу тели ийѠнна бийабана чѠачѠадабана мекъеш зукъойо. ²⁸ ИйолѠхъана гоцѠохъна Иса нисойо:

– ЙѠ Иерусалимлис ийѠл! Миже ДѠгъа бийабѠкъа! Миже бийабѠ мизогъана мизола кьовагъана. ²⁹ «Къова бѠхъаъцасна нене нилѠна хѠгъолеэшна ийѠл гьардарабла гаъъад», – лѠо миже нисоцас водбо кьодо йо^н-вакъас. ³⁰ Кьодо йейакна иле лѠийо мийахъолалѠо нисона мѠьдѠхъа гьардизи бахъас миже вагъальльѠ мехлаъ, йувагъона бизовѠана лѠийо мийахъолалѠо нисас. ³¹ Ничдийа хѠхил вагъаддийо жо йѠслаъ, хѠохъова хѠхил сийоле йовал!

2. Иса авараг хъанчлилъ охолло

³² Гьолцогъой къацѠо бийакъал бейажеллис зукъойо кьона къачагъна. ³³ «КѠоцолѠо» нисова мицадой мокъоль, Иса хъанчлилъ охолло, гьо^нсцойс къачагъ Исадой кѠетѠакъала рахълиъдѠ, бадисо о^нкъакъала рахълиъдѠ бовахолло. ³⁴ Иса нисойо:

– ЙѠ Дие Або! Гьоллокъа кьодос тилѠки Ми. Гьиде йогъцас жо гьоллол йикъечѠе гей.

Цулана йагьона рагьухьалла Исас лъи-
цо гьидеъ э^Н до йитцас зукьойо.

³⁵ Тели халкъ зукьойо гувабацџона бечена.
Гьули гьаькьирна огьна, гьаькимла нисос
зукьойо:

– Баддџол хьосар бџойо. Аллагьли къодос
гьакџна э^Нйо Масигь зогьда, жузу хьосар
ахьала.

³⁶ Рагьухьаллана гьаькьир џс зукьойо
Гьули. Гьолцол чачало гьинона гуцџонна
нисос зукьойо:

³⁷ – Ми жугьутџаллис Пача зогьда, Мизу
Ми хьосар ова! – лџо нисона.

³⁸ «Вагьди жугьутџаллис Пача», – лџо ни-
сона грек, рум, жугьутџ мицагьад чахийо
къокькъо зукьойо Гьолцола къаьмкъа къодо
гьеммалъ йохонна.

3. Кьон къачагьлис бикьлабашейолъи

³⁹ Хьанчлилъ охолло гьџо^Нсцойс къачагь
Иса инжит-гьаькьирна огьна Гьолцохьа
илџелайо:

– Ми Масигьйаъ гей? Гьа^Н, Мина илена
хьосар бовагьа!

⁴⁰ Бацосола къачагьли гьџокџ йџиллийо:

– Ми Аллагьлихьадана гьицџаьасди? Дун-
на вагьаллозу къадар беганна гей. ⁴¹ Илол

иле йѡвакѡа тамбигь богьцас гей, амма Гьолцо гьѡшшона кешлѡи йогьна гаѡа.

⁴² Бета гьолцо нисойо:

– Йѡ Иса, Ми Пачалѡилаѡ о^нкьоль, дона акѡкѡа о^нкьола!

⁴³ – Гьѡкькѡаб гейлѡ нисос До дѡхѡа: жейсазу ми Дѡгьѡй аржамлиѡ кѡацѡ ахѡца, – лѡ нисона гьолцол Иса жаваб нилѡийо.

4. Иса авараглис ругь багьос

⁴⁴ Лѡбакѡас анта зукьѡйѡ вагьѡлѡлѡ за-маллиѡ. Кѡацѡцѡ дуниял колѡлѡина, саѡат лѡана тѡубази бахѡцал вагьлѡ дуниял бечейо.

⁴⁵ Бохѡна бохийѡ, хирияб билѡѡос пардав кьоддѡкѡа лѡийокцал йѡѡхейо. ⁴⁶ Вагьлиѡис Иса гьѡ^нс йукьѡ гьѡкѡна йагьѡна илѡейо:

– Йѡ Дие Або! Дибѡла кѡѡ ницца До дие ругь!

Вагьлѡ нисона муьгьаттѡ, Гьолцола ма-гьѡѡос ругь больѡйѡ.

⁴⁷ Вагьли йегѡйѡ рагьухѡаллѡла нусилбетѡерли Аллагьлил рецна богьна нисос:

– Зукьѡанна Гьѡули ритѡухѡаб сукѡ цукьѡна гей.

⁴⁸ Вагьѡлѡлѡ кѡацѡѡлахѡа гувабацѡал мокьѡва аѡлам гьѡулиѡ йахѡийѡ жо йегаль,

гъейодана зувакІна, гъулиъис къаъ билЮ-
вāгъа мекъейо. ⁴⁹ Иса икъецас аьдамлана
Галилеялиъис Гьолцогъой гӯва ийōнна ата-
дākъа гувабацІона гъулиъ бечейо.

5. Иса авараг шунаъ и^Нхъолло

⁵⁰⁻⁵¹ Гъулиъ о^Нкъойо Ягъудиялиъ Арима-
тейа шагъарбаъаш УсуплЮ нисоцас къод-
дāла диваллис гъо^Нс кІетЮ ритІухъаб сукЮ.
Гьолцос кул зукъойо Аллагълис Парчагъльи
йо^Нкъаллакъа. Иса икъал бōва гъоькмола-
къана, гъогло бōва дивалликъана, гъули ра-
зияб зукъеэш. ⁵² Пилатдойна э^Нкъена, Усупи
гъарзи йōйо Исас жаназа шунаъ михъолал
нилІалЮ нисона. ⁵³ Изно михъоль, Исас жа-
наза хъанчлильцона багъона, къодо мусрона
кІаьйлІонна, гулца шедиъ йоь^НтІона йōва
жегун гъо^НссукІона ихъолеэшла шунаъ.

⁵⁴ Вагъли водо зукъойо мужмар вoдо, бе-
та шамат водис нишеш мех къодо мокъойо.
⁵⁵ Галилеялиъис Исагъой гӯва ийōнна мекъейо
Усупгъой къацЮ шунакъа, гьоллол Исас шу-
нана Гьолцос шунаъ гулцас жаназана бегāйо.
⁵⁶ Къаъ билЮгъа мокъоль, Исала жаназалил
йе^Нхелал нийā маьгъ гаьгъийо йе^Нлъ гъаь-
дур йōйо. Мусала къанонликъа шамат водийъ
гьоллōл сийона йойчІе билЮгъа бечейо.

24 кѡам

Иса авараг шунаѡ и^Нхѡаѡас

¹ Анкѡилала аѡ^Нйдѡла водиѡ* хискѡа кѡайкѡа, гѡиде гѡаѡдур йѡйо кѡетѡ маѡгѡ гаѡгѡийѡ йе^Нльна йежена, ийѡл мекѡейѡ шунакѡа. ² Амма гѡоллол шунакѡа аѡ^Нйдѡ йецока гѡлло кѡало атакѡна йи^Нхѡос. ³ Э^Ндобаклѡ, Кѡоддѡла Исас жаназа шунаѡ ми-хѡаѡас. ⁴ Гѡольлѡокѡа гѡикмат бахѡна сийѡна йовал йикѡечѡе гѡихбалѡоваѡ, гѡоллодой аѡ^Нйдѡ эчеш кѡетѡ бабало лѡицо лѡичѡейѡ кѡона сукѡ. ⁵ Гѡийабачѡейахѡа ийѡл лѡийодѡ муѡвакѡона бечена бегабалѡ, гѡогло кѡони-на гѡоллохѡа нисѡйо:

⁶ – Суд миже бувагѡоваѡ э^Ндо Чѡагѡяб Сукѡ и^Нзца? Гѡули гѡоллоѡ гаѡѡа. Гѡули угѡоваѡас кѡаѡ чѡаго ахѡна. Йакѡкѡа йѡ^Н-кѡола Галилеялиѡ гаѡгѡийѡа мехлаѡ, Гѡокцо мизохѡа нисѡйо жо: ⁷ Аѡдамлис Оѡжо гѡакѡкѡа мунагѡлад бѡвацѡийѡа аѡдамлаѡхѡа ницца, бѡта гѡолло Гѡули хѡанчлиль охонна икѡеш, амма угѡона лѡанасла водиѡ Гѡули кѡаѡ чѡаго ахѡца, – лѡ.

* 24:1 Гѡатѡан (базай) водиѡ.

⁸ Гьолло ийолал Иса нисойо жо йакІкъа йо^Нкъойо. ⁹ Шунакъаш мокьоль, ийолā вагь-ло хабар мейо Исала ацІон сид гьицала чапарлихъана, гьулāзу бадло асгьаблāхъана. ¹⁰ Гьоллōл ийōл зувакьойо Мариян Магдаленана, Иоаннана, Якъубис ийо Мариянна, баддōнна. Ийолā чапарлāхъа вагьлозу хабар мейо. ¹¹ Асгьаблал гицІийо вагьгāзу хабар гейлІона. Ийолāла хабалликъа гьоллōл бовважеэш. ¹² Амма вагьаллиъисзу Петер аьгъиъна чІалликъа э^Нкъейо шунакъа. Э^Ндо-на э^Нкъена говацІоль, мусровāъ бади сийона жо йи^Нхъеэш гьулиъ. Гьикматна ахъна гьули къāъ билІогъа э^Нкъейо.

*Угьоваъас ахъийо Иса авараг
гьид кези ахъца*

¹³ Вагьалъльозу водиъ Исас къона асгьаб Иерусалимлиъис ацІона гьо^Нс километра-лаъ цІиходā гаьгъийа Эммауслō нисоцала аьлпāъ э^Нкъеш зукьойо. ¹⁴ КъацІцІо йахъийа жойлала хабарликъа зукьойо гьоллōл. ¹⁵ Йахъийо-йе^Нкъейо жо йакІкъа йо^Нкъонна бикълабашена мекъешлаъ, Жу Иса гьол-лодойна гьицакна къацІо э^Нкъеш зукьойо. ¹⁶ Амма Аллагъли Иса гьоллол икъал ойэш,

гьоллола гьаьйдāьгъа аь^Нйдā пардав гунна зукъойо. ¹⁷ Иса гьоллохъа нисолло:

– Лъинисди миже бикълабашеш гьино-гьид мекъешлаъ?

¹⁸ Пашманлъилаъ мекъецагъ гьоллōл бече-нувацїио. Сидцойла, Клеопа ца^Н гаьгъийа-сола, Исахъа нисойо:

– Вагъалло водлаъ Иерусалимлиъ мокъо-ваъ э^Ндо йахъийо жо йикъаъцагъ гьо^Нс мийаъ зогъассаъ.

¹⁹ – Лъинис? – лло нисолло Иса.

– Назаретлила Исас, – лло нисона жаваб нилїио гьолло, – Гьули зукъойо Аллагъ-лидойна къацїцїо халкъиладойна аь^Нйдā Гьини богъцала гьаьлтїиласна, йаьжисна, гьаьлкїолъи гаьгъийо аварагъ. ²⁰ Амма букъа кашишлāна гьаькимлāна Гьули икбал гьоьк-мо бойиллийо, Гьули хъанчлилъ охолло. ²¹ Вай, илол гицїна зукъойо Вагъаллисо Израиллис халкъ хъосар бовал о^Нкъойо сукїо гейлїона. Гьуна жейса лъанас водо гей вагъли жо йахънас. ²² Амма гьо^Нсо илла ийолā мейа хабарли иле гьикмат бōйо. Жейса хискъа къайкъа мекъена зукъойо гьоллōл Исала шунакъа. ²³ Гьогцос жаназа-на михъечїе, Гьуги чїаго гейлїо нисоцагъ малаикла бегабāйолло нисона ийōл къаь

мокъойо. ²⁴ Илоъ э^Ндос саддѡл шунакъа мекъель, ийола нисогъа шунаъ жу Иса и^Нхъеш.

²⁵ Вагълиъис Иса гьоллохъа нисойо:

– Аварагла аь^Нйдажу нисоцала жойлакъа боьважал баькъкъаъ йакІис аьгъмакъабла аьдамла гей миже! ²⁶ Масигъли азаб-акъуба гьекези бовал нуцаъасди, вагълаъаъ гьули Гъинила букъа рецлиъ о^Нкъал нуцІос зукъойо.

²⁷ Мусакъалакъа уьхольна къацІцІа авараглана бакІкъа мокъонна, гъинис Теклакъа чахийо шинаб жо биджи йѡйо Иса гьоллол.

²⁸ Гъа^Нже гьоллол гьогло аьладай мокъаллъейо. Иса эченоцІечІе э^Нкъекас хел бѡйо. ²⁹ Бохъна боьца, нишеш мехна мокъос, илогъой къацІо вагъалло аьлаъ нише эчелло нисона гьарзи йѡйо Гьолцохъа. Рази ахъна Исана гьоллогъой нише эцал билІоъ э^Ндокиѡйо. ³⁰ Бесал муьхобаллъьо, Иса рец-бакълис доьана богъна, букІинна баьба нилІийо гьоллохъа. ³¹ Вагълиъис аь^Ндаш пардавна йольона гьоллос гъаьйда йе^Нягъейо – Иса гаьгъийольи икъейо. Амма Иса гьоллол эгъьцас ахъийо. ³² Бета гьолло сидхъа-гъо^Нсо нисойо:

– Гъиногъид гъидехъа икълашена, Теклѧкъа гаьгъийо хабар биджи бѧслаь, цѧоьцой зукъеэши илос йаКюда?

³³ Вагъаллиъисзу гъоллѧл баьгъбаьна Иерусалимлиь къаь мекъейо. Шагъарбаь э^Ндобаклъо, гъоллол мийахъойо ацѧона гъо^Нс чапарна, гъулазу баддѧл аьдамлана асгъаблана. ³⁴ Гъодло гъоллохъа нисойо: унго-салда Къоддѧс Иса чѧаго ахъна гей. Шунаьас аьгъийийо Гъули Симонил эгана. ³⁵ Гъодлона мейо гъидегъой къацѧо Иса гъид зукъовас, бесцалаь баьба букѧиллъо, гъидел Гъули Иса гаьгъийолъи икъейас хабар.

*Ацѧон сид чапарлидойна асгъабладойна
аь^Нйда о^Нкъос*

³⁶ Вагъла гъоллѧл бикълабашешлаь, салам алайкумлѧо нисона Иса гъоллокъа къодо о^Нкъойо. ³⁷ Гъийабачѧена, гъаьл хуьжона гъихбалъовѧ гъодлол гицѧийо вагъло бувагъовѧс ругъ зогъцалѧо гъидедой мокъона.

³⁸ Иса гъоллохъа нисойо:

– Суд миже гъийабачѧена? Суд мизола йаКѧиь шаклъи гей? ³⁹ Гуцѧобахъ Дѧхъа: гъуна Дие кѧда, гъуна Дие хаьба. До мизодой аь^Нйда эцокъа эчена гей. Кѧ йе^Нхенна

хал бова мижезу. Бувагъовāла ругълис лЮв^Н-
вāна лЮв^Нвāкъа хона йахъцади? Диела ма-
гъокъа вагъли гей.

⁴⁰ Вагълāна нисона, Иса гъинис кōдана
хаббāна гъоллол йегабалло. ⁴¹ Йилла разина
гъайран-гъикматна бахъйяхъа, боъваже-
чѐцойна бегабалъ, Иса бесал кен гаъадлЮ
нисолло. ⁴² Гъолло Исахъа ниллийо зизā би-
салис роъил. ⁴³ Гъоллодой аь^Нйдāкъа бок-
чина муъхийо Гъинил ниллийо биса.

Ахирияб букъо тIадкъай

⁴⁴ Бета Иса гъоллохъа нисойо:

– Гъуна, До гъоггōльо нисова йаъжлāш
маъна: Мусалана бадло авараглāла Тѐклā-
къана, забурлāкъана Дѐкъас чахийо шинаб
жо йахъал нуцЮслЮ нисона. ⁴⁵ Гъолцо гъол-
лос гъаьйда йе^Нйагъелло Тѐкликъа чахийо
жо гъоллол биджи йахъальгъа. ⁴⁶ Бетана
Гъолцо нисойо гъоллохъа:

– Тѐкликъа чахна гей Масигъ азаб-акъуба
нилIна угъос, угъона лъанасла водиъ шу-
наъаш аьгъиъца. ⁴⁷ Иерусалимликъā муъхо-
балъна къацЮцЮла халкъилахъа, мунагъла
чурзи йовагъцала Аллагълилъдā муъвахо-
лЮ, гъолцола ца^Нйакъа гъулина нисослЮ.

⁴⁸ Мизол вагъли къацїо гъаькъкъаб гаьгъи-
йолъи йегайо, миже нуьъла гей. ⁴⁹ Диела Або
къодо йохийо жо гъаколъечїе До мизодой
йе^нш. Вагъли гъаьлкїолъи къоддас мизодой
йо^нкъоцал, Иерусалим шагъарбаъ бече.

Иса авараг гъа^нсаъ э^нкъейо

⁵⁰ Иса гьоллѳл Иерусалимлиьис Бетани-
йалиьикцал бейажейо. Кѳдана гувацїонна
баркат гулалїо нисойо. ⁵¹ Иса гьоллол доь-
ъана богъна, Гьули гъаьтеэчена гъа^нсаъ
э^нкъена оьийо. ⁵² Гьоллѳл сикїо лїийода
бейакийо, бета йукъа разильилакъа Иеруса-
лимлиь мекъейо. ⁵³ Гьольльогъа муьгъаттѳ
гьоллѳл Аллагълила билїоъ бечейо, Аллагъ-
лил воддиъ тасбигъна йогъна. Амин!